

Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat
ALPOLGÁRMESTER

1153 Bp., Bocskai u. 1-3. ● 1601 Bp. Pf. 46. ● Tel.: 305-3136 ● Fax.: 307-7360 ● polgarmester@bpxv.hu ● www.bpxv.hu

Jóváhagyott előterjesztés

2017 MÁJ 24.

ESZB ülés száma: 2165-133/2017.
Jkt Szám: ESZB.....133/2017.
Ülés ideje: 2017. május 31.

Hiv.szám: 5/96-8/2017
(Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főo.)

ELŐTERJESZTÉS

az Önkormányzat 2016. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelésről

Tisztelt Egészségügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Bizottság!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése szerint *a települési önkormányzatoknak minden év május 31. napjáig átfogó értékelést kell készíteniük a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladataik ellátásáról, és azt a képviselő-testület általi megtárgyalást követően meg kell küldeni a gyámhatóságnak. Az értékelés kötelező tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 170/A. §-a értelmében a 10. sz. mellékletében rögzíti.*

Eszerint az éves értékelésnek tartalmaznia kell:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.
2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
 - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
 - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.
5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).
6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, droprevenció stb.).

A Gyvt. a gyermekek védelme és a gyermeki jogok biztosítása érdekében a települési önkormányzat számára kötelező alapfeladattá teszi a helyi ellátórendszer kiépítését és működtetését. Kerületünkben a gyermekvédelemmel foglalkozó szakemberek az ellátórendszer zökkenőmentes működtetése érdekében meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel nyújtanak segítséget a gyermekek jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, gondoskodnak a gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetéséről illetve megelőzéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

2013. január 1-jétől megváltozott a gyermekvédelmi ellátórendszer struktúrája. A járási hivatalok létrejöttével a jegyzői hatáskörben végzett gyámhatósági feladatok egy része a járási hivatalok feladatkörébe került (pl.: védelembevétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, stb.).

A Gyvt. vonatkozó szakasza szerint az önkormányzatoknak a hatáskörükbe tartozó gyermekjóléti illetve gyermekvédelmi feladatokról kell beszámolniuk, azonban az éves értékelés tartalmazza a Budapest Főváros Kormányhivatala XV. kerületi Hivatala Gyámügyi Osztályának hatáskörébe tartozó gyermekvédelmi feladatokról szóló beszámolót is. Gyermekvédelmi feladataink számos ponton kapcsolódnak egymáshoz, ezért a Gyámügyi Osztály által 2016-ban elvégzett gyermekvédelmi munka megismerése elengedhetetlen az átfogó értékelés teljességéhez.

Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény értelmében a korábban az Egyesített Szociális Intézmény (ESZI) keretén belül külön szervezeti egységként működő Újpalotai Családsegítő Szolgálat és Fióka Gyermek- és Ifjúságjóléti Központ egyesítésével létrejött új intézmény 2016. január 1. napján kezdte meg működését. A jogszabályváltozás alapján létrejött egy szociális és gyermekjóléti alapellátást biztosító szolgálat, valamint egy kizárólag gyermekvédelmi, hatósági ügyekre szakosodott központ.

Az Önkormányzat, valamint a gyermekvédelem területén a XV. kerületben feladatot ellátó szervezetek, 2016. január 1. és 2016. december 31. közötti időszakban végzett gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenysége az előterjesztés mellékletében kerül bemutatásra.

Kérem a tisztelt Bizottságot, hogy az előterjesztést tárgyalja meg és fogadja el a határozati javaslatokat.

Budapest, 2017. május 24.

Németh Angéla
alpolgármester

Melléklet:

- az önkormányzat 2016. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról szóló átfogó értékelés.

1. **Témafelelős:** Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály
2. **Egveztetésre megküldve:** -
3. **Jegyzői láttamozás:** 2017. május 24. nap Aláírás:
4. **Meghívandók:** az érintett intézmények vezetői
5. **Az előterjesztést kapják:** -

Képviselői Csoportnak
leadva:

2017 MÁJ 19.

Átvette:.....

Törvénytervezés

felülvizsgálatra érkezett 2017.

.....hó 22.-n

Dr. Fülöp

Határozati javaslatok:

Az Egészségügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Bizottság úgy dönt, hogy

- (1) az önkormányzat 2016. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelést a melléklet szerinti tartalommal elfogadja.

Határidő: 2017. május 31.

Felelős: polgármester

- (2) felkéri a polgármestert, hogy gondoskodjon az önkormányzat 2016. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelés megküldéséről a Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részére.

Határidő: 2017. június 15.

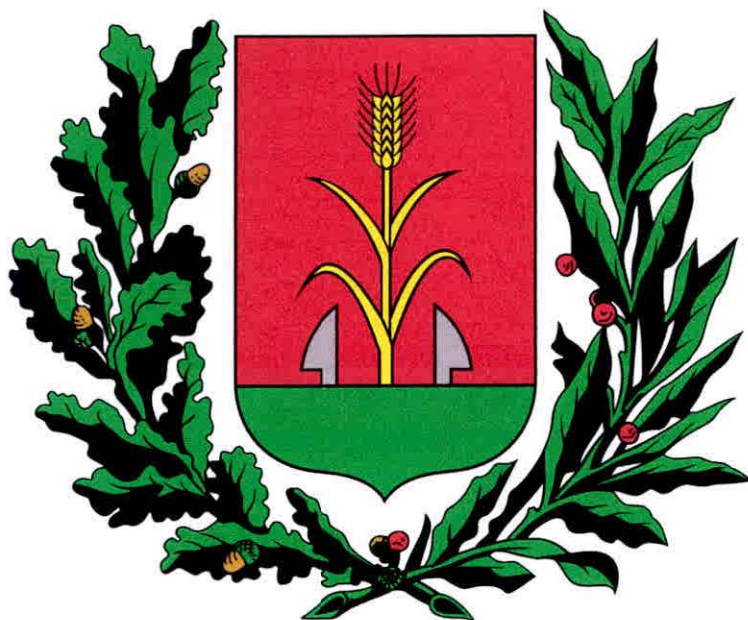
Felelős: polgármester

Vonatkozó jogszabályhelyek:

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 96. § (6) bekezdése,
- a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Kormányrendelet 170/A. §-a, 10. sz. melléklete,
- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 13. § a) pontja.

A határozathozatalhoz egyszerű szavazattöbbség szükséges!

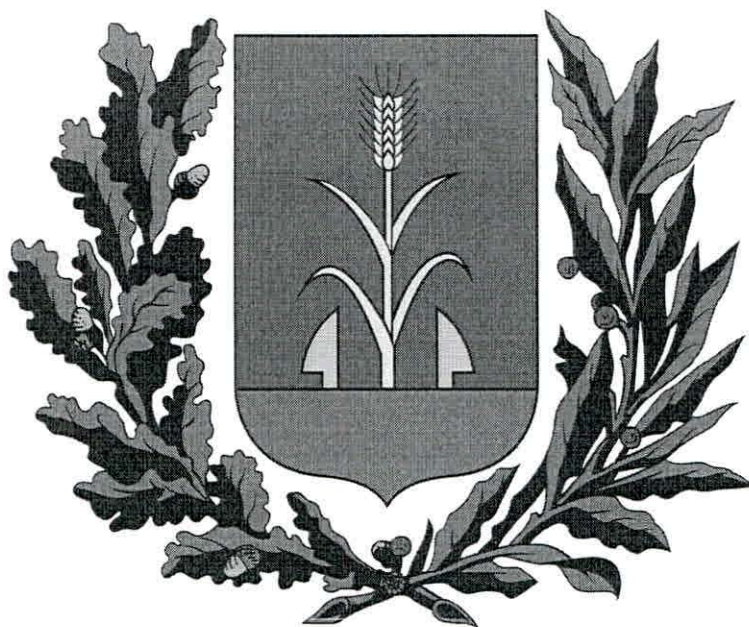
Horváth S. 2017.05.24.

**ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉS
BUDAPEST FŐVÁROS XV. KERÜLET
ÖNKORMÁNYZATÁNAK**

2016. ÉVI

**GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI
FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL**

**ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉS
BUDAPEST FŐVÁROS XV. KERÜLET
ÖNKORMÁNYZATÁNAK**

2016. ÉVI

**GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI
FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL**

Átfogó értékelés 2016. évről¹

1. A település főbb demográfiai mutatói

1.1 Kerületi népesség alakulása (december 31-én):

év	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
fő	79.792	80.653	80.292	78.982	78.915	78.842	78.338

1.2 Korcsoportok szerinti állapot (december 31-én):

Korcsoport	2012	2013	2014	2015	2016
	fő	fő	fő	fő	fő
0 – 3 éves (bölcsődés korú)	2.030	2.305	2.481	2.640	2.573
4 – 6 éves (óvodás korú)	2.077	2.022	1.950	1.862	1.773
7 – 14 éves	5.132	5.082	5.135	5.290	5.332
15 – 18 éves	2.938	2.797	2.648	2.614	2.561

0 – 14 éves korosztály	9.239	9.409	9.566	9.798	9.678
0 – 18 éves korosztály	12.237	12.206	12.214	12.406	12.239

¹Az anyag összeállításában a XV. kerületi Polgármesteri Hivatal (Egészségügyi és Szociális Osztály, Köznevelési, Közművelődési és Sport Osztály), az önkormányzati intézményei, (Egyesített Szociális Intézmény, Egyesített Bölcsődék, óvodák, Egészségügyi Intézmény), a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Észak-Pesti Tankerületi Központ, a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XV. kerületi Tagintézménye, illetve a BRFK XV. kerületi Rendőrkapitányság, a Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya és a Budapest Főváros Kormányhivatala XV. kerületi Gyámügyi Osztályának munkatársai vettek részt.

1.3 Házasságkötések száma (év/fő):

év	2012	2013	2014	2015	2016
Házasságkötések száma	192	194	168	194	251

1.4 Születések száma (év/fő):

év	2012	2013	2014	2015	2016
Születések száma	665	594	659	661	636

A lakosság korösszetétele az európai és a magyar trendet követi, az idős korúak száma folyamatosan emelkedik, amíg a születések száma stagnál, amely hosszabb távon a népesség elöregedését jelentheti.

A társadalomkutatók szerint ennek oka lehet a gazdasági és érzelmi bizonytalanság, a családi kapcsolatok lazulása, valamint a hagyományos családi struktúrák eltűnése, a szülőkből és gyermekeikből álló nukleáris családok létrejötte. Valamennyi pszichológiai életminőség-mutató jobb azok között, akik úgy érzik, nehéz élethelyzetben is számíthatnak családtagjaikra.

A fiatalok hetven százaléka mondja azt, hogy nem lehet az ember igazán boldog, ha nincs gyermeke, és nyolcvan százalékuk összességében a házasságot tartja a legjobb életformának. 2016-ban a házasságkötések száma növekedett a gyermekszületések száma mérséklődött.

2. Pénzbeli ellátások

2.1 Palota rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A Budapest Főváros XV. ker. Önkormányzat Képviselő-testülete, a szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. tv-ben (továbbiakban: Szt.) és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (továbbiakban: Gyvt.) 18. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján - az egyének és családok szociális biztonságának megőrzése és elősegítése érdekében – megalkotta a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló 5/2015.(II. 5.) önkormányzati rendeletet.

A törvénymódosítás következtében 2015-ben megváltozott a támogatások rendszere, a Gyvt.-ből kikerült a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, mint támogatási forma, ezért kerületünkben, 2015. március 01-től a Palota rendkívüli gyermekvédelmi támogatás került bevezetésre.

Az önkormányzat **2016-ban** Palota rendkívüli gyermekvédelmi támogatás kifizetésére **22.916 millió Ft-ot**, (2015-ben 27.362 millió Ft-ot) használt fel, amely 2016. évben **1.107 fő**, (2015-ben 1.292 fő) részére biztosított segítséget 2016. évben **1.447** (2015-ben 1.726) **esetben**.

A fenti adatokban csökkenő tendencia fedezhető fel, melynek oka nem a jogszabályváltozás, hanem a lakosság szám csökkenése és az évek óta változatlan (28.500 Ft) öregségi nyugdíjminimum. E jelenség a támogatási esetek számában és a ráfordított összeg kifizetésében is megmutatkozik.

A Palota rendkívüli gyermekvédelmi támogatást igénylők elutasítására legtöbbször a család egy főre eső magasabb jövedelme, vagy az éves megállapított forintkeret összegének felhasználásán túl benyújtott kérelem, valamint a kérelmező együtt nem működése miatt került sor.

Elutasított Palota rendkívüli gyermekvédelmi támogatások száma

év	2015	2016
Elutasított kérelmek száma	105	69

2.2 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátás

A gyermek szociális helyzete alapján jogosult lehet *rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénybe vételére*, vagyis a bölcsődékben, óvodákban és oktatási intézmények 1-8. osztályában térítésmentesen, később 50 %-os kedvezménnyel étkezhethet, évente 2 alkalommal Erzsébet utalványban részesül, valamint a közoktatásban ingyenes tankönyvellátásra jogosult.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családba fogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátásra is jogosult a Gyvt. 20/B. § (1) bekezdése szerint, ha a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, vagy baleseti nyugellátásban, vagy nyugdíjszerű rendszeres szociális pénzellátásban, vagy időskorúak járadékában részesül. A pénzbeli ellátásra való jogosultságot a gyám lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője a Gyvt. 67/A § (5) bekezdése alapján egy évre állapítja meg. A Gyvt. szerint a támogatás havi összege - gyermekenként - az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22 %-a. Ez az összeg 2016-ban havonta 6.270 Ft-ot jelent a gyámszülőknek.

Emellett a gyámul kirendelt hozzátartozók – jogosultsági feltételek fennállása esetén - még évente kétszer - augusztus és november hónapban - pótlékban is részesülnek. 2016. évben a pótlék összege esetenként **8.400 Ft/gyerek** volt. A 2006. évet követően a pótlék összegének emeléséről az Országgyűlés a költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt. A törvény értelmében a kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultságot a települési önkormányzat jegyzője évente felülvizsgálja.

Kerületünkben, tekintettel a tartásra kötelezettség megállapításának törvényi bevezetésére, minden pénzbeli ellátás megszüntetésre került, mert a gyermekek elhelyezése után is a szülő marad a tartásra kötelezett, a gyámszülő csak a szülők halála esetén válik tartásra kötelezetté.

3. Természetbeni és egyéb támogatások

3.1 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, természetbeni támogatásnak, ingyenes tankönyvnek, valamint a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A feltételek fennállása esetén a jegyző a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt határozattal egy évre állapítja meg a jogosult számára, amely elsősorban gyermekétkeztetési kedvezményt és az ingyenes tankönyvhöz jutást teszi lehetővé.

2011. január 1-től a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, az 1-8 évfolyamon nappali rendszerű oktatásban résztvevő gyermek után az intézményi térítési díj 100%-t kedvezményként kell biztosítani.

A települési önkormányzat jegyzője megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg egyedülálló szülő, tartósan beteg és fogyatékos gyermek esetében az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140 %-át (39.900 Ft). Ha a gyermek családban nevelkedik, akkor a jövedelemhatár - gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege - nem haladhatja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 130 %-át 37.050 Ft. A jövedelemhatár évek óta változatlan.

Emellett minden kérelem esetében vizsgálni kellett a család vagyoni helyzetét, melynek felső határát a Gyvt. határozza meg.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők évente két alkalommal augusztusban és novemberben a központi költségvetésben meghatározott összegű támogatást kapnak. A támogatás összege évek óta 5.800 Ft /alkalom, mely 2012. augusztusig pénzbeli, 2012. november óta természetbeni támogatás. A gyermekek nagyobb szociális biztonságát garantálja a törvény azzal, hogy a Gyvt. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez társuló természetbeni támogatást Erzsébet-utalvány formájában folyósítja.

Az utalvány értékét a Magyar Államkincstár a jelzett igénylés alapján közvetlenül az Erzsébet Utalványforgalmazó Zrt. részére utalja, az önkormányzatot csak a kézbesítési költség terheli.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma és a kifizetett támogatás összege december 31-én:

Év	2014	2015	2016
Ellátottak száma (fő)	1 363	1 100	833
Összesen (eFt)	15 793	13 531	13 531

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt kérő és védelembe vett családokra vonatkozóan a jegyzőnek egy évben két alkalommal (május, október) jelentési kötelezettsége van a területben élő hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekekről. A gyámhatóság 2013. szeptember 1-jétől, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultság elbírálásával

egyidejűleg kérelemre – külön döntésben-, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időszakra megállapítja a gyermek, a nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

Hátrányos helyzetű gyermek az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a Gyvt.-ben meghatározott körülmények közül (alacsony iskolai végzettség, alacsony foglalkoztatottság, elégtelen lakókörnyezet, lakáskörülmény) egy fennáll. Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a Gyvt.-ben meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll.

A halmozottan hátrányos helyzetet 2013. szeptember1-jétől külön határozatban kell megállapítani.

Halmozottan hátrányos gyermekek száma (év/fő)

év	2015	2016
fő	157	115

3.2 Ápolási díj

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Az ápolási díj, mint támogatási forma számos esetben érintheti a 18 év alatti fiatalokat is, mint ápolott személyt. 2013. évtől az ápolási díjak hatósági ügyintézése és nyilvántartása átkerült a Budapest Főváros Kormányhivatala XV. kerületi Hivatala Hatósági Osztályához. A Hatósági Osztály tájékoztatása szerint a 2016. évben **84** fő számára folyósítottak ápolási díjat súlyos fogyatékos, vagy tartós beteg 18 év alatti gyermek ápolása címén.

3.3 Gyermekétkeztetés támogatása

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára az ingyenes étkezés az elmúlt években fokozatosan került bevezetésre. A gyermekétkeztetéshez kapcsolódó normatív kedvezmények biztosításához normatív állami hozzájárulás igényelhető, melynek összege az éves központi költségvetésben kerül meghatározásra.

A XV. kerületi Önkormányzat rendelete szerint a gyermekek egyéni rászorultság alapján további kedvezményben részesülhetnek. Ingyenes étkeztetést kell biztosítani azon gyermekek részére, akik állami gondoskodás alatt állnak és kerületi lakóhelyű nevelőszülőknél vannak elhelyezve. Az önkormányzat által fenntartott nyári napközis táborban, gyermektáborokban a gyermekek ugyanazt az egyéni rászorultság alapján megállapított kedvezményt vehetik igénybe, amit a tanév során részükre a gyermekintézmény megállapított.

Az intézményekben érvényes személyi térítési díjból a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, de ingyenes étkezésben nem részesülő gyermek az alábbi kedvezményekben részesülhet:

- a) ha a családban az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 100 %-át, a kedvezmény mértéke 40 %,
- b) ha a családban az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 120 %-át, a kedvezmény mértéke 25 % azzal, hogy az összes kedvezménnyel csökkentett – fizetendő – térítési díj összege nem lehet kevesebb az intézményi térítési díj 10 %-ánál.

Az elmúlt években a szociális célú nyári gyermekétkeztetés keretében elsősorban a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek napi egyszeri meleg-étkeztetésének biztosításához használható támogatás igénylésére volt lehetőség. A támogatás összege azonban nem fedezte a teljes költségeket, ezért az Önkormányzat kiegészítésére is szükség volt az étkeztetés biztosításához.

A gyermekélelmezés önkormányzati támogatása

Év	2014	2015	2016
A tanévben támogatásban részesülők száma (fő)	30	30	21
Összege (eFt)	1 280	516	397
Gyermektáborok (Siófok, Bernecebaráti)	259	202	173
Összege (eFt)	3 760	2 728	2 111
Napközis táborban támogatásban részesülők száma (fő)	31	25	26
Összesen (eFt)	196	136	185
Szünidei szociális étkezésben részesülők száma (fő)	378	285	225
Összesen (eFt)	3 440	2 528	5 042

2015-től az intézményekben érvényes személyi térítési díjból a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, de ingyenes étkezésben nem részesülő gyermekek az alábbi kedvezményekben részesülhetnek.

Ha a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, de ingyenes étkezésre nem jogosult és a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 100 %-át, a kedvezmény mértéke 40 %, -az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140 %-át, a kedvezmény mértéke 25 %.

Ha a gyermek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre kizárólag jövedelmi okból nem lenne jogosult, és családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 160 %-át, az intézményi gyermekétkeztetés személyi térítési díjából egy nevelési- vagy tanévre 25 % kedvezményre jogosult.

Egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén a kedvezmény annak a fiatal felnőttnek is megállapítható, aki középfokú nappali oktatás munkarendje szerint folytat tanulmányokat és 23. életévét még nem töltötte be.

A gyermekétkeztetés biztosítását változatlan feltételekkel és összegben szükséges fenntartani, tekintettel a kerületi, rászoruló családok jelenlegi anyagi helyzetére. Ha szülő, törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és tanulók számára az óvodai nevelési, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést.

3.4 Nyelvvizsgadíj összegének támogatása

A XV. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 1/2011. (II.1.) önkormányzati rendelete részletesen szabályozta a kerületben a nyelvvizsga megszerzésének a támogatási rendszerét.

A XV. kerület Önkormányzat tanulónként és sikeres vizsgánként a vizsgadíj összegének 80%-át, de legfeljebb 20.000 Ft-ot számla ellenében, utólagosan megtérítheti.

Nyelvvizsgadíj támogatása

Év	2015	2016
Fő	52	28
Összeg (eFt)	1 035	560

3.5 Tanulmányi ösztöndíj

Kerületünkben a tehetséges, jól tanuló gyermekek és fiatalok **tanulmányi ösztöndíj**ban részesülhettek. 2016-ban **57 fő** részesült **4.864 000 Ft** értékben. Támogatásuk havi mértéke attól függött, hogy milyen oktatási intézményben folytattak tanulmányokat.

Tanulmányi ösztöndíj (év/fő/Ft)

Év	2015	2016
Fő	74	57
Összeg(eFt)	3 472	4 864

Az általános iskolások támogatása (9 fő) 275.000 Ft, a középiskolásoké (14 fő) 1.146.000 Ft, a szakiskolásoké (4 fő) 292.500 Ft volt. A támogatás a felsőfokú alapképzésben (14 fő) 1.410 000 Ft, a felsőfokú mesterképzésben 16 fő) 1.740 000 Ft-ot tett ki.

3.6 Fiatalok életkezdési támogatása, a Babakötvény

A Magyar Állam támogatást nyújt a fiatal felnőttek önálló életkezdésének anyagi megalapozása céljából minden, 2005. december 31. napját követően született gyermek részére.

Az életkezdési támogatás – jelenleg 42.500 forint – igénylésére nincs szükség, a Magyar Államkincstár (a továbbiakban: Kincstár) automatikusan nyit egy számlát a gyermek részére és azon külön kérés nélkül helyezi el a támogatás összegét. Erről postai úton értesítést küld.

A számlán elhelyezett összeget – egészen a gyermek nagykorúságáig – a Kincstár évenként növeli az előző évi, hivatalosan közzétett éves átlagos fogyasztói árindex mértékével megegyező támogatással. Az így felhalmozott megtakarítást a 18. életévét betöltött gyermek veheti fel és azt **jogszabályban meghatározott célokra** - többek között tanulmányokra, lakhatásra, pályakezdésre, gyermekvállalásra - fordíthatja.

A gyermek családi pótlékra jogosult szülője, törvényes képviselője, vagy a gyermek hozzátartozója Kincstári Start-értékpapírszámlát nyithat a gyermek részére a Kincstárban az állam által nyújtott életkezdési támogatás és elért hozamok összegének további befizetésekkel történő gyarapítására. Az egyéni befizetésekre az állam évente további támogatást nyújt, ezzel is ösztönözve a hosszú távú megtakarítási szándékot.

A Kincstári Start-értékpapírszámla nyitás **előnyei**:

- Évente a befizetések **10%-ának megfelelő, de legfeljebb évi 6.000 Ft állami támogatás jár** (rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult esetén az állami támogatás 20%, de maximum 12.000 Ft, nevelésbe vett gyermekek esetében pedig a nevelésbe vétel időszakával arányos, maximum 12.000 Ft támogatás jár).
- Az életkezdési támogatás összege a hozamokkal együtt automatikusan Babakötvénybe fektetődik, mely a **magyar állami garancia miatt hosszú távon is biztonságos befektetés.**
- A számlán jóváírt összes befektetés (tőke és támogatások), valamint az éves kamatok automatikusan a gyermek születési évéhez igazodó sorozatú Babakötvénybe kerülnek befektetésre.
- A számla vezetéséért, más számlavezetőtől történő átvételért, a megbízások teljesítéséért és a kifizetésért a **Kincstár semmilyen díjat nem számít fel.**
- A gyermek 18. életévének betöltéséig keletkezett megtakarítás és hozam mentesül **mindennemű adó, járulék és illeték alól.**

Kerületünkben is 2006. évben került bevezetésre - az állami támogatáshoz kapcsolódóan - a **START PLUSZ XV. kiegészítő befizetés** elnevezésű - a gyermekek születésekor adható támogatás. Amennyiben a szülő Start-számlát vezető pénzügyi szolgáltatót választ, vagy (2008-tól) a Magyar Államkincstárnál vezetett Start-számlára fizet be, a befizetések után minden évben a befizetett összeg 10%-ának megfelelő, de legfeljebb évi 6.000 Ft. befizetések utáni állami támogatást kap.

2012. október 1-jétől Start-értékpapírszámla nyitásra csak a Magyar Államkincstárnál van lehetőség, melynek nyitása és vezetése díjmentes, a befektetett összeg adómentes. Egy gyermeknek egy számla nyitható, amelyre adott esetben a települési önkormányzatok is teljesíthetnek befizetést.

A **XV. kerületi Önkormányzat 2016-ban is biztosította** ezt a támogatást, így **17** újszülött kaphatott egyenként **10.000 Ft** összegű támogatást. E támogatási forma iránti érdeklődés csekély mértékű, évek óta hasonló nagyságrendű.

3.7 Újszülöttek születési és oltási támogatása

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 10. § (2) bekezdése alapján a helyi önkormányzat önként vállalhatja minden olyan helyi közügy önálló megoldását, amelyet jogszabály nem utal más szerv kizárólagos hatáskörébe, illetve a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 1. § (2) bekezdése és 26. §-a további felhatalmazást ad arra, hogy a helyi önkormányzatok az Szt.-ben szabályozott ellátásokon túl, saját költségvetésük terhére egyéb ellátásokat is megállapíthassanak.

A Képviselő-testület 2013. február 20-i ülésén megalkotta az újszülöttek támogatásáról szóló 11/2013. (III. 13.) önkormányzati rendeletét.

Első lépésben természetbeni támogatásként minden kerületi újszülött szülője babakelengye csomagot kapott 6.600 Ft értékben, melyet ünnepélyes keretek között vehettek át. A babakelengye csomagot minden kerületünkben élő bejelentett lakóhellyel rendelkező szülő további rászorultsági kritérium vizsgálata nélkül kapta gyermeke születésére tekintettel. A 2013. évi költségvetésben a támogatás finanszírozására 6.000.000 Ft előirányzat került biztosításra, amely 600 babakelengye csomag összeállításához volt elegendő.

Az önkormányzati rendelet módosítása során az újszülöttek támogatásának formája az előző évi tapasztalatokból kiindulva a természetbeni támogatás helyett 20.000 Ft összegű pénzbeli támogatássá alakult át. A módosításban a szociális rászorultságot szükséges volt a rendeletben meghatározni. Abból a célból, hogy minél szélesebb kör részesülhessen az újszülöttek támogatásában, az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének nyolcszorosát meg nem haladó mértékű jövedelem került meghatározásra. (228.000 Ft/fő)

A Képviselő-testület 723/2014 (IX.17.) ök. számú határozatában úgy döntött, hogy 2015. január 1-től támogatja és finanszírozza a kerületben bejelentett lakóhellyel rendelkező szülők 0 és 2 éves kor közötti gyermekei részére, választásuk szerint a rotavírus elleni védőoltás, varicella (bárányhimlő) elleni védőoltás, meningococcus (agyhártyagyulladás) elleni védőoltások finanszírozását, összesen 20.000 Ft / gyermek összegben.

Tekintettel arra, hogy a védőoltások támogatására bevezetett pénzbeli támogatás az újszülöttől 2 éves korig terjedő korosztály támogatását célozza, az alapvető jogosultsági feltételek is azonosak, a két támogatás az újszülöttek támogatása gyűjtőfogalom alatt működve két külön kérelemnyomtatványon igényelhető 20-20.000 Ft keretösszegben. A rendeletmódosítás következtében a támogatás fedezetéül szolgáló tervezett keretösszeg 20.000.000 Ft.

Újszülöttek születési támogatása

Év	2015	2016
Fő	282	288

Összeg (eFt)	5 934	5 760
--------------	-------	-------

Újszülöttek oltási támogatása

Év	2015	2016
Fő	180	244
Összeg (eFt)	2 785	3 850

4. Oktatás-nevelés

4.1 Óvodai nevelés

A XV. kerületben, **11 óvodában** (20 óvodaépületben) végzik a szakemberek az óvodai nevelést és a gyermekvédelmi munkát. Az óvodások létszáma 2016-ban **2071** gyermek volt. (2015-ben 2.158 fő volt). A veszélyeztetett gyermekek száma az óvodákban 2016-ban **8** fő – 0,4 %. (2015-ben 25 fő – 1,1%) volt. A hátrányos helyzetű óvodások száma 2016-ban **35** fő – 1,69% (2015-ben 33 fő – 1,6 %) volt. A halmozottan hátrányos helyzetű óvodásnak 2016-ban **14** fő – **0,7%** / (2015-ben 40 fő 1,9 %) számított.

	Óvoda neve	Óvoda címe	Férőhely	Kihaszn.
1.	Ákombákom óvoda	1155 Budapest, Tóth István u. 98. 1155 Budapest, Patyolat u. 5-7.	175	90,8%
2.	Hartyán-Árendás összevont óvoda	1157 Budapest, Hartyán köz 3. 1157 Budapest, Árendás köz 4.	350	66%
3.	Micimackó óvoda	1156 Budapest, Kontyfa u 1.	200	80,5%
4.	Molnár Viktor óvoda	1158 Budapest, Molnár Viktor 94-96.	200	70%
5.	Mosolykert óvoda	1157 Budapest, Kavicsos köz 6. 1157 Budapest, Páskom park 37.	275	78,9%
6.	Napsugár összevont óvoda	1156 Budapest, Nádastó park 2., Nádastó park 1.	250	88%
7.	Palota Vadvirág óvoda	1154 Budapest, Aulich Lajos 46-62. 1155 Budapest, Wesselényi 29.	200	86%
8.	Pestújhelyi óvoda	1158 Budapest, Órjárat u. 9. 1158 Budapest, József Attila út 59-61.	180	81,1%
9.	Rákospalotai Hetedhét óvoda	1154 Budapest, Klapka Gy. u. 27. 1153 Budapest, Bocskai u. 65.	162	88,3%
10.	Rákospalotai Kertvárosi összevont óvoda	1151 Budapest, Szövőgyár u. 24. 1152 Budapest, Régi Főti út 14. 1151 Budapest, Vácrátót tér 4-12.	350	90,6%
11.	Mozdonyvezető óvoda	1155 Budapest, Mozdonyvezető u. 3-5.	200	82,5%
	Összesen:		2542	81,4%

4.2 Közoktatás

A XV. kerületben **11 közoktatási intézményben** folyik általános és középiskolai nevelés-oktatás. 2015-ben **5 551** diák (4062 általános iskolás, 1177 gimnazista, 160 szakközépiskolás,

és 152 fő szakiskolás) tanult.2016-ban 5.460 diák; (4298 általános iskolás, 1081 gimnazista és 82 szakközépiskolás tanult.

A veszélyeztetett gyermekek száma az iskolákban 2016-ban **557 fő** (10,2%), 2015-ben 968 fő (17,4 %). 2016-ban **133 fő** - (2%), 2015-ben a kerületben 91 fő (1,6 %) hátrányos helyzetű gyermek járt iskolába, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma 2016-ban 63 fő (1%), 2015-ben pedig 113 fő (2 %) volt.

A kerületi iskolások közül **2016-ban 4**, 2015-ben 43 gyermek élt **állami gondoskodásban**, legtöbben közülük a Száraznád Nevelési - Oktatási Központban (NOK) tanultak. A tankötelezettségüket magántanulóként teljesítő diákok száma **2015-ben 58** fő (1%), 2016-ban 44 fő (0,8 %) volt. **Tanulási, magatartási zavarral küzdő iskolások száma 2016-ban 375** fő (6,9 %), 2015-ben 705 fő (12,7 %) volt.

4.3 Napközbeni ellátás, táboroztatás

A **2015/2016-os tanévben** a XV. kerület **általános iskoláiban 4 073** gyermek, **középiskoláiban 653** fiatal tanult. A gyermekek **napközbeni ellátása**, felügyelete érdekében az óvodákban és az általános iskolákban az alábbiak szerint alakult a gyermekek létszáma (tanév):

Ellátottak száma (év/fő)

Tanév	Óvodások létszáma	Általános iskolások létszáma	Középiskolások létszáma	Összesen
2012/2013	2.200	3.757	1.552	7.509
2013/2014	2.165	4.086	1.453	7.704
2014/2015	2.158	4.062	1.489	7.709
2015/2016	2.071	4.073	653	6.797

Ellátotti létszám (év/fő)

	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Napközis ellátás	1 410	1 585	1 381	1 167
Tanulósobai ellátás	214	181	171	305

Iskolaotthonos ellátásban résztvevők száma (fő)

Év	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Iskolaotthonos ellátásban résztvevők	965	925	905	1 095

A **nyári szünidőben** történő gyermekfelügyelet keretében az önkormányzat **nyári napközis tábort** üzemeltet, ahol színvonalas, gazdag programok mellett a kerületi gyermekek tölthetnek el több - kevesebb időt a **Szántófüld úti napközis táborban**. Az elmúlt évben is

volt olyan gyermek, aki pár napot tartózkodott a táborban, de volt számos olyan, aki a nyitva tartás teljes időtartama alatt ott volt.

Napközis táborban lévő gyermek száma

Év	2015	2016
Fő	490	449

A nyári napközis tábor mellett, az **önkormányzat által fenntartott táborokban** 2016-ban **2 425** fő, (2015-ben 2.152 gyermek) nyaralhatott/táborozhatott.

Bernecebarátiban 741 gyermek, míg **Siófokon 413, Agárdon 303** gyermek táborozott. Az **erdei iskolában 968** fő tartózkodott.

Az önkormányzat testnevelési és sportfeladatairól szóló 1/2014. (I.6.) önkormányzati rendelet 5. §-a alapján az önkormányzat táboroztatási feladatait a Csokonai Kulturális és Sportközpont (a továbbiakban: CSKSK) látja el. Az Önkormányzat egy napközis tábort, kettő gyermektábort, valamint egy üdülőt működtet a CSKSK irányításával.

1. A **Bernecebaráti táborban** (a 2016. évi adatok az augusztus 20-ig terjedő időszak tényleges, a szeptemberi és az októberi előre foglalást mutatják.) 472 fővel nőtt az erdei iskola keretében történő igénybevétel, így a tavalyi 2079 vendégéjszakáról 3325 vendégéjszakára nőtt idén a látogatottság. A kihasználtság az erdei iskolában ősszel 45 %-os, tavasszal 58 %-os volt.

Az idei nyári táboroztatásban részt vevők létszáma 40 fővel csökkent a tényleges kihasználtság időszakában, azonban a bérlők és a vendégek létszáma jelentősen nőtt (2015-ben 7 fő 28 vendégéjszaka), mivel 222 fő 529 vendégéjszakát töltött el a táborban. A kihasználtság a nyári táborban 65 %-os volt.

2. A **siófoki gyermektábor** kihasználtsága idén 64%-os volt, a táborozók létszáma 38 fővel, ill. az igénybe vétel 489 vendégéjszakával csökkent a tavalyi évhez képest azért, mert két iskola lemondta a turnusát.

3. Az **agárdi üdülő** látogatottsága 303 főre, illetve 1586 vendégéjszakára csökkent, mivel 2016. évben erdei iskola programra nem hasznosíthatta a CSKSK az üdülőt, és emiatt az elő- és utószezonban kihasználatlan volt a létesítmény. A szezon 2016. június 13-tól 2016. augusztus 29-ig tartott.

A táborok látogatottsága, kihasználtsága az elmúlt évhez képest változatlan. A táboroztatás lebonyolítása évek óta zökkenőmentes. A tábori létesítmények állaga, állapota, infrastruktúrája változó.

A múlt évben lezajlott intézményi szervezeti átalakítás, illetve az üzemeltető szervezetek többszöri változása a táborok ideji működtetésében nem okozott fennakadást. A résztvevők számára nem nőttek meg a táborozás, üdülés költségei az előző évhez képest. A szolgáltató váltások miatt idén általánosságban romlott az étkeztetés színvonala. A szállítási szolgáltatás továbbra is magas színvonalú a vidéki táborhelyek és a napközis tábor tekintetében egyaránt. Összességében javult a táborok felszereltsége, eszköz és sportszer ellátottsága.

A táboroztatás tapasztalatai alapján megállapítható, hogy a kerületi köznevelési intézmények továbbra is igénylik a jelenlegi tábori infrastruktúra fenntartását és kérik a létesítmények szolgáltatási színvonalának javítását, különös tekintettel a siófoki gyermektáborra.

Az **egyéb támogatások** közé kell sorolnunk a szociális és gyermekvédelmi intézmények által adott támogatásokat és közvetve azokat a programokat, amelyeket a gyermekek részére szerveznek. Megállapítható, hogy a XV. kerületi Önkormányzat a Szociális törvényben előírt pénzbeli és természetbeni ellátásokat a 2016. évben is teljes körűen biztosította a gyermeket (több gyermeket) nevelő családok részére. Ezek mellett jelentős mértékű önként vállalt támogatásokkal is segítette a XV. kerületi rászoruló családokat.

A XV. kerületi Önkormányzat *megújult* internetes honlapjáról a <http://www.bpxv.hu/> a támogatásokhoz szükséges igénylő nyomtatványok, illetve a területet érintő helyi rendeletek letölthetők, és megtalálható minden információ az egyes támogatások feltételeivel kapcsolatban. A Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály Szociális és Egészségügyi Osztály munkatársainak a telefonos és e-mail elérhetőségei is megtalálhatók a honlapon.

Az önkormányzat ingyenes terjesztésű újságjában, az **Életképek**ben gyakran megjelennek a gyermekeknek, fiataloknak, illetve szüleiknek szóló hírek, információk. A kerületi televízió, az **(XVMEDIA)** adásaiban szintén tájékoztatást ad az aktuális eseményekről.

5. Személyes gondoskodást nyújtó ellátások

5.1 Család-és Gyermekjóléti Központ

Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény értelmében a korábban az Egyesített Szociális Intézmény (ESZI) keretén belül külön szervezeti egységként működő Újpalotai Családsegítő Szolgálat és Fióka Gyermek- és Ifjúságvédelmi Központ egyesítésével létrejött új intézmény 2016. január 1. napján kezdte meg működését. A jogszabályváltozás alapján létre kellett hozni egy szociális és gyermekjóléti alapellátást biztosító szolgálatot, valamint egy kizárólag gyermekvédelmi, hatósági ügyekre szakosodott központot.

Komoly nehézséget okozott, hogy a konkrét feladatokat meghatározó végrehajtási rendelet csak 2015. decemberben, a módszertani utasítások pedig csak 2016 közepén jelentek meg. A szervezeti struktúra átszervezésére, a munkakörök megváltoztatására rövid idő állt rendelkezésre, de az átállás zökkenőmentes volt, a szolgáltatásokat folyamatosan biztosították. A két, egymástól különböző szakmai stáb összecsiszolódását elősegítendő több alkalommal vettek részt szervezetfejlesztő tréningen a munkatársak, mely sokat segített az új team felépítésében. Szükségessé vált a nyilvántartó, iktató program fejlesztése, korszerűsítése, hogy a korábban felvett adatok egyesíthetők és elérhetők legyenek minden telephely, ill. munkatárs számára. Az adminisztrációs kötelezettségek tovább növekedtek, így a család- és gyermekjóléti központok támogatásáról szóló 1838/2015. (XI. 24.) Korm. határozat szerint felhasználható 2 millió forintos támogatás legnagyobb részét az informatikai eszközök (számítógép, nyomtató) vásárlására fordították.

Az integrációt követően létrehozott Család- és Gyermekjóléti Központ által kialakított szakmai protokoll szerint elkülöníthető a telephelyek különböző feladat- és ügyfélköre. Az összes telephelyen különböző feltételek szerint, de azonos alapelvek, szabályok és keretek között folyik a segítő tevékenység. A családsegítők, esetmenedzserek, tanácsadók és az ő tevékenységüket segítő szociális asszisztensek minden rászoruló számára elérhetőek, igyekeznek a kliensek lakóhelyéhez legközelebb biztosítani a szolgáltatások széles körét.

A **Család- és Gyermekjóléti Központ** részeként működik az *Újpalotai Család- és Gyermekjóléti Központ*, amely alapszolgáltatást biztosít, a *Fióka Család- és Gyermekjóléti Központ*, amely a gyermekvédelmi hatósági eljárásokban működik közre, a *Munkanélküli Fiatalok Tanácsadó Irodája* (MUFTI), valamint a *Nappali Melegedő és Utcai Gondozó Szolgálat*.

5.1.2 Újpalotai Család- és Gyermekjóléti Központ

Az integráció során a legnagyobb változás ezen a telephelyen következett be. Mivel az alapszolgáltatást biztosító központnak rendkívül összetett feladatot kell ellátnia, a szakmai stábot ennek megfelelően kellett kialakítani. A korábbi Újpalotai Családsegítő Szolgálat és a Fióka Gyermek- és Ifjúságjóléti Központ szakemberei közösen dolgozták ki az új típusú intézmény standardjait. Megőrizték az elődintézmények értékteremtő hagyományait, miközben kialakították az új arculatot. A központ fő tevékenysége, hogy a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújt szolgáltatásokat. A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését.

Személyi feltételek alakulása:

Egységvezető, családsegítő, tanácsadó, szociális asszisztens, összesen 27,5 álláshely.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyerekes családok gondjaival való szakszerű foglalkozás a szociális segítő munka eszközeivel. A Család- és Gyermekjóléti Központban a területben élő, gondokkal küszködő családok 70-80%-át a gyerekekkel foglalkozó szakemberek (jelzőrendszeri tagok) küldik, a többiek önként keresik meg a szolgáltatót. A jelzőrendszeren belül még mindig az oktatási intézmények a legaktívabbak, tőlük 2016-ban a jelzések **51,25%-a** érkezett a Központba. A jogszabályi változások vitathatatlan érdeme, hogy kiemelt szerepet kapnak a megelőzésre és a veszélyeztetettség felismerésére irányuló tevékenységek. Ennek legmarkánsabb példája a *jelzőrendszer működtetése*. Az önálló státuszban tevékenykedő ún. jelzőrendszeri koordinátor feladata lett a jelzőrendszer tagjaival (egészségügyi, nevelési-oktatási intézmények, társintézmények, hatóságok) való folyamatos együttműködés. A jelzőrendszeri koordinátor **48 alkalommal** kereste fel a terület jelzőrendszerének tagjait, a legnagyobb hangsúlyt a nevelési-oktatási intézményekkel, valamint a gyermekorvosokkal folytatott konzultáció kapta.

Az Újpalotai Család- és Gyermekjóléti Központban 2016-ban **3 723 fő, 7 388 alkalommal** vette igénybe a különböző szolgáltatásokat, tanácsadásokat. Az **új igénybe vevők** létszáma **862 fő** volt. A korosztályi megoszlást vizsgálva elmondható, hogy a **családgondozás** fókuszában az aktívkorú lakosság (1.080 fő) mellett a gyermekkorú kliensek (1.046 fő) közel

azonos számban jelentek meg. A kapott jelzések (675 levél) túlnyomó többsége (652 levél) gyermekek veszélyeztetettségéről szól, melyek enyhítése a legtöbb esetben hosszabb segítő kapcsolatot igényelt. Az **egyéni esetkezelések** során, az élethelyzet javítása érdekében szinte minden megállapodásnak része volt a sok problémára fókuszáló komplex esetmenedzselés, vagy a kerületben működő más segítő szervezetekkel való együttműködés. Szükség szerinti rendszerességgel otthonukban látogatták meg a családokat, összesen **997 alkalommal**. Közreműködtek az átmeneti gondozás, pl. gyermekek, ill. családok átmeneti otthona igénybevételében. Az egyes gyerekek érdekében a családsegítők rendszeresen jártak óvodákba, iskolákba megbeszélésekre, esetkonzultációkra, a hatóságok által összehívott tárgyalásokra. Munkájuk során folyamatosan egyeztettek a Fióka esetmenedzsereivel. 2016-ban **113** gyermek ügyében **52 esetben** tartottak úgynevezett **esetkonferenciát**, melyeken családsegítő és esetmenedzser is egyaránt részt vett. A Központhoz kerülő gyerekek és családjaik gondjai nagyon különbözőek. A XV. kerületben sok az alapvető megélhetési, lakhatási problémával küszködő család, de az olyan család is, amelyekben más jellegű (családon belüli, nevelési, iskolai, érzelmi stb.) problémák vannak. A gyakran sokproblémás, komoly gondokkal küzdő gyerekek és családjaikkal kell foglalkozni, de az összetett problémák miatt sokszor nagyon nehéz segítséget nyújtani a megoldásban.

A látóterükbe kerülő gyerekek veszélyeztetettségének háttere a 2015. évhez képest 2016-ban sem változott alapvetően. A gondozott gyerekek veszélyeztetettségének háttere különböző, általában összetett. A sokféle gond között leggyakrabban előfordulók:

- Az anyagi jellegűek közül a lakhatási, megélhetési problémák vannak túlsúlyban (lakhatás elvesztésétől való reális félelem, kilakoltatás veszélye, magas hitel-, rezsihátralék, albérllet kifizetésének nehézségei, munkanélküliség, napi megélhetési gondok).
- A gyerekek magatartási, viselkedési problémái, tanulási nehézségei hátterében gyakori a család labilis érzelmi működése, a szülők depresszív életszemlélete, kiábrándultsága. A hagyományos családmodell felbomlása olyan bizonytalansági tényező, amely sokféle családi konfliktust, belső diszharmoniót eredményezhet. Ezek a jelenségek a családok felnőtt tagjai számára is megterhelőek, de a gyerekek még inkább megszenvedik e gondokat. Egyre több olyan családdal találkoznak, amelyben valamelyik családtag (szülő vagy gyerek) komoly mentális nehézségekkel küzd. A felnőtt, pszichiátriai betegséggel küzdők esetében nagyon komoly gondot jelent a gyógykezelés önkéntes igénybevétele. A szülők többségének ugyanis nincsen betegségelátása.
- A kamaszok szabadidő-eltöltési, szórakozási szokásaival összefüggésben gyakran találkoznak a deviancia különböző formáival. 2009 második felétől vált gyakorlattá, hogy a gyermekkorú, vagy fiatalkorú bűnelkövetéséről tájékoztatást kapnak. Ezek egy része a rendőrségtől jövő jelzés, más jelzőrendszeri tag jelzéséből vagy a család elmondásából kiderülő bűncselekmény. A bűncselekményt elkövető fiatalkorú elkövető ügyébe mindenképpen bekapcsolódó pártfogó felügyelővel rendszeres és kiegyensúlyozott az együttműködésük. A bűncselekményeknek kliens-gyerekeik nem csupán elkövetőik, hanem gyakran áldozataik. Ezeket a problémákat a szociális munkásoknak különösen azért volt nehéz kezelni, mert
 - **gyerekkorú** elkövető esetén nyomozás sincs, amely során bebizonyosodna az elkövetés ténye, így nehéz a gyerekekkel felelősségéről beszélni a gondozás során;
 - **fiatalkorú** elkövető esetén pedig legalapvetőbb gondjuk az információhiány, nem tudják, hol tart a nyomozás, és mik a következmények.

A gyermekvédelmi törvény előírja a gyermekjóléti szolgálatok és a hivatásos pártfogó felügyelők szoros együttműködését a büntetőeljárás korai szakaszától. 2015-ben bevezetésre került egy új hatósági intézkedés, melynek elnevezése: megelőző pártfogás, elrendelése a gyámhivatal hatáskörébe tartozik. 2016-ban 35 esetben indult eljárás megelőző pártfogás ügyében, a gyámhivatal egyik esetben sem rendelte el azt.

2013-ban a Fióka kiemelte, hogy gyermekvédelmi szempontból nagyon veszélyesnek tartják, ha egy gyerek azért „szabadul meg” a mindennapi iskolába járás „gondjaitól” „mert egyébként sem kifogástalan az iskolába járási morálja”. 2015 januárjától a gyermekjóléti szolgálatnak ismét kötelező javaslatot tennie minden egyes magántanulói jogviszonyra vonatkozó kérelem esetén. Erre 2016-ban 41 gyermek esetében került sor. Az aktív versenysport mellett az indokok között felmerült az orvosi javaslat is, de sajnos a túlnyomó többség esetében a szülők a fenti okokra hivatkoznak.

A *Jogi tanácsadást* az év folyamán **217 fő** kereste fel. A *Mentálhigiénés tanácsadást* igénylőknél a párkapcsolati problémákkal küzdők mellett a gyermeknevelési gondokkal küszködők is igénybe vették ezt a szolgáltatást. A *Pár- és családkonzultáció* a teljes kapacitáskihasználással működött. A konzultáció a családi kapcsolatokban interakciók, kommunikáció révén igyekszik változást létrehozni, az élmények átélésének és feldolgozásának módjában, a magatartásban. A *Pszichológiai és életvezetési tanácsadást* igénybe vevők **252 alkalommal** keresték fel az intézményt. Kiemelkedő problématípusoknak számítanak a familiáris, kapcsolati konfliktusok, az ezeket kísérő krízisek, életvezetési nehézségek, problémák, illetve az identitás krízis, valamint néhány pszichiátriai kórkép. *Mediációra 8 alkalommal* került sor. *Álláskereső Klub 198 napon* működött, **597 alkalommal** vették azt igénybe. *Adósságkezelési tanácsadásért 1 094 alkalommal* keresték fel a **családok**, illetve **egyének** a központot. A **Hálózat Alapítványhoz** benyújtott támogatási kérelmek száma **130** volt. Az **adósságkezelési szolgáltatás** keretében **46 kérelmet** továbbítottak adósságcsökkentő támogatás igénybevételére. A tanácsadás elsődleges célja, hogy a lakhatási költségekkel hátralekba kerülők:

- fizetőképessége helyreállhasson,
- díjtartozása jelentős mértékben csökkenhessen,

életvezetési gondjaik megoldásához segítséget kapjanak.

2016 szeptemberében új tanácsadási elemet vezettek be. Az *integrált szülő-csecsemő/kisgyermek konzultáció* célja, a nehézségek során támogatást nyújtson a családoknak abban, hogy a szülők megtalálják saját, személyre szabott és mindenki számára elfogadható megoldásaikat. Az új szolgáltatást sikerült megismertetni a kerületben gyermekekkel dolgozó szakemberekkel, hamar népszerű lett a házi gyermekorvosok, védőnők és bölcsődei kisgyermeknevelők körében.

Az egyéni esetkezelés mellett továbbra is szerepet kapott a *csoportokkal végzett szociális munka*, melyeket az év során **339 fő** vett igénybe:

- Napsugár klub,
- Hozzá tartozói csoport az Alzheimer beteget ápolók számára,
- Kamasz klub,
- Szexeducációs tréning az ÉNO gondozottjainak,
- Csoportos álláskeresési tájékoztató,
- Tea Ház,
- Biblia-kör,
- Kanga Klub,
- Közösségépítő nyári tábor,
- Családi konfliktuskezelő, stresszoldó tréning,
- Húsvéti, Karácsonyi kézművesnapok.

A családok átmeneti otthonába a szülő(k) kérésére kerülhetnek be családok. Azokban az esetekben, amikor egy felvétel előtt álló családdal már kapcsolatban áll a Család- és Gyermekjóléti Központ, akkor a helyzetükről, életkörülményeiről tájékoztatást tud nyújtani az intézmény a fogadó szervezet számára. A legnagyobb számban a kerületben lévő **Szociális és Rehabilitációs Alapítvány** fogadja a XV. kerületi családokat. 2016-ban több más szervezet is biztosított elhelyezést kerületünkben élő családok részére:

- BMSZKI Átmeneti Szálló és Szobabérlők Háza,
- BMSZKI Anya-Gyermek Krízis Szállója,
- BMSZKI Rákosszeg park-i Családok Átmeneti Otthona,
- Erdőkertes,
- S.O.S. Krízis Alapítvány,
- Menedékház,
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat Szatmár utcai Családok Átmeneti Otthona.

A gyermekek átmeneti otthona a szülők kérésére azokat a gyerekeket fogadja, akiknek családjában átmeneti nehézségek adódnak, s egy átmeneti időszakra a család nem tudja vállalni a gyerek(ek) ellátását, ennek hiányában ezek a gyerekek felügyelet nélkül maradnának. Ez az ellátási forma a legtöbb esetben a szülők életvezetési problémái, lakhatási nehézségei (elégtelen lakhatási körülmények, hajléktalanná válás) miatt vált szükségessé. A XV. kerületnek együttműködési megállapodása van a IV. kerületben levő **„Aranyhíd” Gyermek Átmeneti Otthonával**, amely így szükség esetén fogadja azokat a gyerekeket, akiknek ilyen ellátás igénybevételére van szükségük. A 2016-os évben összesen **9 gyerek** tartózkodott az „Aranyhíd”-ban, új bekerülőként öten vették igénybe ezt a gondozást.

Gyerekegyeztetések

A tanév ideje alatt rendezett klubok hétköznap délután, előre megtervezett program szerint 1,5-2 órás időtartamban zajlottak. 2016-ban összesen **62 gyerek** jelent meg és vett részt a programokon. A nyári kószálások során **7 alkalommal 45 gyermeket** vittek kirándulni. 2016 júniusában pedig a Velencei-tó partján, Agárdon szerveztek **12 fő** kamasz számára közösségépítő, személyiségfejlesztő, ismeretterjesztő és szabadidős tábort.

5.1.3 Fióka Család- és Gyermekjóléti Központ

A Fióka tevékenységének célja elsődlegesen a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, feladata ennek érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújtani. A gyermekvédelmi hatósági eljárásokban közreműködő szakemberek segítséget nyújtanak a kiskorú gyermeket nevelő család tagjainak számára, mindenkor szem előtt tartva a család autonómiáját, ugyanakkor érvényre juttatva a családban nevelkedő gyermekek minden felett álló érdekét. Kiemelt feladat a védelembe vett, a családból ideiglenes hatállyal kiemelt, vagy nevelésbe vett gyermek családba történő visszahelyezésének elősegítése, valamint átmeneti vagy tartós nevelésből kikerült gyermek vagy fiatal felnőtt utógondozásának biztosítása, illetve annak elősegítése.

Személyi feltételek alakulása:

Esetmenedzser, tanácsadó, szociális asszisztens, technikai dolgozó, összesen 13,5 álláshely.

A Fióka munkájának legjelentősebb eleme 2016-ban a gyermekvédelmi, hatósági eljárásban közreműködő **egyéni esetkezelés** volt. Az év során **526 gyermeket** és családjaikat gondozták. Bár a központ alacsony számban (2016-ban csupán 10 fő) tett javaslatot a gyermekek

családból való kiemelésére, a nevelésbe vett gyermekek számában mégis látható egy ugrásszerű növekedés. A szakellátásban nevelkedő gyermekek szülei sokszor vándorló életmódot élnek, és az elmúlt évben sok olyan család költözött a XV. kerületbe, ahonnan korábban, más kerületekben, sok esetben vidéken történt a kiemelés.

A Fióka munkatársai 2016-ban **2 723** levelet kaptak és **1 245** levelet írtak az egyes gyerekek érdekében, illetve ügyében. A gyerekek érdekében az esetmenedzserek rendszeresen jártak óvodákba, iskolákba megbeszélésekre, esetkonzultációkra, a hatóságok által összehívott tárgyalásokra.

A gyerekekkel foglalkozó szakemberekkel, illetve a gyerekek ügyében kompetens döntéshozókkal az ún. „**Éves tanácskozáson**” áttekintették a kerület gyermekvédelmi helyzetét, 2016-ban az egyik fő téma az új szervezeti struktúra bemutatása volt. Megállapítható, hogy a XV. kerület nagy hangsúlyt fektet a gyermekek védelmére, és a kisebb zökkenők ellenére hatékony együttműködés valósult meg az érintett szakemberek közreműködésével.

A hatósági intézkedés keretén belül gondozott családokban **229** olyan **gyermeket** gondoztak, akik nincsenek védelembe véve, vagy szakellátásban. Ennek keretében felvilágosítást, tanácsot adtak az igénybe vehető - gyermekekkel kapcsolatos - ellátásokról, támogatásokról, szabadidős programokról. A segítő kapcsolatban terápiás jellegű segítséget kínáltak a nehézségek megoldásában, illetve tanácsot adtak konkrét problémákban. Szükség szerinti rendszerességgel otthonukban látogatták meg a családokat, összesen **668 alkalommal**. Közreműködtek az átmeneti gondozás, pl. gyermekek, ill. családok átmeneti otthona igénybevételében. Kirendelt családgondozás keretében, hatósági végzés alapján nyújtottak segítséget azon családok számára, amelyek az önkéntes együttműködés keretében nem tudták, vagy nem akarták a gyermekeiket veszélyeztető gondjaikat megoldani. 2016-ban **védelembe vétel** keretein belül **104 gyermeket** gondoztak. A gyámhivatali eljárások során munkatársaik részt vettek a hatóság által összehívott tárgyalásokon, és a családokkal közösen egyéni gondozási-nevelési tervet készítettek, melynek segítségével konkrét feladatok és határidők kitűzésével tették hatékonyabbá a közös munkát. Folyamatosan együttműködtek a gyermekeket ellátó egészségügyi, oktatási, nevelési intézményekkel. Szüleiktől **kiemelve, szakellátásban** nevelkedő **187 gyermek** ügyében **102** családnak nyújtottak segítséget annak érdekében, hogy a gyermek(ek) visszafogadására alkalmassá és képessé váljanak. Ennek során ún. hazagondozási tervet készítettek, melyben kijelölték az elérni kívánt célokat, az azok elérését segítő feladatokat. Az utógondozás keretén belül 5 családból **8 gyerekeknek** nyújtottak támogatást. Ők családjukba visszakerült gyermekek, akik a visszailleszkedéshez kaptak segítséget.

Speciális szolgáltatások, tanácsadások

- A *készenléti szolgálat* keretében 2016-ban **365 alkalommal** végeztek szakmai tevékenységet.
- A *kapcsolattartási ügyelet* keretében **106** személy vette igénybe a **kapcsolattartási ügyelet** szolgáltatásait.
- A *kórházi szociális munka* során **18 gyermek** ügyében dolgoztak együtt **kórházzal**.
- Az *utcai és lakótelepi szociális munka* tekintetében évek óta szabadidős programokat biztosítanak a kallódó gyerekek részére, hogy minél kevesebb időt töltsenek az utcán tartalmatlanul. A tanévhez kötődő délutáni klubokon kívül a nyári hónapokban ugyanezt a célt szolgálják a „nyári kószálások”.

A pszichológusok tevékenysége

A pszichológusok tanácsadást, rövid terápiát, konzultációs beszélgetéseket folytatnak gyerekekkel, szüleikkel külön-külön, vagy együtt. A terápiás titok megtartása mellett a pszichológusok folyamatosan konzultálnak az érintett családokkal foglalkozó szociális munkásokkal. 2016-ban **65 gyermek** és családtagja vett igénybe pszichológiai segítséget, őket összesen **205 alkalommal** fogadták a pszichológusok.

A jogász tevékenysége

A jogi tanácsadó egyrészt a szociális munkásokat segíti a kliensek ügyeinek vitelében, valamint a családok tagjai személyesen is konzultálhatnak vele. 2016-ban jogi tanácsadást **218 alkalommal** vették igénybe 90 gyermek családjá.

Fejlesztő pedagógiai tanácsadók tevékenysége

2016-ban **1306 alkalommal** foglalkoztak 92 **fejlesztésre** szoruló gyermekkel a fejlesztő pedagógiai tanácsadók. A gyerekek a legtöbb segítséget napi tanulási problémáik megoldásához igényelik, de a fejlesztést többnyire az alapoktól kell kezdeni. Az esetek többségében a tanulási alapküvetek (olvasás, helyesírás, számolás) nagyon hiányosak. Tovább nehezíti a haladást a szegényes szókinés. Ezek a halmozott problémák abból adódnak, hogy a gyerekek sokszor már az órákon nem értik a hallottakat és az otthoni információszerzés is nehezített. A fejlesztőpedagógusok munkája sok magántanuló számára az utolsó esélyt jelenti arra, hogy tanulmányai ne szakadjanak meg. Az év során két alkalommal, a tananyaghoz kapcsolódó tematikus kirándulásra vittek magántanuló gyermekeket, hogy a tanulás élményeit gazdagíthassák.

5.1.4 Munkanélküli Fiatalok Tanácsadó Irodája (MUFTI)

A MUFTI célja a hátrányos helyzetű, alacsony iskolai végzettségű, munkanélküli fiatalok munkanélküliséggel kapcsolatos problémáinak megelőzése, feltárása és kezelése.

Személyi feltételek alakulása:

Családsegítő, szociális asszisztens, összesen 4 álláshely.

Az Iroda szolgáltatásai, szakmai munkája:

- Információs és tanácsadó szolgálat
 - a) Álláskeresés segítése, állasközvetítés - Kerületi Állásbörze
 - b) Ifjúsági álláskereső klub
- Jogi tanácsadás
- Pszichológiai tanácsadás, pályaorientációs tanácsadás
- Elhelyezkedési esélynövelő képzések szervezése
- Ifjúsági álláskereső tréning
- Csoportos munkáltatói tájékoztatók
- Középiskolai prevenciós munka – Kerületi Képzési Börze
- MUFTI klub
- Dumasarok klub
- Ifjúsági információs munka
- Tanfolyamok, képzések
- Ifjúsági területen dolgozók szakmai fóruma – Együttgondolkodó Napok
- Főiskolások, egyetemisták gyakorlati terepe

A 2016. évben a jogszabályi változások a MUFTI működését is érintették. Az 2016. év adatai alapján a MUFTI szolgáltatásait **156 fő** igénybe vevő kereste fel, ebből **75 fő** volt az újonnan jelentkező kliens. A szolgáltatásaik éves forgalma, a kapcsolatfelvételek száma **3 531** volt.

A korábbi évekhez hasonlóan, legnagyobb számban az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező fiatalokkal dolgoztak.

Az *álláskereső klubot* 2016-ban **2 160 alkalommal** vették igénybe a fiatalok. A MUFTI álláskereső klub szolgáltatásait igénybe vevők kétharmadának sikerült munkát találnia az év során. Az álláskereső klubot az elmúlt évben minden nap működtették. A munkaerőpiacra való bejutás kudarcra vagy az állásvesztés negatív hatással van az egyénre. Különösen nehéz élethelyzetbe kerülnek azok a fiatalok, akik tartósan munkanélküliek, szakképzetlenek, alacsony iskolai végzettségűek. A *szolgáltatást igénybe vevők* körével kapcsolatban elmondható, hogy a korábbi időszakhoz viszonyítva, megnövekedett azoknak a fiataloknak a száma, akik olyan családban élnek, ahol a szülő is munkanélküli, díjhátralékkal küzd, lakhatása bizonytalan. A MUFTI szakembereit az álláskeresők önkéntesen keresik fel a problémáikkal. Az álláskereső klub használata során az állást kereső fiatalok el tudják sajátítani az *álláskeresési technikákat*, illetve a klub segítségével a lehető legrövidebb időn belül meg tudják találni a számukra megfelelő munkahelyet. Az *álláskeresési tanácsadás* segítségével fejleszthető az önismeret, megismerhetők a pályázat- és önéletrajzírás fortélyai, az állásinformációk beszerzésének lehetőségei, az állás megszerzésének és megtartásának módjai. Az álláskereső klub keretein belül a fiatalok célirányosan, az álláskeresés érdekében igénybe vehetik a technikai berendezéseket (telefon, fax, internet, számítógép, fénymásoló) az ott dolgozó munkatársak felügyelete mellett. Továbbá lehetőség van az *egyéni konzultációra, tanácsadásra, segítő beszélgetésre*. Az ügyfélszolgálaton megtalálható a napi sajtó, a hirdetési újságok, amelyek szintén az elhelyezkedési esély növelésére szolgálnak. A *pszichológiai, mentálhigiénés és pályaaorientációs tanácsadást* az elmúlt évben összesen **264 alkalommal** vették igénybe a fiatalok. A hozott problémák között szerepelt pályaválasztási nehézség, lakhatási és megélhetési problémák, családi konfliktusok, párkapcsolati problémák, pszichés és mentális problémák, droghasználat.

Főbb szakmai események

- Tavaly a Kikötő Ifjúsági Közösségi Sziget és a MUFTI szervezésében az önéletrajzírás fortélyainak elsajátítására fókuszáló tréninget tartottak a MUFTI munkatársai a Kikötőbe járó fiatalok számára. A programon **8 fő** vett részt.
- A MUFTI-ban az utóbbi években intenzívebbé vált a klubélet, melynek keretében *közösségi és szabadidős programot* szerveznek ügyfeleiknek. A klub hétfői „elmenős” és délutáni (Dumasarok) programmal működik, minden érdeklődő előtt nyitva áll. A klubfoglalkozások keretében népszerű a *filmklub, gasztro-filmklub, társasjáték klub, legény és leány klub, kézműves foglalkozások*. A klubfoglalkozásokon összesen **50 fő, 771 alkalommal** jelent meg.
- A MUFTI 2016-ban első alkalommal szervezte „kitelepléses formában”, ügyfelek bevonásával a szabadidős programjainak egy részét. Augusztus hónapban a MUFTI munkatársai és a *Fürge Diák Iskolaszövetkezet* munkatársai közreműködésével, hetente egy délután, kitelepltek a XV. kerületi Fő térre. Fiatalokkal beszélgettek, kérdőív segítségével szabadidő eltöltési szokásaikat és igényeiket mérték fel. Az érdeklődők önismereti és pályaválasztási kérdőíveket tölthettek ki, csillám tetoválást és Paracord karkötőt készíthettek. A kiteleplések alkalmával **41 fő** fiatalot vontak be a programokba. Szeptember elején a MUFTI-ba járó fiatalok bevonásával a kerületi „*Ififeszt*” rendezvényen vettek részt, ahol az érdeklődők különféle tesztek kitöltése

mellett az álláskeresés témájához kapcsolódóan interaktív játékokban tették próbára képességeiket, készségeiket. A rendezvény **65 fő** fiatalt vonzott.

- 2016. májusban a Kontyfa utcai Általános Iskola, Középiskola és Gimnázium aulájában rendezték meg a *Diákmunka börzét*. A program keretében négy diákmunka szervezet, - Fürge Diák, Student, Penum és a Karrier Start Iskolaszövetkezet - munkatársai nyújtottak tájékoztatást a munkavállalás lehetőségeiről az érdeklődőknek. Az eseményen **93 diák** vett részt.
- 2016. decemberben a Kontyfa utcai Általános Iskola, Középiskola és Gimnáziumban szervezték meg a *Továbbtanulási és képzési börzét* is. A rendezvényen az oktatással, képzéssel és pályaeorientációval foglalkozó intézmények, szervezetek vettek részt „kiállítóként”, összesen **9 intézmény** képviselte magát. A börzén széles kínálatot vonultattak fel a kiállítók, a Budapest Főváros Kormányhivatal Munkaügyi Központ *pályaeorientációs programmal* várta a tovább tanulni szándékozókot, itt a pályaválasztást segítő tesztekkel tölthettek ki a fiatalok. E mellett a résztvevő középiskolák különböző szakmákat ismerhettek meg. A rendezvény iránt nagy volt az érdeklődés a kerületi oktatási intézmények részéről, a program **115 fő** részvételével valósult meg.
- Az *Állásbörze* az Újpalotai Közösségi Házban került megrendezésre. Az eseményen **24 kiállító** - munkaadók, munkaerő közvetítő cégek, diákmunka közvetítő szövetkezetek, külföldi munkát ajánló cégek, a megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató szervezetek – volt jelen. A börzén **115 fő** vett részt, számukra a kínálatot színesítette a mentálhigiénés, grafológiai és munkajogi tanácsadás is.
- *Együttgondolkodó napot* tavaly több alkalommal szerveztek a MUFTI munkatársai. Első alkalommal Horváth Gyula para-kenus élsportoló élettörténetével ismerkedhettek meg az érdeklődők. A további Együttgondolkodó napokon az utcai (lakótelepi) szociális munka témájával foglalkoztak a segítő szakemberek.
- A MUFTI aktívan segítette a *Kábítószerügyi Egyeztető Fórum* és az *Iffúsági Kerekasztal* munkáját.
- Tavaly októberben volt a *MUFTI* fennállásának 25. évfordulója. A szakmai nap lehetőséget teremtett az elmúlt időszak áttekintésére a visszaemlékezések, prezentációk, fényképes összefoglalók segítségével, az XV. Média által készített kis filmek bemutatásán keresztül, valamint a Szegletkö Gyermekotthon Kavicsok Playback Színház produkciójának közreműködésével.

2016-ban, 4 fő teljesített *szakmai gyakorlatot* a MUFTI-ban, 2 hallgató intézménylátogatáson vett részt. A MUFTI kollégái a szakmai eseményeken, konferenciákon folyamatosan részt vettek. Az MUFTI tevékenységéről, rendezvényeiről a XV. Média és a Civil rádió is rendszeresen hírt adott.

A 2017. év feladatai a gyermekvédelmi tevékenységekkel kapcsolatban

2017-ben továbbra is kiemelt feladat az új, integrált intézmény bemutatása a kerület lakossága és intézményhálózata felé. Ennek érdekében szakmai megbeszéléseket tartanak a jelzőrendszer tagjai számára, rendszeres megjelenést terveznek a nyomtatott és elektronikus sajtóban, valamint szórólapokkal és plakátokkal szeretnék felhívni a figyelmet a különböző telephelyeken elérhető szolgáltatásokra.

Az elődintézmények közül, 2017-ben ünnepli alapításának 30. évfordulóját az Újpalotai Családsegítő Szolgálat, 20. évfordulóját a Fióka Gyermekjóléti Központ. A Család- és Gyermekjóléti Központ a közös születésnap alkalmából összel szakmai napot tart.

2018-ban a család- és gyermekjóléti központok számára kötelező feladat lesz az **óvodai, iskolai szociális segítő tevékenység** végzése. A szakmai elvárások és konkrét protokollok még kidolgozás alatt vannak, de a tevékenységről annyi már tudható, hogy a segítő munka során nyújtott általános és speciális szolgáltatások célja, a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával az óvodás és iskoláskorú fiatalok egészségfejlesztése, sikeres iskolai előmenetelük támogatása, illetve veszélyeztetettségük megelőzése. Az óvodai és iskolai szociális segítség sikerének kulcsa a célcsoporthoz közel vitt, egyszerűen igénybe vehető szolgáltatások, továbbá a változásokra gyorsan, rugalmasan, innovatív módszerekkel reagáló képzett szakemberek (felsőfokú szociális alapvégzettséggel rendelkező szakemberek) alkalmazása. Az óvodai és iskolai szociális segítő olyan - óvodában, iskolában dolgozó, kollégiumban tevékenykedő - segítő szakember, aki elsődlegesen a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésével, egészségfejlesztésben való közreműködéssel, prevencióval foglalkozik. Aktív résztvevője a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésének, illetve a felmerülő életvezetési, szociális problémák megoldásához nyújt segítséget az óvoda gyermekeinek, az iskola diákjainak, igény szerint pedagógusoknak, a nevelő-oktató munkát segítő szakembereknek (pl. dajka, gyermekfelügyelő, pedagógiai asszisztens, iskolaorvos, iskolai védőnő, iskolapszichológus, stb.), valamint szülőknek egyaránt.

Az új feladat elvégzéséhez szükséges feltételek felmérése, azok megteremtésének előkészítése ennek az évnak az egyik legfontosabb feladata.

Ütemterv	
ÚJPALOTAI CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT	
<i>Megvalósítandó feladat</i>	<i>Megvalósítás időszaka</i>
Családgondozás – egyéni esetkezelés	folyamatos
Jogi tanácsadás	hetente 1 alkalom
Pszichológiai tanácsadás	folyamatos
Életvezetési tanácsadás	folyamatos
Mentálhigiénés tanácsadás	folyamatos
Pár- és családkonzultáció	folyamatos
Mediáció	folyamatos
Munkahelyi grafológia	igény szerint
Kamasztábor - fiatalok intenzív közösségépítő tábora	évente 1 alkalommal, 5 nap, 4 éjszaka
Kamasz klub	havonta 1 alkalom
Családi konfliktuskezelő, stresszoldó tréning	évente 1 alkalom/2 nap
„Nem vagy egyedül” - fogyatékkal élő családtagot eltartó, sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő szülők csoportja	igény szerint
Szexeducatio – szexuális felvilágosítás	igény szerint
„Hozzátartozói” csoport Alzheimer beteget gondozó személyek számára	havonta 1 alkalom
„Szülők akadémiaja”	félévente 1 alkalom
Párkapcsolati szerepek	félévente 1 alkalom
Együttgondolkodó nap	évente 2 alkalom
Korrepetálás általános és középiskolai tanulóknak	igény szerint
Kanga Klub	hetente 1 alkalom
„Napsugár” klub	havonta 1 alkalom
„A Biblia aktualitása a hétköznapokban”	havonta 1 alkalom
Kézműves napok (Húsvét, Karácsony)	évente 2 alkalom
Háztartás tréning	félévente 1 alkalom
Számítógépes készségfejlesztés	igény szerint
Szervezetfejlesztés	évente 1 alkalom, 2 nap
Szupervízió	egyéni szupervíziós szerződés szerint
Konferenciákon, továbbképzéseken való részvétel	igény szerint
Egyetemisták, főiskolások terepgyakorlatának	folyamatos

vezetése	
PR, reklámtevékenység, szóróanyagok készítése	folyamatos
30. évforduló (családsegítés szolgáltatás)	október
Munkavállalást segítő szolgáltatások	
<i>Megvalósítandó feladat</i>	<i>Megvalósítás időszaka</i>
Egyéni konzultáció	folyamatos
Álláskereső tréning	negyedévente 1 alkalom
Álláskereső klub	hetente 4 alkalom
Csoportos álláskeresési tanácsadás, pályaorientációs tanácsadás	hetente 1 alkalom/igény szerint
XV. kerületi Állásbörze	évente 1 alkalom
Tartós munkanélküliek számára csoportmunka	félévente 1 alkalom
Megváltozott munkaképességűek reintegrációjára felkészítő konzultáció	szükség szerint
Pszichológiai tanácsadás	igény szerint
Háztartási adósságkezelés	
<i>Megvalósítandó feladat</i>	<i>Megvalósítás időszaka</i>
Tanácsadás	folyamatos
- szolgáltatókkal történő kapcsolattartás	folyamatos
- információnyújtás	folyamatos
Egyéni esetkezelés	folyamatos
Eladósodott háztartások szereplőinek tájékoztató	félévente 1 alkalom
Szakmai műhelymunka	félévente 1 alkalom
Kapcsolattartás a szolgáltatókkal	folyamatos

Ütemterv	
FIÓKA GYERMEK- és IFJÚSÁGJÓLÉTI KÖZPONT	
<i>Megvalósítandó feladat</i>	<i>Megvalósítás időszaka</i>
Gyerekes családokkal végzett szociális munka	folyamatos
Fejlesztés gyermekeknek	folyamatos
Pszichológiai tanácsadás	folyamatos
Jogi tanácsadás	hetente 1 alkalom
Speciális szolgáltatások	folyamatos
Szakmaközi megbeszélés a jelzőrendszer tagjaival	havonta 2 alkalom
Továbbképzések	folyamatosan
Éves tanácskozás	február
Szupervízió	egyéni szupervíziós szerződés szerint
Szervezetfejlesztés	évente 1 alkalom, 2 nap
20. évforduló (gyermekjóléti szolgáltatás)	október

Ütemterv	
MUNKANÉLKÜLI FIATALOK TANÁCSADÓ IRODÁJA	
<i>Megvalósítandó feladat</i>	<i>Megvalósítás időszaka</i>
Információs és tanácsadó szolgálat - ügyfélszolgálat	folyamatos
Állasközvetítés	folyamatos
Álláskereső klub	hetente 4 alkalom
Képzési Börze	évente 1 alkalom
Diákmunka Börze	évente 1 alkalom
Pályaorientációs tanácsadás, pszichológiai tanácsadás	folyamatos
Álláskereső tréning	évente 1 alkalom
Ifjúsági területen dolgozók szakmai fóruma, „Együttgondolkodó Nap”	évente 2 alkalom
Konferenciákon, szakmai eseményeken való részvétel	igény szerint
Főiskolások, egyetemisták gyakorlati terepe	folyamatos
Közösségi szolgálat	folyamatos
Szervezetfejlesztés	évente 1 alkalom, 2 nap

MUFTI klub programjai	
<i>Megvalósítandó feladat</i>	<i>Megvalósítás időszaka</i>
Gasztro Filmklub	havonta 2 alkalom
Kitelepülés, utcai ifjúsági munka	tavasszal, nyáron, ősszel, havonta 1 alkalom
Társasjáték klub	havonta 1 alkalom
Kézműves foglalkozások	kéthavonta 1 alkalom
Kirándulás	kéthavonta 1 alkalom
Karácsonyi klub	évente 1 alkalom
Ifjúsági fesztiválok	július, augusztus

5.5 Fejlesztő Gondozó Központ (FENO)

Az ESZI- Fejlesztő Gondozó Központ a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 1993. évi III. törvény alapján végzi feladatát, súlyosan, halmozottan sérült gyermekek és fiatal felnőttek illetve felnőttek nappali ellátását, mint szociális alapszolgáltatást. Továbbá a Salkaházi Sára Katolikus Általános Iskola, Szakközépiskola, Szakiskola és Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola (Salkaházi NOK) telephelyeként a 2016/2017-es tanévtől két fejlesztő nevelés-oktatást végző csoportnak ad helyet naponta 8.00-12.00-ig. Az általuk kialakított struktúra szerint, az ellátottakat kis csoportokban (6-7 fő) látták el, fejlesztésük, képzésük továbbra is a szakemberek által szeptemberben összeállított, egyénre szabott, komplex, sérülésspecifikus fejlesztő programok szerint valósult meg, a szakmai, módszertani alapelvek továbbra is ugyanazon szempontok alapján érvényesültek. Korcsoportok szerint 2 tanköteles korúak csoportja és 4 felnőtt csoport működött az intézményben. Fogyatékosok nappali ellátásában és fejlesztő nevelés-oktatásban részt vettek 2016. június 15-ig (6-23éves korig) 17 fő, június 15-től 12 fő. Fogyatékosok nappali ellátásában részt vettek (23-kortól) 2016. június 15-ig 19 fő, június 15-től 24 fő.

Az ellátási évben intézményi jogviszony létesült 2 fővel, intézményi jogviszonya megszűnt 2 főnek. Az ellátottak átlag életkora 26 év.

A FENO-ban két intézményhez tartozó kollégák dolgoztak együtt (Salkaházi Sára Katolikus Általános Iskola, Szakközépiskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Speciális Szakiskola és Fejlesztő Nevelés - Oktatást Végző Iskola (6 fő)). Mivel az intézmények kliensköre, elvei, programja, módszertani sajátosságai egybeesnek, a napi munkaszervezést alapvetően meghatározta a két intézmény személyi feltételeinek alakulása, jogszabályi követelményei.

A tanköteles korú ellátottak száma folyamatosan változik (csökken), vagyis ennek megfelelően kellett a csoportokat most már harmadik éve alakítani. Ez nagyfokú rugalmasságot követel meg a dolgozóktól, ellátottaktól és szülőktől egyaránt. Az állandósághoz, hagyományokhoz kötődő ellátottjaik közül sokakat megviselt a folyamatos változás. Módszertani, szakmai szempontból is kihívást jelentett a minőségi munkaszervezés megoldása, hiszen mindezek mellett szembe kellett nézni a felsőfokú végzettséggel rendelkező kollégák hiányával a szociális területen. A legkifejezettebben, napi szinten az ellátottak mozgásfejlesztése kapcsán érezték a hiányt, ami az ellátottak fejlesztő gondozásában éreztette leginkább negatív hatását (öltöztetés-vetkőztetés, étkezés, pozicionálás). Az év végére tudtak alkalmazni mozgásfejlesztő kollégát, illetve terápiás munkatársat.

Az iskolánál szeptembertől lezajlott fenntartóváltás nem éreztette hatását a napi munkavégzésben. A csoportok épületen belüli elhelyezését a tanköteles és nem tanköteles korú ellátottak aktuális, tanéven belüli létszámához igazítják. Mivel a foglalkozások időrendje eltér a két ágazatban, ezt volt a legnehezebb optimálisan beállítani, hogy a csoportok eltérő igényeihez igazítani tudják tárgyi feltételeiket.

A 2016-os évben tovább bővítették eszközparkjukat, a kert és a szabadlevegős tevékenységek voltak fókuszban. Tavasztól őszig élt terápiás kertjük, melynek létrehozásában, működtetésében, nagy szerepet vállaltak a munkatársak és a szülők. A belső udvarra hinta került a polgármesteri hivatal jóvoltából. Pályázati úton nyertek komposztálót, amivel az ellátottak számára szeretnék testközelivé tenni a természeti változások megtapasztalását.

A nagy udvaron a Gondoskodás Gyermekéinkért Alapítvány jóvoltából egy fészekhinta került beüzemelésre tavasszal.

A napirendben, az éves foglalkozásmenetek kidolgozásánál prioritást élvezett a szabadlevegőn tartózkodás, az egyes programok szabadlevegőn történő lebonyolítása.

Az ellátottak előrehaladott életkorával jelentkező megváltozó képesség, készség struktúrához alkalmazkodó, kipróbált, jól bevált gondozási, nevelési eljárásokat, módszereket, programokat használtak, azokról folyamatosan konzultáltak, igény szerint módosították. Ennek nyomán kezdte el a szakember team kidolgozni módszertani ajánlásukat.

A most már sajnos hagyománnyá vált csoport átalakítások lebonyolítását folyamatos kontroll alatt végezték, arról igény szerint konzultáltak, amiben nagy segítséget jelentett az összeszokott szakember team és a rugalmas munkahelyi környezet.

A szülők többszörösen hátrányos helyzetük miatt kapacitásaikat nem képesek önállóan mozgósítani, ami napi szintű ellátási nehézségekben tükröződik a családoknál. Az egyre több ilyen jellegű problémát team megbeszélések keretében kezelték, illetve folyamatosan dolgozták ki az egyes folyamatok protokollját, hogy össze tudják egyeztetni az intézmény feladatellátását az ellátottak változó igényeivel. A családok, szülők megsegítésének igénye hangsúlyosabbá vált, egyre szélesebb körben igénylik a családok a megsegítést (szakorvosi szűrővizsgálatok bővítése, ellátottal kapcsolatos ügyintézés kísérése, szülőklub kísérése, informálás). Az intézmény - mint sok család számára egyetlen segítő kapcsolat- részt vállalt a családok segítésében.

Létrehoztak egy a szülők és hozzátartozók számára napi szinten hozzáférhető információs pultot, ahol folyamatosan frissítik a vonatkozó információkat.

A szülőklubon, harmadik éve a szülők szakszerű közreműködéssel, facilitálással beszélhették meg az őket érdeklő kérdéseket, közelebb kerültek egymáshoz, öntevékeny csoporttá váltak. A foglalkozások során kialakult „aktív mag” képessé vált az önszerveződésre, programok megszervezésére, lebonyolítására, önálló pályázatírásra. Számos program keretén belül működtek együtt az intézménnyel nem csak, mint szülőcsoport, hanem mint a Gondoskodás Gyermekéinkért Alapítvány képviselői is. Szakmai programjukhoz több ponton is kapcsolódtak: kisbuszos kirándulások, tábor, Bowling bajnokság, egészségnap.

Az előző években bevezetett terápiák csoportokra hangolása zajlott a 2016-os évben, azok szervezése zökkenőmentessé vált.

Folyamatosan bonyolítottak szűrővizsgálatokat, egy bőrgyógyász, egy ortopéd és egy fogász szakorvos közreműködésével.

A szakorvosok által felírt, javasolt segédeszközök kiválasztásában (kerekeszék), elkészítésében és beszerzésében (mintavétel gipsszel, próbák, ahhoz tartozó korrigálások, és a kész eszköz átvétele) folyamatosan segítséget nyújtottak a szülőknek, továbbá az egyes szakrendelőkbe kísérést is igény szerint biztosították.

Az évszakokhoz, hagyományokhoz kötődően szervezték meg szabadidős és egyéb programjaikat: pótszilveszteri buli, farsang, nyílt nap, Március 15.-i ünnep, FENO születésnap, Húsvét, Föld napja, Húsvét, Tavaszi kirándulás, Szakorvosi vizsgálatok (ortopéd, fogászati.) Egészség nap, Anyák napi ünnepe, Gyermeknap, Májusfa állítás, Szervezetfejlesztés, Élmény nap, tábor Bogácson, szülői értekezlet, Bowling-bajnokság, egészségnapos kirándulás, „Fordított nap” „...Mesék napja” Mikulás ünnepe, Karácsonyi ünnepe.

Az intézmény folyamatosan kapcsolatot tartott a gyermekek, fiatalok, felnőttek lakóhelye szerinti illetékes önkormányzatokkal, a 2012-ben elkezdett stratégiai terv folytatásaként annak érdekében, hogy a jövőben ellátási szerződést tudjon kötni a XV. ker. önkormányzat férőhelyek biztosítására és a költségek megosztására.

A pályázati kiírásokat folyamatosan nyomon követték és számos esetben sikeresen pályáztak. A pályázati kiírásoknál hatékonyan, kölcsönösen egymásra építve dolgoztak és dolgoznak a Gondoskodás Gyermekeinkért Alapítvánnyal.

Az Alapítvánnyal partnerségben nyertek:

- kerületi Civil pályázat keretén belül támogatást nyári táborra (200.000 Ft) és Bowling bajnokságra (80.000 Ft).
- 364.000 Ft támogatást Szülősegítő szolgáltatások támogatására, melynek keretében egy tematikusan felépített szülősegítő csoportos tréning harmadik részének megvalósítása kezdődött el.

A Humusz Egyesület pályázati kiírásán komposztáló ládákat nyertek a tavasz folyamán.

Kerületi, Intézmények Által Szervezett Rendezvények Támogatása Pályázaton „Egészségnap” rendezvényre nyertek 200.000 Ft-ot.

Az egyes érdekképviselői szervezetekkel felvették a kapcsolatot, folyamatosan képviseltetik magukat az általuk szervezett programokon.

- Társaság az Emberi Szabadságjogokért,
- Kézen Fogva Alapítvány,
- Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft.(FSZK),
- Magyar Gyógypedagógusok Egyesülete- MAGYE (súlyosan, halmozottan fogyatékosok szakosztálya).

Helyet adtak, illetve szervezték a MAGYE tavaszi szakosztályi gyűlését. Részt vettek az FSZK súlyosan, halmozottan fogyatékosok kitagolási modellprogramjának szakmai munkacsoportjában.

Az intézmény dolgozói számára folyamatosan biztosított volt a továbbképzéseken, szakmai fórumokon, konferenciákon való részvétel, annak érdekében, hogy a szakmai, törvényi változások tekintetében naprakészek legyenek.

A 2017 -es év feladatai a gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységekkel kapcsolatban

A Fejlesztő Gondozó Központ alaptevékenysége a súlyosan és halmozottan sérült emberek nappali ellátása. Feladatát továbbra is meghatározza, hogy a FENO épületét két ágazat veszi egyszerre igénybe. A Salkaházi Sára Katolikus Általános Iskola, Szakközépiskola, Szakiskola és Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola (Salkaházi NOK) telephelyeként a jövőben három csoport helyett két iskolai csoport működik. Folyamatosan bővülni fog azok száma, akik ellátását az egész nap folyamán a szociális ágazat végzi. Rugalmasan kezelik a Salkaházi NOK fenntartóváltásával kapcsolatos változásokat. A meglévő tapasztalatok alapján a köznevelési rendszer sajátosságai következtében, a szociális ágazat csoportjainak szervezése, szakemberigénye folyamatos változtatást igényel a jövőben, amit a szülők folyamatos tájékoztatásával, a kollégák számára magasabb számú konzultációs lehetőség biztosításával tesznek gördülékenyebbé.

A különböző szakterület szakemberei, a gyógypedagógus, pedagógus, konduktor és a szakorvos, tevékenységüket team munkában végzik. Így az intézménybe járó sérült gyerekek, fiatalok megsegítése harmonikus légkörben, komplex módon történik.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény alapján, a 2016/2017-es tanév végén két fő, súlyosan, halmozottan sérült ellátottuknak fog megszűnni a tankötelezettsége (Nkt.15§(4.) A fejlesztő nevelés-oktatásban a tanuló annak a tanítási évnek az utolsó napjáig köteles részt venni, amelyben betölti a tizenhatodik életévét és annak a tanítási évnek az utolsó napjáig vehet részt, amelyben betölti a huszonharmadik életévét). A tanköteles korú ellátottak száma folyamatosan változik, változni fog (csökken), vagyis ennek megfelelően kell majd a csoportokat alakítani.

Főbb szakmai tevékenységek

- A családban már kialakított szokások, jelzések, megszerzett képességek, készségek, elsajátított tudásanyag feltérképezése és a nappali intézményi létben való lehetőség szerinti beépítése és fejlesztése.
- Olyan környezet biztosítása, amely a gondozottak testi, értelmi és szociális képességeit segíti kibontakoztatni, megnyugtató és biztonságos.
- A kommunikáció egyénenként változó lehetőségeinek feltérképezése, a gondozottak állandó ösztönzése a számukra lehetséges önkifejezési módok tudatos alkalmazására, gyakorlására.
- Szoros kapcsolattartás a szülőkkel az ellátottak eredményes fejlesztése, a szülő-gyerek kapcsolat segítése érdekében, a szülők szakmai segítése, tehermentesítése.
- Az ellátás során leghatékonyabban alkalmazható eljárások, módszerek nyomon követése és beépítése az egyéni fejlesztő programokba.
- Közösségi, kulturális és a szabadidős programokon való egyenjogú részvétel elősegítése, ezáltal a társadalmi integráció elősegítése.
- Információs hálózat működtetése.
- Érdekképviselői szervezetekkel való kapcsolattartás.
- Az intézményt támogató Gondoskodás Gyermekünkért Alapítvánnyal való aktív programszervezés.

A szakmai tevékenységek formái

- **Egyéni foglalkozások**, amelyek alapja a team munkában elkészített, szülőkkel egyeztetett, egyéni fejlesztési terv.
- **Csoportos foglalkozások** a fejlesztési területek szerint: Szocializáció, Megismerő funkciók, Kommunikáció, Mozgás, Munkatevékenység.
- Fejlesztő gondozás tevékenységeinek szükségletekhez alkalmazkodó bővítése.
- Szabadidős programok, rendezvények, ünnepek szervezése.
- **A már alkalmazott terápiák speciális módszertanának kidolgozása, nyomon követése:** az ellátottak állapotához alkalmazkodó, igény szerint felmerülő terápiák, szolgáltatások, rendezvények megszervezése, lebonyolítása pl. szülő klubok kísérése, állatasszisztált terápia, színes kotta módszer, illatos kert.
- **Az intézményben rejlő terápiás lehetőségek felkutatása**, team munkában történő feldolgozása, szakmai programba történő beépítése.
- **Az ellátást érintő protokoll folyamatok kidolgozása.**

- **Egészségügyi szolgáltatások körének rugalmas bővítése** részben a Magyar Vöröskereszt által támogatott egészségnap szűréseinek bővítésével, ellátottak kíséréssel, a Gondoskodás Gyermekünkért Alapítvány aktív közreműködésével.
- **A társadalmi integráció elősegítése kirándulások szervezésével.**
- **Folyamatos szakmai részvétel az egyes szakmai munkacsoportokban (MAGYE, FSZK).**
- **A Gondoskodás Gyermekünkért Alapítvánnyal közös programszervezés.**

Ütemterv 2017 FEJLESZTŐ GONDOZÓ KÖZPONT	
<i>Megvalósítandó feladat</i>	<i>Megvalósítás időszaka</i>
Pótszilveszter, Közös Team, Szakember team, Gondozottak félévi jellemzésének leadása, II. félévi foglalkozási tervezet leadása.	január
Szakember team, Farsang, Közös Team, Nyílt napok	február
Szakember team, 1848. március 15.-i megemlékezés, FENO 26. születésnapjának ünneplése, közös team, "Életünk értelme" konferencia	március
Föld napja, szakember team, Tavaszi kirándulás-Nagycsoport, Tavaszi kirándulás- Kiscsoport, Húsvét, fogászati szűrővizsgálat, bőrgyógyászati szűrővizsgálat, közös team	április
Anyák napja, Májusfa állítás, Gyermeknap, szervezetfejlesztés, szakember team, közös team	május
Élménynap, nyári programtervezet és dokumentációk leadása, szakember team, Nyári tábor-nagycsoport, Nyári tábor-kiscsoport, közös team, ortopéd szakorvosi vizsgálat	június
Ügyeleti rend szervezése, ügyeleti programok felelőseinek kijelölése, ügyeleti programok folyamatos lebonyolítása, szülői értekezlet, közös team	július
Az ügyeleti programok folyamatos lebonyolítása	augusztus
Közös team, beszoktatás, szakember team, Bowling Vándorkupa Bajnokság, foglalkozási tervezetek, órarend leadása, egyéni fejlesztési tervek leadása	szeptember
Szakember team, szülői értekezlet, közös team, fogászati szűrővizsgálat	október
Mesék napja, szakember team, „Fordított nap”, közös team	november
Mikulás ünnepség, szakember team, Karácsonyfa állítás, Karácsonyi ünnepség, Ortopéd szakorvosi vizsgálat	december

6. A jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai

6.1 Védőnői ellátás

Budapest XV. kerületében a **védőnői ellátás** a Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat Egészségügyi Intézménye szervezeti egységeként működik. A védőnői ellátás az egészségügyi alapellátás részeként két, feladataiban eltérő részre tagolódik: a **területi ellátásra** valamint az **iskola-egészségügyi ellátásra**.

A védőnői ellátás során a területi és az iskola-védőnők 2016. évben mindennapi munkájuk részeként látták el a gyermekvédelmi feladatokat.

A XV. kerület közigazgatási területén 19 területi védőnői körzet működik. A védőnői körzetek 4 Védőnői Tanácsadó köré csoportosulnak (Szödliget utcai Tanácsadó, Rákos úti Tanácsadó, Őrjárat utcai Tanácsadó, Zsókavár utcai Tanácsadó). Ennek oka, hogy a kerület lakossága sajnálatos módon csökkenő tendenciát mutat és a finanszírozás nem teszi lehetővé, hogy 1 védőnőhöz jóval kevesebb család tartozzon. Az átszervezést követően átlag 230 gondozottat lát el egy területi védőnő.

A **területi védőnői ellátás** a védőnők illetékességi területén lakcímmel rendelkező, vagy életvitelszerűen ott tartózkodó és a védőnői gondozás iránti igényt írásban bejelentő várandós és gyermekágyas anyákat, újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekeket valamint az oktatási intézménybe nem járó, otthon gondozott tanköteles korú gyermekeket, fiatalokat érintette.

A védőnői gondozás 2016. évben a gyermek törvényes képviselőjével előzetesen egyeztetett gondozási terv alapján a családlátogatások és védőnői tanácsadás keretében valósult meg.

A védőnői gondozás során a területi védőnők elvégezték az egyes életkorokban esedékes szűrővizsgálatokat, nyomon követték a gyermekek pszichoszomatikus fejlődését, segítették a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulását valamint a gyermek nevelését és szocializációját. Eltérés vagy annak gyanújának észlelésekor megtették a szükséges intézkedéseket.

A gondozott család részére átadták az egészséges életmódhoz szükséges ismereteket, és figyelemmel kísérték, hogy a gyermek családban történő ellátása az adott tanács szerint történik-e.

A környezeti veszélyeztetettség megelőzése érdekében segítséget nyújtottak a helyes életvitelhez, a harmonikus, szerető családi környezet kialakításához. A családlátogatások és a védőnői tanácsadás során célzott és szükséglet szerinti gondozást végeztek.

A családokkal kialakított jó kapcsolatnak köszönhetően gyakori, hogy akut probléma jelentkezésekor a szülő keresi meg telefonon vagy személyesen a védőnőt, és kéri a segítségét. A védőnő megteszi a kompetenciájába tartozó intézkedéseket, és ha szükséges, a szülő előzetes tájékoztatása után más szakemberek segítségét is kéri (Család-és Gyermekjóléti Központ, Polgármesteri Hivatal Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály, házi gyermekorvos, óvoda, iskola, stb.).

A **területi védőnők** 2016-ban is **nagy hangsúlyt** helyeztek arra, hogy a gondozott családban nevelkedő gyermek testi, lelki és szociális fejlődésének nyomon követése, az egészséges életmóddal és táplálkozással kapcsolatban adott tanácsok, valamint az egyes korcsoportokban a szűrővizsgálatok elvégzésén kívül tájékoztatást adjanak a családtámogatási ellátási

formákról is. **Szakmai segítséget nyújtottak** a helyes életmód, az egészséges táplálkozás, a megfelelő környezet kialakításához, a gyermekek harmonikus testi és lelki neveléséhez.

A család harmonikus életvitelét bármilyen formában veszélyeztető helyzet felismerése és a rendezéshez mielőbbi segítségnyújtás érdekében a gondozottakkal olyan kapcsolatot alakítottak ki, hogy a rizikófaktorok mielőbb felismerhetőek legyenek. A családokat tájékoztatták az újszülött, oltási és szociális ellátásokról, valamint segítséget nyújtottak ezek igénybevételéhez. A területi védőnők a területi gondozási munkájukon és a kerületi rendezvényeken túl (Egészségnap), az Egészséges Tanácsadóknak is szerveztek és végeztek egészségnevelő munkát, melyre az általuk szervezett klubfoglalkozások (Baba-Mama klub, szülésre felkészítő tanfolyam, stb.) keretein belül van lehetőség.

A területi védőnői ellátás mutatószámai:	2011	2012	2013	2014	2015	2016
A gondozott családok száma (éves/12hó):	3.812	3.935	3.788	3723	3488	3595
Családlátogatási alkalmak száma:	14.693	15.010	15.178	13.347	14.015	13567
Védőnői tanácsadáson megjelentek száma (0-3-é):	7 789	8 450	9 455	7 346	8 801	8 051
Újjonnan nyilvántartásba vett csecsemők száma:	615	719	644	622	684	665
Védőnői fokozott gondozásban részesült gyermekek száma:	4 177	4 292	4 157	4 008	4 510	5 208
Újjonnan nyilvántartásba vett várandós anyák száma:	697	715	721	677	713	661
A gondozott családokban észlelt gyermekelhanyagolások száma	26	5	2	2	0	2
A gondozott családokban észlelt gyermekbántalmazások száma	3	0	0	0	0	1
Védőnők által megtett intézkedések száma	54	45	25	19	24	20

2016-ban a XV. kerület oktatási intézményeiben az **iskola-egészségügyi feladatokat 8 fő iskolavédőnő** látta el. Az iskola-egészségügyi ellátásról szóló rendeletben előírt szűrővizsgálatok és egészségnevelési feladatok ellátásán valamint a védőoltások szervezésén és azok lebonyolításában történő közreműködésén kívül az iskola-védőnők kiemelt figyelmet fordítottak arra, hogy jó és folyamatos együttműködésükkel segítsék az oktatási intézményeket gyermekvédelmi feladataik ellátásában.

Az iskolák vezetésével, a tantestülettel, adott esetben az iskola pszichológusával, a logopédussal, a fejlesztő pedagógussal, a gyógy-testnevelővel, a gyermek- és ifjúságvédelem szakembereivel kialakult kapcsolat egyre hatékonyabb. Az iskola-védőnők tapasztalatai, jelzései alapján az oktatási intézmények gyermekvédelmi felelőseivel történő együttműködés gyors problémamegoldást eredményez.

Az iskola-egészségügyi miniszteri rendelet által a kampányoltás keretében **oltásra kötelezett** tanulók többsége részesült az előírt védőoltásokban, az akut megbetegedés/ek miatti hiányzók pótolása folyamatos. Az oktatási intézményekben történő oltások folyamatát a BFKH Budapest XIV. Kerületi Népegészségügyi Intézete Járványügyi Csoportja rendszeresen ellenőrizte. A tisztasági szűrővizsgálatokat a módszertani utasítás szerint, folyamatosan végezték/végzik az iskola-védőnők.

A pediculosis (tetvesség) miatt kiszűrt tanulókat egyénileg tájékoztatják, nagy hangsúlyt helyezve az újrafertőződés megelőzésére. Az iskolai egészségnevelés egyéni, személyre szabott és csoportos formában egyaránt megvalósult.

A Védőnői Szolgálat és az érintett intézmények együttműködése 2016. év során zökkenőmentes volt. Az eredményes munka elengedhetetlen feltétele a személyek (védőnő, családgondozó) állandósága és elérhetősége az adott eset megoldásánál, **a kétirányú információáramlás** (szóban és írásban is), a rendszeres kapcsolattartás illetve az esetmegbeszélő csoportok működtetése.

A védőnők is fontosnak tartják a gyermekek, fiatalok részére a szabadidő helyes eltöltéséhez a megfelelő intézmények és programok kialakítását kerületünkben.

6.2. Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XV. kerületi Tagintézménye

A **nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. tv.** alapján 2013. január 1-től fejlesztő felkészítést, fejlesztő iskolai oktatást **csak pedagógiai szakszolgálat láthat el.** A köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati intézmények állami fenntartásba vételéről szóló 2012. évi CLXXXVIII. törvény alapján mind a fejlesztő felkészítő, mind a fejlesztő iskolai oktatást végző, valamint a gyermekvédelmi feladatokat ellátó közalkalmazottak a **Klebelsberg Intézményfenntartó központ állományában végzik tovább tevékenységüket.** Az átszervezések következtében sem az érintett szakemberek, (pedagógusok, fejlesztő pedagógusok, gyógypedagógusok) sem a gyermekek érdekei nem sérülnek.

A szakszolgálat, mint intézménytípus 0-tól 23 éves korig láthatja el a kerület gyermekeit, fiataljait. Arra szeretnének építeni, hogy a nagyon korai életszakasztól kezdve legyen lehetőségük a gyermekek segítésére, nyomon-követésére egészen a felnőtté válásig. További fontos szempontjuk, hogy több szakma képviselőit is be tudják vonni a munkába, hiszen tanító, gyógypedagógus, konduktor, logopédus, pszichológus egyaránt tagja szakmai csapatuknak.

A nevelési tanácsadás, és a szakértői tevékenység nagy része gyermekvédelmi probléma is egyben. A kialakult hagyományaik szerint a pszichológiai gondozás, gyermekvédelmileg érintetten 12 esetben volt intézményükben a 2016-os évben, 1 esetben fejlesztőpedagógiai együttműködés történt. Veszélyeztetés miatt Kormányhivatal általi kötelezésük 11 esetben volt. Az elmúlt évben védelembe vétel, válasz miatt, illetve konzultáció, esetkonferencia során igényelték szakértői tevékenységüket. Segítségért fordultak hozzájuk az iskolai fejlesztőpedagógusok, fiatalok, szülők, jellemzően a válás időszakában.

A pszichoterápiában határozottan igyekeznek elkerülni vagy csak a legvégső megoldásként alkalmazni a gyermekvédelmi segítséget. Elsődleges eszköznek gondolják a prevenciót, mely

leginkább a nevelési tanácsadás, szakértői bizottsági feladataikban jelenik meg. Igyekeznek a családot egészében kezelni, hogy a probléma ne is jusson el gyermekvédelmi szintre. Természetesen a pszichoterápia az a terület, ahol leggyakrabban találkoznak gyermekvédelmi problémával, ebben az esetben a klasszikus módszerekkel dolgoznak.

Intézményükben beszélgettek a gyermekjóléti szolgálat munkatársával a lehetőségekről, az együttműködés gyorsabb, hatékonyabb módjáról. Személyes vagy telefonos megbeszélést, egyeztetést szoktak kezdeményezni. Azon kívül, hogy telefonon megkeresik a gyermekjóléti munkatársait, szakmai team-jeiken, esetmegbeszélő csoportjaikon megvitatják a megoldási módokat. Mivel sok szakma képviselteti magát megbeszéléseiken, akik közül sokan kinti intézményekben is dolgoznak, a gyermekmegfigyelés, pedagógus konzultáció stb. is gyakori. Tovább erősíti lehetőségeiket az a tény is, hogy két kollégájuk is dolgozott gyermekvédelemben.

Az adott probléma megoldásának segítésére ajánlott intézmények körét kerületen kívül - az esettől függően - szakmai kapcsolatrendszerükre, a fiatalabb kollégáik új kapcsolataira, internetes ismereteire támaszkodva választják ki. Az előző év folyamán is - mint ahogy általában minden évben – volt példa mindhárom, az előbb felsorolt terület ajánlására, kapcsolatfelvételre. Nagy problémának látják, hogy klienseik bizonyos rétegénél nehézséget okoz az ingyenes segítség megtalálása, igénybevétele, az odajutás és a kitartás.

A pszichoterápia különösen, ha a gyermekvédelem kérésére indul, hosszabb folyamat, ahol nehéz dolgokat kell megoldania a családnak. Ilyen esetben sokszor az is siker, ha a gyermek nem marad el a terápiáról.

Az együttműködésnél továbbra is a leghatékonyabb módnak a személyes kapcsolattartást gondolják, amit megfelelőnek találnak jelen formájában. Nem az intézmények közötti kapcsolattartásról szóló probléma - amit egyre gyakrabban tapasztalnak,- de a gyermekek érdekében meg kell említeni: válásoknál nagyon gyakori, hogy a szülők megegyeznek előre a láthatás rendjéről. Nem szolgálja a gyermekek érdekét a heti váltás, de különösen nem az a megoldás, amikor a gyermekek napi váltásban vannak a két szülőnél elhelyezve.

7. A gyermekek napközbeni ellátása

7.1 XV. ker. Önkormányzat Egyesített Bölcsődék

Ellátási területe: Rákospalota – Pestújhely - Újpalota.

A bölcsőde olyan szolgáltató intézmény, amely az alapellátás keretében alaptevékenységként napközbeni ellátást nyújt a gyermekek számára. A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi, vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

A bölcsőde feladata a 3 éven aluli gyermekek gondozása-nevelése, harmonikus testi-lelki fejlődésének segítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételével.

A családban nevelkedő gyermekek napközbeni gondozását, nevelését ellátó intézményként működő **Egysített Bölcsődék** 6 tagintézményben látja el a gyermekeket.
Férőhelyek száma 2016. december 31-én: **644**.

A 15/1998 (IV. 30.) NM rendelet 40. § szabályozza a bölcsődei férőhelyek számát, amely szerint a bölcsődei csoportban nevelhető, gondozható gyermekek száma 12 fő. Abban a bölcsődei csoportban, melyben valamennyi gyermek betöltötte a második életévét, legfeljebb 14 gyermek nevelhető, gondozható. A sajátos nevelési igényű gyermeket is ellátó bölcsődei csoportban (teljes integrációban) legfeljebb 10, a kizárólag sajátos nevelési igényű gyermeket ellátó bölcsődei csoportban (speciális) legfeljebb 6 gyermek nevelhető, gondozható.

Férőhelyek alakulása 2016. évben

Sorszám	Bölcsőde neve	Bölcsőde címe	Férőhelyek száma
1.	XV/2	1158 Budapest, Bezsilla N. utca 17.	40
2.	XV/3	1152 Budapest, Fő út 33.	100
3.	XV/5	1157 Budapest, Kavicsos köz 6.	140
4.	XV/6	1154 Budapest, Wesselényi utca 31.	84
5.	XV/10	1156 Budapest, Kontyfa utca 6.	140
6.	XV/12	1156 Budapest, Nádastó park 1.	140
Összesen			644

Összesítő statisztika a 2016. évről

Bölcsődék címei	Engedélyezett férőhely	Beíratott gyermekek száma (gondozási nap)	Gondozott gyermekek száma (gondozási nap)	Beíratott gyermekek %	Gondozott gyermekek %
2. sz. Bezsilla N. u. 17.	40	8615	5930	95,72	65,89
3. sz. Fő út 33.	100	20949	15551	93,11	69,12
5. sz. Kavicsos köz 6.	140	23450	16301	74,12	51,52
6. sz. Wesselényi u.31-33.	84	15823	10592	83,72	56,04
10. sz. Kontyfa u. 6.	140	22016	15413	69,89	48,93
12. sz. Nádastó park 1.	140	21985	15738	69,79	49,96
Összesen:	644	112838	79525	77,80	54,83

Jellemzően a januártól –májusig terjedő időszakban a feltöltöttség és kihasználtság magasabb, a nyári időszakban ezek a mutatók alacsonyabb értéket mutatnak, valamint szeptembertől egy

alacsonyabb feltöltöttségről induló, de egyre növekvő feltöltöttség és kihasználtság jelenik meg.

Mind a beíratott gyermekek száma, mind a kihasználtság Egyesített Bölcsődei szinten, éves viszonylatban emelkedő tendenciát mutat az előző évihez képest. A viszonylag alacsony kihasználtság feltételezhető oka, hogy a gyermekek alacsonyabb életkorban kerülnek a bölcsődei ellátásba.

Felvett gyermekek száma 2016. december 31-én

Bölcsődék címei		Engedélyezett férőhely	Felvett gyermekek száma	Feltöltöttség %
2. sz.	Bezsilla N. u. 17.	40	40	100,00
3. sz.	Fő út 33.	100	92	92,00
5. sz.	Kavicsos köz 6.	140	99	70,71
6. sz.	Wesselényi u.31-33.	84	73	86,90
10. sz.	Kontyfa u. 6.	140	84	60,00
12. sz.	Nádasztó park 1.	140	86	61,43
Összesen:		644	474	73,60

A 2016. december 31-én beíratott gyermekek száma az előző év ugyanezen időszakához viszonyítva 2,47 %-kal alacsonyabb. Ennek oka, hogy az idei évben 32 gyermek ment óvodába szeptember és december között, míg az előző év ugyanezen időszakában csak 18-an. Törvényi módosítás következtében a szülőnek munkáltatói igazolást kell benyújtani a bölcsődei ellátás igénybevétele előtt legalább 2 héttel. Ennek hiányában előfordul, hogy tolódik a beszoktatás. Abban a bölcsődei csoportban, melyben valamennyi gyermek betöltötte a második életévét, legfeljebb 14 gyermek nevelhető, gondozható. Mivel minden intézményben van két éven aluli gyermek, így a feltöltöttség nem tudja elérni a 100%-ot. A 2014. évben bevezetésre kerülő GYED extra kimutatható létszámemelkedést hozott, azonban a 2016. január 01-jén bevezetésre kerülő GYED extra módosítás (a gyermek 6 hónapos korától munkába állhat az édesanya a GYED folyósítása mellett) már nem eredményezett további jelentős létszámemelkedést.

A bölcsődékben a beíratkozás és ezáltal a beszoktatás folyamatos, ezért egészen május végéig várható létszámemelkedés. Ezzel a férőhely számmal biztosított, hogy minden napközbeni ellátásra vonatkozó igényt ki tudjanak elégíteni

A gyermekek életkori megoszlása 2016. december 31-én

Kor	Fő	%
1 – 10 hónapos	3	0,63
11 – 18 hónapos	22	4,64
19 – 36 hónapos	414	87,34
37 – és több hónapos	35	7,38
Összesen	474	100

Az idei évben nem nagy számban, de megjelentek a 10 hó alatti gyermekek a napközbeni ellátásban.

A két évesnél fiatalabb gyermekek aránya 18,35% december 31-én. Csökkent a 3 éven felüliek aránya, mert szeptember és december között több gyermek ment óvodába, mint az előző év ugyanezen időszakában. A 3 éven felüli gyermekek 28,6 %-a sajátos nevelési igényű (10 gyermek).

Összes gondozott gyermek a 2016. évben

Bölcsőde	Összes gondozott gyermek
XV/2-es bölcsőde, Bezsilla N. u. 17.	68
XV/3-as bölcsőde, Fő út 33.	170
XV/5-ös bölcsőde, Kavicsos köz 6.	197
XV/6-os bölcsőde, Wesselényi u.31-33.	121
XV/10-es bölcsőde, Kontyfa u. 6.	171
XV/12-es bölcsőde, Nádastó park 1.	170
Összesen	897

Az Egyesített Bölcsődék alapvető célkitűzése a magas szintű, a lakossági és szakmai igényeknek mind jobban megfelelő gondozói - nevelői munka biztosítása a kerület valamennyi bölcsődéjében. A bölcsődék rendelkeznek azokkal a személyi és tárgyi feltételekkel, melyek biztosítják a mindezt elősegítő magas szintű gondozó-nevelő munkát.

A korszerű táplálkozásnak megfelelő ételmezést két központi konyhán keresztül biztosítják a gyermekek számára. A speciális étkezést (liszt, cukor, tej érzékeny stb.) igénylő gyermekek számára továbbra is a szükségleteknek megfelelő ételmezést nyújtják. A HACCP előírásainak betartását folyamatosan ellenőrzik minden konyhában. A takarékos gazdálkodás érdekében a mosodai tevékenységet két mosókonyha látja el.

A bölcsőde vállalhatja a hat éven aluli sajátos nevelési igényű gyermek nevelését, gondozását, amennyiben az ellátáshoz szükséges tárgyi feltételekkel rendelkeznek. Ezen gyermekek számára 18 férőhely áll rendelkezésre a XV/12-es Bölcsődében. A Nádastó parki bölcsőde lehetőséget nyújt a szociális rehabilitációra, egy másfajta inger gazdag környezet megismerésére, nagyobb fokú önállósodásra. Az integrált fejlesztés, gondozás az egészséges gyermekek esetében a másság elfogadását és a toleranciát fejleszti, a szülők számára lehetővé teszi a munkavállalást, csökkenti a kirekesztettség érzését, tanácsot ad a sajátos igényű gyermek neveléséhez.

Az idén éves viszonylatban 19 sajátos nevelési igényű gyermeket gondoztak, neveltek, az elvárásoknak megfelelően. Szülői szervezés által kutyaterápiát tudnak biztosítani heti egy alkalommal.

Nagy gondot fordítottak a szülőkkel való kapcsolattartásra.

2016. évben a Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei a törvényben előírt módon és óraszámban biztosították a gyermekek fejlesztését, továbbá partnerek voltak abban, hogy lehetőség legyen az összehangolt fejlesztő munka érdekében team megbeszélésekre. Ezekben a megbeszéléseken részt vett a Pedagógiai Szakszolgálat XV. kerületi vezetője, az Egyesített Bölcsődék igazgatója, gyógypedagógusok, pszichológusok, szakmai tanácsadó, kisgyermeknevelők, gyógypedagógiai asszisztens. A rendszeres megbeszélések által összehangoltabb és eredményesebb lehet a fejlesztő munka.

Korai fejlesztés esetén inkább rehabilitációról beszélünk, ami - eltérő fejlődésmenet esetén – a fejlődés útjára való ráhelyezést jelent.

Amikor egy kisgyermek lassabban fejlődik, a szülők gyakran hónapokat eltöltenek azzal, hogy rászánják magukat arra, hogy segítséget kérjenek. Ebben az életkorban az idő azonban létfontosságú, hiszen az első életevek a gyermek fejlődése szempontjából meghatározó jelentőségűek.

Az idei évben is nehéz volt megtalálni a sajátos nevelési igényű gyermekeknek a megfelelő intézményt, ahol további fejlesztésük biztosított. Ez évről-évre komoly gondot okoz, hiszen nem minden gyermek alkalmas arra, hogy teljes integrációban fejlesszék tovább. A szegregált intézményeknél pedig általában hosszú váró lista van. Különösen igaz ez azokra, az autista gyermekekre, akik részleges integrációban még jól fejleszthetők, teljes integrációban azonban a viszonylag magas létszám miatt már nem. Ők általában kerületen kívül találnak megfelelő intézményt, ami nagy terhet ró a családra.

Statisztikai mutatók a sajátos nevelési igényű gyermekek gondozásáról

Bölcsőde XV/12	Felvehető SNI gyermekek száma	Beíratott SNI gyermekek száma
2016. január	18	13
2016. február	18	13
2016. március	18	13
2016. április	18	13
2016. május	18	14
2016. június	18	15
2016. július	18	14
2016. augusztus	18	14
2016. szeptember	18	12
2016. október	18	13
2016. november	18	13
2016. december	18	13

Az óvodákkal való kapcsolatuk változatlanul élő és jó. A gyermekek - az óvodába kerülés előtt - a kisgyermeknevelőkkel meglátogatták a leendő óvodájukat, az óvónők pedig a bölcsődékben ismerkedtek a gyermekekkel. Az SNI, különösen az autista gyermekek ellátásával kapcsolatban konzultáltak több alkalommal, hiszen ezen a területen a bölcsőde nagyobb tapasztalattal bír.

Alapellátáson túli szolgáltatásaik

Sószoba

Öt intézményükben sószobát üzemeltetnek, melyet a gyermekek a 2013 szeptemberétől induló szezonban már valóban alapellátáson túli szolgáltatásként térítés mentesen tudnak igénybe venni.

A sómadrin oldat belégzése jótékony hatással van a légúti megbetegedésben szenvedő gyerekekre illetve erősíti az immunrendszerüket, növeli szervezetük ellenálló képességét. A csak természetes anyagokat tartalmazó telített sóoldat a nagy párolgási felületnek hála minden motorizáció nélkül átalakítja a helyiség mikroklímáját, a szoba pedig lényegében az áldásos

hatásukról közismert sóbarlangokat "utánozza". A sószoba a Somadrin Klímaoldat folyamatos párolgása során jelentősen emeli a helység relatív páratartalmát, serkenti a légzőszervek aktivitását, a hörgők öntisztulását, mely által csökken a nyálkahártya gyulladása.

Gyerekeknek fél éves kortól ajánlott. Orvosilag bizonyított, hogy a rendszeresen sóbarlangba járó gyerekek ritkábban betegszenek meg, és hamarabb gyógyulnak.

A felsőlégúti megbetegedések megelőzése céljából ősztől tavaszig előre meghatározott ütemterv és igény szerint rendszeresen látogatják bölcsődéseik ezeket a sószobákat, melyekben a jótékony hatás mellett számos tevékenységre is nyílik lehetőség.

A sószobában eltöltött idő ősztől – tavaszig szerves része a napirendnek, a gyerekek 3-5 fős csoportokban, heti 2-3 alkalommal ½ - ½ órát tartózkodnak ott.

A szülők nagy örömmel fogadják ezt a külön szolgáltatást, mellyel kompenzálni tudják a fizetendő gondozási díjat, hiszen ez minden gyermek számára térítésmentesen elérhető, amennyiben a szülő igényli.

Tanácsadás

Gondozási- nevelési kérdésekben a kisgyermeknevelők és a bölcsődevezetők is rendelkezésre állnak. Lehetőség van négy szemközti beszélgetésre és kiscsoportban a szülőcsoportos beszélgetésen is választ kaphatnak a szülők felmerülő kérdéseikre. Témaválasztásnál kikérik a szülők véleményét.

2015 szeptemberétől a bölcsőde pszichológusa nyújt segítséget igény esetén a családoknak, különösen fontos ez a sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő szülők esetében.

Családi nevelést segítő külön szolgáltatásaik

Időszakos gyermekfelügyelet

A szülők alkalmi elfoglaltsága idejére, néhány órára is előzetes igénybejelentés alapján kérheti gyermeke felügyeletét a szolgáltató egységben térítés ellenében.

A csoportösszetétel változékonysága, és a széles skálán mozgó elvárások kezelése a kisgyermeknevelőktől kiemelkedően magas szintű ismereteket, rugalmasságot igényel.

Az időszakos gyermekfelügyelet igénybevétele esetén is ajánlatos előzetesen, lehetőleg a szülővel együtt ismerkedni a leendő új környezettel és a kisgyermeknevelőkkel.

A tagbölcsőde vezetője a gyermek személyi adatain kívül rögzíti a szolgáltatás igénybevételenek napját, időtartamát, és azt, hogy kinek adható ki a gyermek, kit és hol lehet értesíteni sürgős esetben.

Az időszakos gyermekfelügyeletet két telephelyen valósították meg. Figyelembe véve a bölcsődék elhelyezkedését, a XV/3-as Fő úti bölcsődében a felújítás során kialakított baba-mama szobában, vagy az üres férőhelyeken, illetve a XV/10-es Kontyfa utcai bölcsődében az üres férőhelyeken.

Az időszakos gyermekfelügyelet keretében mindkét bölcsőde a gyermekek számára az alábbiakat biztosítja:

- szakszerű gondozás-nevelés,
- testi-lelki szükségletek kielégítése,
- a fejlődés és a szocializáció segítése,
- igény szerinti étkezés, az itt töltött időszaknak megfelelően,
- a fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet,
- egészségvédelem egészségnevelés,
- kulturhigiénés szokások kialakulásának segítése,
- egyéni bánásmód,
- a gyermek korának megfelelő játékeszközök.

Az időszakos gyermekfelügyelet lehetőséget nyújt arra, hogy intézményi felvétel nélkül - a szülők igényeinek megfelelően - a gyermek néhány órát töltsön a bölcsődében. Mindkét intézmény személyi és tárgyi feltételei a feladat biztosítására megfelelőek.

A szolgáltatás díja: 250 Ft/óra + étkezés.

Játszócsoport

A bölcsődében, külön játszócsoport kialakításával, a szülőkkel vagy hozzátartozókkal együtt fogadják a gyermekeket a hét bizonyos napjain. A kisgyermeknevelő szerepe megváltozik: ő a háziasszony a csoportban, a gyermekeket a kísérőik gondozzák.

A játszócsoport lehetőséget teremt arra, hogy:

- A szülő és gyermeke kedvező körülmények között játszhasson együtt
- a gyermekek barátkozhassanak egymással
- a szülők beszélgethessenek egymással, kicserélhessék tapasztalataikat
- a szülők tanácsot, segítséget kérhessenek a kisgyermeknevelőtől
- klubszerű foglalkozások keretében beszélgethessenek (a kisgyermeknevelés és gondozás, az egészséges életmód, stb.) a terület szakembereivel

A Játszócsoport szolgáltatás jelentősége abban van, hogy a szülők jobban megismerik gyermekük életkori sajátosságaiból adódó reakcióit, a szülő-gyermekkapcsolat, az örömteli együttlét alatt mélyül, a szülők szerepeikben megerősödnek, barátságok szövődnek, kialakul egy önkéntes segítőkör.

A gyermekek számára ebéd is igényelhető. A szülők megismerhetik azokat az ételféleségeket, melyek a 0–4 éves kisgyermeknek egészséges fejlődését biztosítják, ételrecepteket kérhetnek, cserélhetnek.

A Játszócsoport háziasszonya segítségével közösen szervezik a gyermekek napirendjét, megtapasztalják, hogy az adott korú gyermekek értelmi fejlődését milyen típusú játékok segítik.

Ez a szolgáltatás alkalmas a bölcsődei, illetve óvodai közösség előkészítésére, hiszen itt a gyermekek olyan társas viselkedésekről szerezhetnek élményt a mamák biztonságot nyújtó jelenléte mellett, melyeket a későbbi szocializációs helyzetekben már önállóan kell átélniük.

A játszócsoport a bölcsőde külön erre a célra kialakított helyiségében működik, ezért ezt a szolgáltatást a XV/3-as Fő úti bölcsődében tudták megvalósítani, mert ebben az intézményben van ilyen helyiség.

A bensőséges hangulat kialakításához nagyon fontos a létszám határok figyelembevétele. A helyiség méreteit tekintve max. 8 gyermek és szülője számára tudják biztosítani alkalmanként a szolgáltatást.

A 2016. évben heti két alkalommal:

- kedd: ½ 10 – ½ 12 óráig
- csütörtök: ½ 10 – ½ 12 óráig

A növekvő igényekkel a gyakoribb foglalkozásokat is meg tudják oldani.

Az intézmény személyi és tárgyi feltételei a feladat biztosítására megfelelőek.

A szolgáltatás díja: 500 Ft/alkalom (1 alkalom 2 óra).

Sószoba használat

Az egészséges életmódra nevelés része a bölcsődei életnek. Az intézményükbe járó gyermekek hetente több alkalommal is megfordulnak a sószobában. Emellett módot szeretnének biztosítani arra is, hogy a bölcsődébe nem járó családok térítési díj ellenében igénybe vegyék ezt a lehetőséget.

Két bölcsődét találtak alkalmasnak arra, hogy ezt a szolgáltatást bevezessék, az igényektől függően a hét meghatározott napjain.

XV/10-es Kontyfa utcai bölcsőde és a XV/5-ös Kavicsos közű bölcsőde.

A szolgáltatás díja: 130 Ft/30 perc.

Érdeklődés van, de konkrét igénybevétel nagyon csekély. Ennek oka, hogy a szülők terápiás céllal kívánják igénybe venni ezt a szolgáltatást. Az igénybe vétel feltétele azonban, mivel a bölcsődés gyermekek is ugyanabba a helyiségbe járnak, az, hogy a gyermek egészséges legyen. Tehát ez egy prevenciós szolgáltatás lenne.

Gyermekvédelem

A gyermekvédelmi feladatok területén a bölcsődék vezetői folyamatos kapcsolatot tartanak a jelzőrendszer többi tagjaival, a gyermekorvosokkal, a védőnőkkel, a gyermekjóléti szolgálattal és a gyámügyi szakemberekkel. A rászoruló családok részére közös megbeszéléseken alakítják ki a hatékony segítség formáit, eszközeit.

2016-ban 27 gyermek felvételére került sor a gyermekvédelem munkatársainak a javaslatai alapján. Esetmegbeszéléseken 2016-ban 2 alkalommal vettek részt, voltak védelembe vételi tárgyaláson 4 gyermek ügyében, de tájékoztatással, együttgondolkodással is segítettek a felmerült problémák megoldását. Telefonon rendszeresen tájékoztatták egymást adott gyermekek esetében. Részt vettek a Család- és Gyermekjóléti Központ által szervezett konzultációkon és az éves tanácskozáson.

2016-ban gondozott kedvezményezett gyermekek gondozási díj tekintetében

Bölcsőde	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő (fő)	Tartós beteg (fő)	Nevelésbe vett	3 és több gyermekes (fő)	SNI gyermek (fő)
XV/2-es bölcsőde, Bezsilla N. u. 17.	0	1	0	6	0
XV/3-as bölcsőde, Fő út 33.	9	6	0	21	0
XV/5-ös bölcsőde, Kavicsos köz 6.	9	10	0	26	0
XV/6-os bölcsőde, Wesselényi u.31.	6	5	2	14	0
XV/10-es bölcsőde, Kontyfa u. 6.	29	6	0	23	0
XV/12-es bölcsőde, Nádastó park 1.	16	7	0	15	19
Összesen	69	35	2	105	19

2016-ban gondozott kedvezményezett gyermekek étkezési díj tekintetében

Bölcsőde	Rendszeres gyer.véd.-i kedv.-ben részesülő (fő)	Tartós beteg, és SNI (fő)	3 és több gyermekes (fő)	Nevelő szülő (fő)	Tartós beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelő (fő)	95.960 Ft/Fő jöv. alatt (fő)
XV/2-es bölcsőde, Bezsilla N. u. 17.	0	1	6	0	0	36
XV/3-as bölcsőde, Fő út 33.	9	6	21	0	2	85
XV/5-ös bölcsőde, Kavicsos köz 6.	9	10	26	0	2	114
XV/6-os bölcsőde, Wesselényi u. 31.	6	5	14	2	2	67
XV/10-es bölcsőde, Kontyfa u. 6.	29	6	23	0	1	96
XV/12-es bölcsőde, Nádastó park 1.	16	26	15	0	2	97
Összesen	69	54	105	2	9	495

2015 szeptemberétől törvényi változás következtében bővült a kedvezményezett köre, és változott a kedvezmények mértéke.

Az egészségmegőrzés segítése érdekében minden bölcsődében figyelemmel kísérik a védőoltásokat. Gondot fordítanak a vitamin- és ásványi anyag kellő mennyiségű bevitelére. Gyermekfogászati prevenció terén fokozottan figyelnek a korszerű étkezési szabályok betartására, a cukorfogyasztás csökkentésére és a rágásra nevelésre. Az elmúlt évben is minden bölcsődében volt egészségnap rendezvény, melybe a szülőket is bevonták.

A törvényi előírásoknak megfelelően folyamatosan működnek a Bölcsődei Érdekképviselői Fórumok, tagjait a szülői értekezleteken szavazással jelölik ki. A fórum tagjai tájékoztatást kapnak a bölcsőde munkájáról, a gyermekcsoport eseményeiről. Az eddigi tapasztalatok szerint a fórumok eredményesen támogatják a bölcsődei munkát. A Bölcsődei Érdekképviselői fórum összetétele: szülői oldal, dolgozói oldal és fenntartói oldal. A tagok száma függ az adott bölcsőde nagyságától, de minden esetben igaz, hogy a fenntartói oldal és a dolgozói oldal összesen nem haladhatja meg a szülők létszámát. A Bölcsődei Érdekképviselői Fórumba a fenntartó az idei évben is az Egészségügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Bizottságból delegált tagokat.

- XV/2-es bölcsőde: Báder György alelnök
- XV/3-as bölcsőde: Victorné dr. Kovács Judit elnök
- XV/5-ös bölcsőde: Németh Angéla alpolgármester
- XV/6-os bölcsőde: Victorné dr. Kovács Judit elnök
- XV/10-es bölcsőde: Tóth Veronika alelnök
- XV/12-esbölcsőde: Tóth Imre

A fenntartó ilyen intenzív jelenléte nagyon jót tett a fórum munkája szempontjából, az elmúlt évben több szülő által jelzett problémát tudtak orvosolni, illetve tolmácsolni az illetékes szervek felé.

Ezekon a fórumokon rendszeresen részt vett meghívott vendégként az Egyesített Bölcsődék igazgatója is, így remélik, hogy szakmai kérdésekben a szülők kielégítő válaszokat kaphattak.

A tennivalóikat az Egyesített Bölcsődék szervezeti szintjén 5 évre szóló igen sok szempontot, követelményt és igényt figyelembe vevő szakmai program szerint szervezik, illetve alakítják ki. Az egyes bölcsődei részlegekben az egyéni és helyi sajátosságokat figyelembe véve, évente kiegészítő szakmai program készül, melyek minden évben felülvizsgálatra kerülnek.

Szakmai továbbképzést illetve tanfolyamot az elmúlt évben 21 szakdolgozó számára tudták finanszírozni.

- 20 fő kisgyermeknevelő Gordon tréningen vett részt
- Kerekítő módszertani képzésben részesült 1 fő

26 fő vett rész egyéb szakmai rendezvényeken, konferenciákon.

Szakmai látogatást tettek több alkalommal társintézményekben: FENO, ÉNO, Budai Korai Fejlesztő Központ, Mozgásjavító Óvoda, Vakok Egyesülete, Autisták Országos szövetsége.

Céljuk a magas színvonalú szakmai munka megtartása, ezért házi továbbképzéseket minden intézményükben rendszeresen tartanak, ily módon próbálják pótolni a hiányzó elméleti és gyakorlati tudást, vagy feleleveníteni a már meglévőt.

2016-ban tanulmányokat folytat

- főiskolán: 5 fő
- ELTE Tanító-és Óvóképző Kar, a csecsemő-és kisgyermeknevelés gyakorlati mentora szakirányon: 3 fő

Kapcsolataik

A kompetencia határok kölcsönös tiszteletbe tartásával jó működő kapcsolataik vannak a fenntartóval, a GMK-val, és a társintézményekkel. Sajnos a védőnői szolgálatnak már nem feladata a bölcsődék látogatása, ezért a kapcsolat lazult, de problémás esetben velük is igyekeznek felvenni a kapcsolatot.

Az óvodák és a bölcsődék kapcsolata változatlanul jó, főleg azokban a bölcsődékben ahol egy épületben működik a két intézmény. Törekednek a gondozási-nevelési gyakorlatok kölcsönös megismerésére, a nevelési folyamatok egymásra épülésének elősegítésére. A gyermekek - óvodába kerülés előtt - a kisgyermeknevelőkkel meglátogatták a leendő óvodájukat, az óvónők pedig a bölcsődékben ismerkedtek a gyermekekkel. Elindult az óvodákkal is a szakmai együttműködés előkészítése, melyben kiemelt figyelmet kapnak az integrációban nevelhető SNI gyermekek.

Kerületünk 30 éve teret ad a sajátos nevelési igényű gyermekek korai fejlesztésének, rehabilitációjának és rehabilitációjának. 2013 óta ezt a feladatot közösen látják el XV. kerületi Pedagógiai Szakszolgálattal.

A kezdeti nehézségek ellenére ma már elmondható, hogy az együttműködésük jó. Közösen alakították ki együttműködésük új formáját a hatékony munka elősegítése érdekében. Rendszeres időközönként ún. team megbeszéléseket tartanak az összes közreműködő részvételével, akik a gyermekek ellátásában bármilyen formában szerepet vállalnak. Nagy jelentőségűek ezek a megbeszélések, hiszen mind a bölcsőde mind pedig a pedagógiai szakszolgálat számára segítséget nyújt a hétköznapi munkához, illetve feltételez egy intenzív kapcsolatot a két intézmény között.

A Család- és Gyermejjóléti Központ által szervezett konzultációk a gyermekvédelmi feladataik szakszerű ellátásához nyújtanak nagy segítséget. Kapcsolatuk intenzív és folyamatos.

Továbbra is kapcsolatot tartanak a fővárosi bölcsődékkal, negyedévente konzultációra összeülnek a vezetők és szaktanácsadók.

Ünnepaik

Ebben az évben is minden bölcsődében megtartották a farsangot, húsvétot, anyák napját, gyermeknapot és elbúcsúztatták az óvodába induló gyermekeiket, megünnepelték a mikulást és a karácsonyt.

Lehetőség szerint igyekeznek a szülőket is bevonní ezért a gyermeknap és az ovis búcsúztató a szülőkkel közös nagy ünnep szokott lenni. A központi bölcsődében már hagyományosan a kisgyermeknevelők műsorral kedveskednek a vendégeknek, ez az elmúlt évben sem volt másként.

A központi bölcsődében a Húsvéti és a Mikulás ünnepségre alkalomhoz illő, a gyermekek korának és fejlettségi szintjének megfelelő mesét jelenítettek meg a kisgyermeknevelők a gyermekek örömeire.

Vállalt feladataik 2016-ban

A Gyvt. 40. § (3) bekezdése értelmében a bölcsőde az alapellátáson túl szolgáltatásként speciális tanácsadással, időszakos gyermekfelügyelettel, gyermekhotel működtetésével, vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatásokkal segítheti a családokat.

Ennek a lehetőségnek a tükrében az Egyesített Bölcsődékben három olyan szolgáltatást vezettek be, melyek pontosan ezt a segítő szándékukat fejezi ki a 3 éven aluli gyermeket nevelő családok irányába.

A 2016. év feladata az volt minél szélesebb körben népszerűsíteni ezeket a szolgáltatásokat. Egyre többen veszik igénybe mind a játszócsoportot mind pedig az időszakos gyermekfelügyeletet, a feladatot sikeresen teljesítették.

A sószoba használatra való igény is még mindig elég alacsony, itt az a tapasztalat, hogy a szülők terápiás és nem prevenciós céllal vennék igénybe.

Köznevelési pályázat útján ismét sikerült megvalósítaniuk Egészségnap rendezvényüket.

2016-ban minden bölcsődének az udvarán el tudtak helyezni egy-egy integrált játékeszközt mely lehetőséget ad arra, hogy ép fejlődés menetű és sajátos nevelési igényű gyermek együtt tudjanak játszani, így minden gyermek részesül az udvari játékok adta örömeiből.

Tervek

A játszócsoporttal kapcsolatban a szülők visszajelzése pozitív, a gyermekek szívesen jönnek minden alkalommal. Szeretik a készségfejlesztő játékokat és a kreatív foglalkozást egyaránt. Szeretnék több alkalmat biztosítani a szülőknek a játszócsoport igénybevételére.

Terveik között szerepel továbbra is az egészséges életre, és a környezettudatos életmódra nevelés fókuszba állítása, melyre nagy hangsúlyt fektetnek hagyományosan, az egészségnap rendezvényükön.

Szakmai együttműködésük erősítésére törekednek az óvodákkal és a kerületi Pedagógiai Szakszolgálattal. Céljuk, hogy a védőnőket is megnyerjék időközönként az együtt gondolkodásra.

Felújítási terveik között szerepel egy tornaszoba kialakítása a Nádastó parki bölcsődében, ahol az SNI ellátás folyik.

Összegzés

A családi nevelést támogató, alapfeladataikon felüli szolgáltatásaikat, vállalt feladataikat ebben az évben is teljesítették.

- Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása.
- Somadrin terápia.
- Diétás étkeztetés.
- Gondozási-nevelési tanácsadás a családok számára

Külön szolgáltatásaik, a játszócsoport és az időszakos gyermekfelügyelet működnek, népszerűek. A sószoba használat az egyedüli, ami nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, mert a szülők terápiás és nem pedig prevenciós szolgáltatásként kívánják használni. Feladatuk, hogy ezt a szolgáltatás típusát próbálják népszerűsíteni.

A szolgáltatások iránti egyre növekvő igények erősítik és alátámasztják szakmai elképzeléseiket. A több mint 1 ½ éves tapasztalat azt mutatja, hogy ez a szolgáltatás nagy segítség a családoknak, és azok a gyermekek akik időszakos gyermekfelügyelet alkalmával megismerkednek a bölcsődei élettel sokkal könnyebben alkalmazkodnak majd ahhoz a helyzethez, amikor ténylegesen is bölcsődéssé esetleg már óvodássá válnak.

A szülők visszajelzései alapján elmondható, hogy a játszócsoport a legnépszerűbb szolgáltatásuk. Örülnek ennek a lehetőségnek, a gyermekek szeretik a foglalkozásokat. Tapasztalataik alapján elmondható, hogy az ide járó gyermekek nagy része később igénybe veszi az időszakos gyermek felügyeletet is, majd később bölcsődések illetve óvodások lesznek. Szakmai véleményük szerint ez a folyamat mid a gyermek mind pedig a szülő számára a legbarátságosabb módja az intézményes nevelés megkezdésének.

A 2016-os évben kicsit alacsonyabb volt az ellátotti létszám, minden bölcsődei ellátásra vonatkozó igényt ki tudtak elégíteni.

Az Egyesített Bölcsődékben végzett szakmai munkát jónak illetve egyes bölcsődék tekintetében kiemelkedőnek minősíthető. Alátámasztják ezt a szakmai megfigyelések alkalmával készített jegyzőkönyvek illetve személyes tapasztalatok.

A szakmai színvonal magas szinten tartása folyamatos önképzést igényel a szakdolgozók részéről, melyet szakmai továbbképzésekkel igyekeznek biztosítani. A szakmai megfigyelések lehetőséget adnak a pozitívumok megerősítésére, az esetleges hiányosságok feltárására és ezek orvoslására.

Nagy a veszélye a kiegésznek, tanfolyamokkal és a közösen megélt eseményekkel igyekeznek ezt megelőzni.

A személyi és tárgyi feltételek megfelelnek a szakmai minimum követelményeknek.

Szakmai anyagok beszerzése minden bölcsődében igény szerint történt, gondoskodtak a SNI gyermekek fejlesztő eszközeinek pótlásáról is.

Továbbra is figyelemmel kísérik az adott ellátási terület aktuális igényeit, összevetve azokat a lehetőségeikkel.

Céljuk, hogy bölcsődéik a továbbiakban is családbarátok, a lakosság igényeit, a szakma és a fenntartó elvárásait teljesíteni képes intézmények maradjanak.

Olyan intézmény munkájának szeretnének a továbbiakban is részesei lenni, ahol a nyugodt légkör, az optimális személyi és tárgyi feltételek magas szintű szakmai eredményeket hoznak, melyek együttesen szolgálják a kerület lakosságának igényeit és érdekeit.

7.2 Családi napközi

A XV. kerületben - **magánvállalkozás keretében** - 2016-ban is 6 **családi napközi** működött. A családi napközik országos módszertani feladatellátását 2011. július 29-től törvényi felhatalmazás alapján az **Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet** végzi külső szakértők bevonásával. A működési engedélyek kiadásával és az ellenőrzésével pedig a Budapest Főváros Kormányhivatala Szociális és Gyámhivatal, illetve már a *Szociális és Gyámügyi Osztály* foglalkozik.

8. A gyermekek átmeneti gondozása

8.1 „Aranyhíd” Gyermekek Átmeneti Otthona

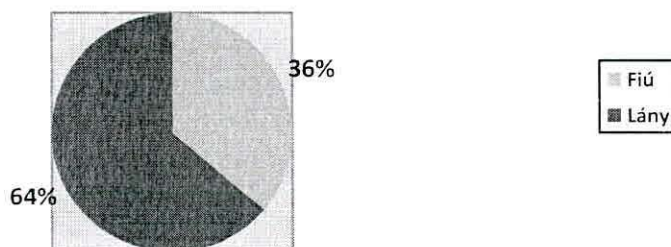
A gyermekek átmeneti gondozása érdekében a XV. kerületi Önkormányzat - a *helyettes szülői ellátás* biztosítására - a XX. kerületi Önkormányzattal kötött ellátási szerződést, míg a *gyermekek átmeneti otthoni ellátására* szerződéssel rendelkezik Újpest Önkormányzatával **8 férőhelyre**.

Az „Aranyhíd” Gyermekek Átmeneti Otthona 2001. évtől a személyes gondoskodás körébe tartozó gyermekjóléti ellátások egyik formája keretében, a Gyermekvédelmi törvény alapján működik.

A Gyermekek Átmeneti Otthona az 1997. évi XXXI. tv. (Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról) szerint olyan családban élő 0 – 18 éves korú gyermekek befogadására teljes körű ellátással, aki nevelése átmenetileg valamilyen ok miatt családon belül nem megoldható, illetve átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül maradtak vagy veszélyeztetett élethelyzetben vannak.

Az Aranyhíd Gyermekek Átmeneti Otthona önkormányzati fenntartású 24 fős bentlakásos intézmény, amely átmenetileg veszélyeztetett helyzetbe került kiskorúaknak nyújt bentlakásos otthont a IV., a XVI. és a XV. kerület 0-18 éves korú gyermekeiknek. Nagyon hullámzó a havi létszámuk, a gyermekek átlag 3 hónapot töltenek az intézményben.

2016. évben gondozott gyermekek nemek szerinti megoszlása

Fiú: 16

Lány: 26

Összesen: 42 fő

A fiúk és lányok aránya nem mutat jelentős változást évek óta, mindig több a lány az ellátottak között.

Gyermekek száma:

IV. kerület: 29

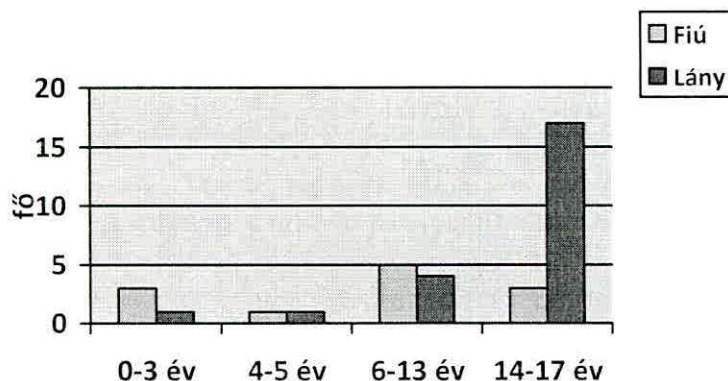
XV. kerület: 9

XVI. kerület: 4 Összesen: 42 fő

A **IV. kerületből** javasolják a legtöbb gyermek felvételét az otthonba évről-évre és ők maradnak ott a leghosszabb ideig.

A **XV. kerületből** lényegesen kevesebb gyermek felvételét javasolták 2016-ban, míg a **XVI. kerületből** folyamatosan igény mutatkozott több gyermek elhelyezésére.

A gondozott gyermekek életkori megoszlása

Gondozottak száma (év/fő)

Év	2013	2014	2015	2016
Gondozottak száma	60	54	62	42

A 2016-os évben a **XV. kerületből 9 fő ellátott gyermek volt.** Ez a létszám az átmeneti otthonban ellátott 42 főnek a **3.78%-a** volt. A XV. kerületi gyermekekre eső gondozási napok száma: **538** nap volt. Az intézmény kihasználtsága 76%-os volt.

XV. kerületi ellátottak száma (fő/nap)

Év	2013	2014	2015	2016
Naptári nap	365	365	365	365
Gondozási nap	2.670	2.231	2.687	538
Férőhely	8	8	8	8
Férőhelyek Kihhasználtsága	7,32	6,11	7,36	1,47
Fő	25	20	22	9

A XV. kerületből érkezett gyermekek 2016-ban mindösszesen 538 nap volt, lényegesen kevesebb idő és fő, mint az előző években. Az otthonban töltött legrövidebb idő 4 nap, a leghosszabb idő pedig 226 nap volt. A gyermekek átlag 3 hónapot töltenek az átmeneti otthonban. A gyermekek bekerülését a Család-és Gyermekjóléti Központ kezdeményezte szinte minden alkalommal.

2016. évben a XV. kerületi gyerekek otthonban töltött ideje:

0-3 hónap: 6 fő

4-6 hónap: 2 fő

7-10 hónap: 1 fő

11-12 hónap: 0 fő

2016. évben a Gyermek Átmeneti Otthona 0 – 18 éves korú gyerekeket fogadott. 24 fő gyermek átmeneti gondozását tudta ellátni, két csoportban.

Az átmeneti otthon személyi feltételei a jogszabályban előírtaknak megfelelnek. A két csoport – 12-12 gyermek – összesen 24 gyermek ellátását 13 felnőtt látja el megfelelően a 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletnek. Az átmeneti otthonban dolgozók valamennyien rendelkeznek az előírt szakképesítéssel. Személyi és tárgyi feltételeik megfelelnek a törvényi kötelezettségnek, az előírt létszámmal dolgoznak. 2016. évben is új nevelők álltak munkába, az elvándorlás folyamatosan fennálló probléma. Egy év alatt 17 dolgozó volt állományban, melyből 8 fő távozott az év során.

Az iskolák, óvodák gyermekvédelmi felelőseivel, osztályfőnökeivel, a XV. kerület Család-és Gyermekjóléti Központjával kapcsolattartásuk megfelelő volt.

Az „Aranyhíd” Gyermek Átmeneti Otthona 2016-os évben is ellátta az ellátási szerződés alapján a XV. kerületi Önkormányzat arra rászoruló gyermekeit. Az átmeneti otthon a gyermekvédelmi törvény szellemében olyan családok gyermekeit fogadta, akik **krízishelyzetbe kerültek, életvezetési problémákkal küzdenek**, vagy az egyedülálló (nagy)szülő hosszabb **kórházi kezelésben** vett részt.

Egy-egy gyermeknél gyakran több ok is fennáll a bekerülésekor. A legtöbb gyermek kiskorú veszélyeztetése miatt került felvételre. A kisebb gyermekek családjánál vezet a lakhatási probléma, ami egyéb nehézségekkel párosul - munkahely elvesztése, anyagi gondok, válás - amivel már együttesen nem tud megbirkózni a család. A nagyobbaknál gyakoribbá vált a magatartászavar, ami a tanulási képességek zavarával is társul. Gyakoriak a lakhatási problémából adódó kríziselhelyezések, a két illetve három gyermek (testvérek) azonos időben történő elhelyezése. A 2016. évben 1 gyermek nevelőszülőkhöz került, 8 gyermek pedig vissza az otthonába. A hazakerülés során valamelyik családtag gyámmá vált.

8.2 Családok Átmeneti Otthonai

A családok-, illetve a gyermekek átmeneti gondozását a Szociális és Rehabilitációs Alapítvány által fenntartott Családok Átmeneti Otthonai biztosítja egy 3 szakmai egységből álló integrált intézmény keretein belül, a XV. kerületi Önkormányzattal kötött ellátási szerződés szerint. A Családok Átmeneti Otthonaiban összesen 35 családos férőhelyet működtetnek.

Az Aporháza utcai integrált intézményben 2 gyermekvédelmi intézmény működik, amelyben 21 családos férőhelyen nyújtják az ellátást (a „Szivárvány” Családok Átmeneti Otthonában

11 családot tudnak ellátni, a „Fészek” Családok Átmeneti Otthonába pedig 10 családot tudnak befogadni). A XV. kerületi családoknak emellett lehetőségük van még 14 darab ún. kiléptető lakásban is igénybe venni az ellátást. A kiléptető lakások olyan külső intézményi férőhelyek, amelyek önállóbb életkörülményeket biztosítanak a családoknak, ugyanakkor ezen ellátás igénybevételének is alapvető feltétele a megfelelő gondozási együttműködés. Az átmeneti otthonok maximum 12 hónapig tudják befogadni a családokat, amely időtartam indokolt esetben 6 hónappal meghosszabbítható.

Az intézmény munkatársai az átmeneti gondozás okaként megnevezhető problémák közül a korábbi évekhez hasonlóan az alábbiakat tapasztalták leggyakrabban:

- lakhatási problémák,
- anyagi problémák,
- szülő-gyermek közötti kapcsolati probléma,
- szülők közötti kapcsolati problémák,
- szülők életvezetési problémái.

A családok többféle módon juthatnak el az intézményhez: vagy saját maguk értesülnek erről az ellátási formáról, vagy valamelyik társintézmény javaslatára keresik fel a Szociális és Rehabilitációs Alapítványt.

A XV. kerületi ellátási szerződés keretében ellátottak számának alakulása az elmúlt években (Családok Átmeneti Otthona – Integrált Intézmény)

	2011.	2012	2013	2014	2015	2016
ellátott családok száma	51 család	74 család	80 család	70 család	86 család	52 család
ebből felnőtt	82 fő	134 fő	144 fő	125 fő	144 fő	86 fő
gyermek	110 fő	160 fő	167 fő	158 fő	198 fő	113 fő
ellátást igénylő családok száma összesen	201 család	213 család	230 család	228 család	245 család	234 család
ebből felnőtt	384 fő	375 fő	405 fő	400 fő	412 fő	390 fő
gyermek	379 fő	455 fő	469 fő	466 fő	494 fő	452 fő
védelemben vett gyermekek*	26 fő	5 fő	9 fő	29 fő	14 fő	0 fő
szakellátásba került gyermekek	2 fő	1 fő	4 fő	6 fő	1 fő	5 fő

* A védelemben vett gyermekek száma az összes intézményben ellátott gyermekekre vonatkozik, tehát van, akinél már a beköltözés előtt megtörtént a védelemben vétel.

A fenti táblázatban látható, hogy bár az ellátásukat kérelmező családok száma a korábbi évek átlagához képest jelentősen nem változott, az elmúlt évekhez viszonyítva kevesebben jutottak hozzá szolgáltatásaikhoz. Ez az intézményi ellátásra szorulóknak várólistájának meghosszabbodását eredményezte.

Intézményrendszerükben az elmúlt 5 évben átlagosan 72² család jutott átmeneti otthoni elhelyezéshez, 2016-ban viszont csak 52 család, vagyis az elmúlt évek átlagához képest 28%-kal kevesebben tudtak bekerülni intézményrendszerükbe. Ez éves szinten 20 családdal kisebb befogadó kapacitást jelent, ami két teljes intézmény létszámának³ kiszorulását jelenti. Miután a jelentkezők száma nem csökkent, a férőhelyek száma is változatlan maradt, így egyértelműen látható, hogy a nehezebb bekerülés háttérében a kilépésre történő hosszabb várakozási idő, vagyis az ellátórendszer „bedugulása” áll. Az elmúlt 2-3 évben fennakadások voltak a korábban gördülékenyen működő önkormányzati bérlakás kiutalások terén, így a kiköltözések elhúzódtak, az átmeneti gondozást igénybe vevők pedig bent ragadtak az intézményrendszerben.

A közel két évtizedes együttműködési gyakorlatuk szerint az évről-évre elkészülő lakás-támogatotti listán olyan családok számára javasolják a szociális bérlakás kiutalását:

- *akikkel jó együttműködést tudtak kiépíteni,*
- *rendezett életvitelt folytatnak,*
- *akik tapasztalataik szerint motiváltak az önálló életvezetésre,*
- *gyermeküket megfelelően nevelik,*
- *betartják a közösségi együttélés szabályait,*
- *rendszeres munkajövedelemmel és lakáscélú megtakarítással rendelkeznek,*
- *képesek vállalni egy szociális bérlakás fenntartását és felújítását*
- *és jövedelmi viszonyaik megfelelnek a szociális alapú lakáspályázat kiírási feltételeinek.*

Ezen családok számára a szociális bérlakás megoldást jelenthet az ellátórendszer végleges elhagyására, mert a részükre kiutalt lakásokat hosszú távon is fenn tudják tartani. Azért is tartják nagyon fontosnak ezt a lehetőséget, mert az albérleti lakáspiac feltételei mellett a magas albérleti költségek gyorsan bizonytalanná tehetnék ezen családok életvezetését és ilyen kimenet esetén fennállna annak veszélye, hogy ismét intézményi ellátásra szorulnak.

A fenti feltételeknek megfelelő, 2015-ben javasolt 9 család közül 2017-ben 6 család jut majd önkormányzati bérlakáshoz. Természetesen ez az érintett 6 család számára és számukra is nagyon jó hír, de a jelölés és a még jelenleg is folyamatban lévő kiutalás között közel 2,5 év telt el, amely időszak alatt igyekeztek az ellátórendszerükben tartani a családokat annak érdekében, hogy a lakások felújítására összegyűjtött megtakarításaikat ne kelljen pár hónap alatt felélniük az albérleti kiadások miatt. Ez a 9 család az elmúlt 2,5 évben a 14 db kiléptető lakásban került elhelyezésre, ami azt jelenti, hogy az emelt szintű ellátási kapacitásuk 64%-ában nem volt továbblépési lehetőség, illetve oda nem tudtak újabb családokat költöztetni.

A normális működést biztosító év közbeni fluktuáció⁴ leállása miatt az "alacsonyabb küszöbű" ellátási szinten lévők, vagyis az intézményekben lakók számára is megszűnt a továbblépés lehetősége, így az ő helyükre sem tudtak kívülről új, rászoruló családok beköltözni. Miután előre nem látták, hogy ilyen hosszú lesz a várakozási idő, vagyis a folyamat időben nem volt tervezhető, próbálták minimalizálni a veszteséget, fenntartani az érintett családok és az intézményeik lakóközössége részéről fennálló bizalmat és a családok felé tett ígéretükhöz híven igyekeztek őket egészen a lakáskiutalásig kísérni. Az események

² A 72 családot a 2011 és 2015 évek kliensforgalmi adataiból számoltuk ki: ez a szám jön ki, ha az öt évre vetítve az évente mért ellátotti kapacitások átlagát vesszük

³ Egy átmeneti otthon ellátotti létszáma a jogszabályi előírások szerint maximum 40 fő lehet, ami kb. 10 családot jelent (ha 4 fős családokkal számolunk).

⁴ 1 db intézményi férőhelyen egy átlagos évben akár 2-3 család is megfordulhat abban az esetben, ha a továbblépés lehetősége biztosított.

jelenlegi állása szerint már örömeikre szolgál, hogy ez alatt a lelkiileg igen megterhelő várakozási időszak alatt is fennmaradt mind a 9 együttműködés és a családok ezen időszak alatt is igyekeztek mindent megtenni a lakáshoz jutás elősegítése érdekében. 6-an közülük az idei évben végül lakáshoz jutnak, 3 kerületi családot pedig el kell engedniük tartós lakhatási megoldás nélkül.

A gyermekjóléti ellátás főbb tendenciái 2016-ban

Az átmeneti gondozásra szoruló családok életszínvonalának évről évre tapasztalható folyamatos csökkenése sajnos az elmúlt évben is folytatódott. Ezeket a marginalizálódott élethelyzeteket sok esetben súlyosbítja, hogy a szülők hátrányos munkaerő-piaci státusza miatt nehéz fékezni a család további "lecsúszását". Az átmeneti gondozás 12+6 hónapban maximalizált időtartama így sajnos nem minden esetben elegendő arra, hogy a szülők kellően stabilizálni tudják életkörülményeiket.

A Családok Átmeneti Otthonaiban az elmúlt évben is a XV. kerület egyéb szociális és gyermekjóléti intézményeivel együttműködve végezték a rászoruló családok segítségét. Rendszeres volt az együttműködésük a Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzatával és Budapest Főváros Kormányhivatala XV. Kerületi Hivatalának Gyámügyi Osztályával. Aktív és rendszeres kapcsolatot tartottak fent az Egyesített Szociális Intézmény (ESZI) tagintézményeivel, különösképpen a "FIÓKA" Család- és Gyermekjóléti Központtal, az Újpalotai Család- és Gyermekjóléti Központtal és a Munkanélküli Fiatalok Tanácsadó Irodájával (MUFTI), valamint, a Védőnői Szolgálattal, illetve a XV. kerület nevelési és oktatási intézményeivel.

2016-ban az azt megelőző évhez képest változást tapasztaltak a gyermekvédelmi intézkedések számának alakulásában is.

Szakellátás

A gyermekjóléti alapellátás keretében nyújtott szolgáltatásaikkal 1 család gondozása során nem tudták rendezni a szülő gyermekeit veszélyeztető életvezetési problémáit, ezért ebben az esetben a többi jelzőrendszeri intézménnyel egyetértésben a gyermekek szakellátásba kerülését kezdeményezték. Ez 5 gyermeket érintett, ami az elmúlt évek átlagoltan 2-3 fős szakellátásba kerülő gyermekszámához képest valamivel magasabb, de tekintettel arra, hogy mind az 5 gyermek ugyanabban a családban nevelkedett, így nem volt más megoldási lehetőség.

Védelembe vétel

Az intézményeikben dolgozó szakemberek 12 gyermek esetében tettek írásbeli javaslatot a védelembe vételre azért, mert úgy tapasztalták, hogy az érintett családok életvezetési problémáinak rendezéséhez az átmeneti gondozás eszköztára nem elegendő és egyéb, hatósági eszközökre is szükség lenne. A 12 gyermek nevelésében 5 család volt érintett.

Hajléktalanellátás

Az ellátási szerződés keretében a XV. kerületi Hajléktalan Személyek Rehabilitációs Intézményében (cím: 1152 Budapest Aporháza u. 63.) 10 fő-, a 22. kerületi Rehabilitációs Intézményben (cím: 1224 Budapest Zagyva u. 6/B.) pedig 7 fő aktív korú, hajléktalan férfi rehabilitációját látják el.

Rehabilitációs Intézményeikben 2016-ban 27 főt láttak el, ebből 17 főt a XV. kerületben és 10 főt a XII. kerületben. Intézményeikben a már tartósan hajléktalan élethelyzetbe került emberek segítése mellett preventív munkát is végeznek, így olyan emberek támogatása is részét képezi szakmai programjuknak, akik a hajléktalanság által veszélyeztetett élethelyzetbe kerültek, vagyis lakhatásukat elvesztették, arról önállóan nem tudnak gondoskodni, de azt megelőzően nem laktak még hajléktalanellátó intézményben. Mindkét célcsoport esetében az elsődleges céljuk, hogy lehetőség szerint az ellátórendszer tartós elhagyásában tudják segíteni klienseiket. Ezen cél megvalósulásának érdekében a hatályos jogszabályok akár hosszabb intézményi ellátást is lehetővé tesznek, a rehabilitációs intézményekben az ellátás időtartamának maximuma akár 3 év is lehet.

Intézményeik szakmai programja szerint szociális rehabilitációs szolgáltatásaik az alábbi területekre terjednek ki:

- jövedelmi viszonyok rendezése,
- lakhatási probléma kezelése,
- mentális problémák (pszichés betegségek, szenvedélybetegség) rehabilitációja,
- társas kapcsolatok rehabilitációja.

A hajléktalanellátás főbb tendenciái 2016-ban

A korábbi években az volt a tapasztalatuk, hogy több kliensük esetében is szükség volt a hosszabb távú együttműködésre és segítségre, de a jogszabály adta lehetőségek ellenére meglehetősen nagy volt a fluktuáció az ellátottak körében. A 2016. évi terveik között szerepelt, hogy szolgáltatásaikat úgy alakítják, hogy ezt a fluktuációt csökkentsék annak érdekében, hogy tartósabb eredményt hozó, hosszabb távú együttműködések tudjanak kiépíteni ellátottjaikkal. Ez a törekvésük eredményes volt, mert amíg 2015-ben 39 hajléktalan férfit láttak el, addig 2016-ban 27 főt. Ebben az esetben a fluktuáció csökkenése tehát kifejezetten szakmai előrelépésként értékelhető.

Életkori megoszlás szerint elmondható ellátottjaikról, hogy 67%-uk (18 fő) a 40-62 év közötti életkorcsoportba tartozott, 33%-uk (9 fő) pedig 18-39 év közötti életkorú volt. Ez az előző év életkorcsoport szerinti megoszlásához képest az életkor fölfelé tolódását mutatja, vagyis 2016-ban többen kérték a 40 év fölötti korosztályhoz tartozók közül az ellátásukat, mint 2015-ben⁵. A 2016-os év során újonnan felvett 10 hajléktalan férfi közül 5 fő érkezett másik hajléktalanellátó intézményből (50%) a másik 5 fő pedig első alkalommal vált hajléktalanná (50%).

Az elmúlt évben 10 fő költözött ki intézményeinkből. Pozitív eredmény az is, hogy közülük az elmúlt évhez képest többen tudták elhagyni az intézményrendszert, 6 fő (60%)⁶, ők önkormányzati bérlakásba, albérletbe, a munkáltató által fizetett lakhatásba költöztek, vagy a családjukhoz tértek vissza.

Az elmúlt évben a Rehabilitációs Intézményeikből senki nem kapott önkormányzati bérlakást. Nagy szakmai előrelépésnek tartanak, ha a jövő évben erre is nyílna lehetősége az intézményeikben lakó hajléktalan férfiaknak, mert ebben az ellátási formában is van több

⁵ 2015-ben az ellátottak 54%-a (21 fő) tartozott a 40-62 év közötti életkorcsoportba és 46%-uk (18 fő) a 18-39 év közötti életkorcsoportba.

⁶ 2015-ben a kiköltözők 43%-a tudta elhagyni a hajléktalanellátó rendszert.

olyan lakójuk, aki rendszeres munkajövedelemmel lakáscélú megtakarítást folytat. Az elmúlt évek során többször is volt rá példa, hogy az egyedülálló hajléktalan férfiak részére is lehetőség nyílt a bérlakáshoz jutásra és ezzel kapcsolatban csak pozitív tapasztalataik vannak: mindnyájan meg is tudták tartani a lakást. Nagy előrelépésnek tartják, hogy ígéretet kaptak a XV. kerületi Önkormányzatától arra vonatkozóan, hogy a 2017. évtől ez a gyakorlat visszavezethető lesz.

Segítő munkájukat ezen ellátási forma esetében is a kerületi intézményi ellátórendszerrel együttműködve végezték (Újpalotai Család- és Gyermekjóléti Központtal, Nappali Melegedő és Utcai Gondozó Szolgálat, Szociális konyhák, Addiktológia stb.).

Közösségi és egyéb programjaik a 2016. évben

Az elmúlt év során igyekeztek mind a közösségépítés, mind az ellátás körülményeinek javítása terén lépéseket tenni, ezeket a törekvéseket célozták az alábbi projektjeik is.

A Remény Magyarországért Alapítvány (RMA) önkénteseivel együttműködésben júliusban egy több napos intézményi "állagmegóvó és házszerűítő" programot valósítottak meg. A program keretében az RMA önkéntesei, valamint intézményük lakói és dolgozói elvégezték az Aporháza utcai épület összes közösségi terének tisztasági festését, valamint az intézmény udvarán szükséges kertészeti munkálatokat. A közösen megvalósított projekt eredményeképpen az épületben található közösségi terek dekorálásra is kerültek, így sikerült sokkal élhetőbb és gyermek-centrikusabb hangulatot teremteniük intézményeikben.

A segítő munkával járó fokozott lelki terhelés, illetve az ennek kapcsán kialakuló ún. "kiégés" az elmúlt években sajnos a segítő kollégák körében felgyorsuló fluktuációt eredményezett. A munkatársak mentálhigiénés támogatása céljából az elmúlt évben saját finanszírozásból a korábbi egy helyett két szupervíziós csoportot is tudtak indítani, melyből az egyik a segítő munkatársak, a másik a vezetők lelki egészségmegőrzését segíti.

Az év kiemelkedő közösségépítő és szervezetfejlesztő programjaként 2016. évben ismét sikerrel teljesítették az Ultrabalaton 220 km-es távját. Programjukat a XV. kerület Önkormányzata a korábbi évek jó gyakorlatának folytatásaképpen támogatta a balatonvilágosi gyermektáborban történő szállás biztosításával, amelyet ezúton is köszönnek.

December hónapban ismét részt vettek a Magyar Élelmiszerbank Egyesület több napos, országos élelmiszergyűjtő akciójában, amelynek során több tonna, tartós élelmiszert sikerült gyűjteniük az intézményeikben lakók támogatására. Az így összegyűlt élelmiszerekből lehetőségük nyílt bőséges karácsonyi ajándécsomagokat készíteni számukra.

Az elmúlt évet záró sikereik közé tartozott a Habitat for Humanity Hungary, a Saint-Gobain cégcsoport, valamint a Zugló Önkormányzatával közösen megvalósított Második Esély Program is. A projekt során négy, az intézményrendszerükben ellátott család számára nyílt lehetőség arra, hogy a XIV és a XV. kerületben felújított önkormányzati lakáshoz jussanak. Ez az együttműködés lakhatási programjuk egy újabb, lehetséges, jövőbeli irányvonalát is kijelölheti akár, mert ez esetben a non-profit, az önkormányzati és a for-profit terület összefogása révén tudták megoldani az érintett családok lakhatási problémáját, amely egy merőben új modell ezen az ellátási területen.

A problémák hatékony kezelése érdekében az elmúlt évben is működtették, illetve fejlesztették a korábbi munkaerő-piaci szolgáltatásukat, amely az idei évtől az EgyüttÁllás

Munkaerő-piaci program néven működik. A szolgáltatás keretei között munkaerő-piaci referensük azon dolgozott, hogy az állásukat elvesztő ellátottjaik mihamarabb ismét munkába tudjanak állni. Munkatársuk az elmúlt év során újabb kapcsolatokat épített ki az intézményeik környezetében elérhető munkáltatókkal, tovább fejlesztette adatbázisukat, így a munkát kereső klienseket konkrét álláscímekkel, vagy amennyiben az szükséges és lehetséges volt, úgy képzések címeivel tudta ellátni. Az EgyüttÁllás Munkaerő-piaci program az álláslehetőségek mellett egyénre szabott álláskeresési tanácsadással, önéletrajzírásban és internet használatban nyújtott segítséggel és telefonálási lehetőséggel tudja támogatni az álláskeresőket. Ezen szolgáltatásaik körét és színvonalát évről évre fejlesztik és folyamatosan keresik az együttműködő partnereket.

Az elmúlt évben egy új tevékenységi területként szervezett keretek között elindították a fundraising (adományszervezés) programjukat, amelyben több munkatársuk is aktívan részt vesz. Munkatársaikat ezen a téren képezték is a hatékony és professzionális munkavégzés érdekében. A fundraising program célja olyan anyagi források bevonása a tevékenységükbe, amelyek javítják a szervezet anyagi biztonságát és intézményeik fenntarthatóságát. Az elmúlt évben nagyobb figyelmet szántak a média megjelenéseiknek, aktív együttműködést építettek ki a Civil Rádióval, ahol rendszeres vendégei az egyik reggeli műsornak.

2017. évi terveik

Az állami normatív támogatás összege a 2016. évben ismét nem emelkedett, az energiaszolgáltatók díjai viszont tovább emelkedtek. Az intézmények fenntartását megnehezíti az a körülmény, hogy az ellátottak egy része nem tud térítési díjat fizetni, sőt azon családok részére teljes körű ellátást kell nyújtaniuk, amelyekben a szülők jövedelem nélkül maradnak. Ezek a körülmények különös mértékben felértékelik a kiléptető lakások fenntartásának költségeit csökkentő önkormányzati segítséget. A fentiekén túl az Önkormányzat részéről az ellátáshoz nyújtott támogatás nagy segítséget jelentett az intézmény és a szolgáltatások színvonalának fennmaradásának érdekében.

Több éve tárgyalnak egy olyan emelt szintű intézmény létrehozásáról, amely lehetővé tenné, hogy a családok élhetőbb lakókörnyezetben neveljék gyermekeiket. Az Aporháza utcai intézményekben a zsúfoltság mellett nagy nehézséget jelent a lakóterek szűkösége. *A családok minden tagja egy közös szobában lakik, nincs gyermekszoba, amely nagyobb korú gyermekeknél már komoly probléma lehet. Hiányoznak a megfelelő számú és méretű közösségi helyiségek, nincsenek étkezők, van ahol nem megoldható a nemenként elkülönített mosdó, wc* Hiányoznak olyan egyéb funkciójú helyiségek, mint a raktár, a tanulószoba, könyvtárszoba stb, illetve kevés a szociális munkások, a családterapeuták és a pszichológus által igénybe vehető iroda és interjúszoba is. Ezekre a hiányosságokra a 2015. évi szakhatósági ellenőrzés során a Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala is felhívta a figyelmet. Az Alapítvány munkatársai kérik az Önkormányzat segítségét ahhoz, hogy ez az intézmény létrejöhsen és modellértékkel szolgálhasson más ellátórendszeri szereplők számára is.

Alapítványuk a fentiekén túl az alábbi szakmai célok megvalósítását tűzi ki a 2017-es évre:

- további résztvevők bevonásával fejleszteni kívánják Önkéntes Programjukat,
- tervezik a kliensnyilvántartó adatbázisuk fejlesztését annak érdekében, hogy munkájuk és szolgáltatásaik tervezhetőbbek legyenek,

- egy saját szociológiai adatfelvétel módszertanának kidolgozását és egy erre épülő utánkövetéses vizsgálat lebonyolítását is tervezik a volt ellátottaik körében az eddig szociális bérlakás program hatékonyságának mérése és a lakhatási programjuk fejlesztése céljából.
- tervezik, hogy lakhatási programjuk fejlesztésébe további partnereket és támogatókat vonjanak be.
- további közösségépítő programokat szeretnének beindítani,
- tervezik egy havi rendszerességű, tapasztalatátadó és önszervező csoportfoglalkozás beindítását az EgyüttÁllás Munkaerő-piaci program keretein belül.
- tervezik, hogy tovább fejlesztik a fundraising tevékenységüket.

Az önkormányzati alapellátásba, a gyermekvédelmi feladatok megvalósítása érdekében – ellátási szerződés keretében - a Szociális és Rehabilitációs Alapítvány kapcsolódott be, amely a hajléktalan családok átmeneti otthoni ellátását vállalta át. Az alapítvány a szerződésben előírt kötelezettségét 2016-ban is teljesítette. Az erről az évről szóló beszámolójukat az önkormányzat illetékes bizottsága megtárgyalta és elfogadta.

9. Az önkormányzat és a civil szervezetek együttműködése, szabadidős és sport programok

Budapest Főváros XV. kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzatának Képviselő-testülete – a KKB 165/2016. (IV.26.) számú határozatában foglaltak figyelembevételével – **úgy döntött**, hogy a civil szervezetek programjainak támogatására kiírt 2016. évi pályázaton az 5/2016. (II.29.) önkormányzati rendelet 5. mellékletében foglalt civil szervezetek pályázati kerete terhére, összesen 5.180.000-Ft összegben az alábbi alapítványok programjait támogatja. A támogatás összege 2016. január 1. és 2016. december 31. közötti időszakban használható fel. Az elszámolás határideje: 2017. január 31-e volt.

Szervezet	Támogatott felhasználási cél	Összeg
1. Gondoskodás Gyermekünkért Alapítvány	Speciális bowling vándorkupa bajnokság szervezése	80.000-Ft
2. Gondoskodás Gyermekünkért Alapítvány	Súlyosan, halmozottan sérült tanköteles korú gyerekek táboroztatása speciális, személyre szabott programokkal, szakszerű ellátással és speciálisan megválasztott hellyel	200.000-Ft
3. Értelmes Életért Alapítvány	Balaton tábortáborozás vak és értelmi fogyatékkal élő fiataloknak	600.000-Ft
4. Hartyán Alapítvány az Iskoláért	Az Őrségbe szervezett hagyományörző program keretében tovább bővíteni diákjainak ismeretét a népi kismesterségek tekintetében, mint a fazekasság, nemezelés, természetes anyagok megmunkálása, használati tárgyak készítése	200.000-Ft

5. Pestújrhelyi Iskoláért Alapítvány	Janikovszky Éva születésének 90. évfordulója alkalmából, az idej Pestújrhelyi Ősz rendezvénysorozat az írónőre emlékezik. Képzőművészeti és irodalmi pályázat, szülői fórum teával, süttel és egy okos animátorral. Kamaszkori bősépzítés, sminkelés, hajápolás, divat. Kirándulás a székesfehérvári Hetedhét Játékmúzeumba. Ismerkedés Réber László Janikovszky illusztrációval és családi délelött mesével, falfirkával és táncházzal.	300.000-Ft
6. Pestújrhelyi Iskoláért Alapítvány	A Velencei tavon, Dinnyésen öko program szervezése, ismeretterjesztő séta az ottani Madárdal Tanösvényen, majd kenu túra keretében a tavi vízi világ megismerése.	200.000-Ft
7. Tavasz Kórus Alapítvány	A kórus Porec, Horvátország Isztria Music Fesztiválon való részvétele	600.000-Ft
8. Szabó Miklós lelkipásztor szellemi hagyatékát őrző Alapítvány	A Múzeumok Éjszakája programsorozat elvitele a XV. kerületbe, bemutatni a kerületi, budapesti, országos, kárpát-medencei értékeket, egyházközséget, MÁV Telepet, színházakat. Nagyszabású kiállítás szervezése kiegészítő kulturális programokkal, sokszínű képzőművészeti alkotásokból kiállítás, szobrászkodás, festés és a Göncölszekér együttes koncertje, kerületi művészekkel pódiumbeszélgetés	150.000-Ft
9. CORTEX Alapítvány	A "Móri Karika" rendezvényen való részvétel. 10 éves jubileumi évfordulás kerékpár túra. Minden évben részt vesznek az alapítvány tagjai. Idén pár napot ott is szeretnének tölteni.	600.000-Ft
10. Kavicsosi Deák Alapítvány	Nyári sáttortáborozás szervezésére 10-16 éves László Gyula Gimnáziumban tanuló gyermekek, szüleik és tanáraik számára. Tábor a diákok közösségformálására, egymás jobb megismerésére szolgál. Programok: Tisza élővilágának és a környékbéli nevezetességek megismerése, környezetvédelmi ismeretek elsajátítása, strandolás, pihenés, játékok, sportversenyek.	200.000-Ft
11. Együtt a Gyermekekért, az Egészségért Alapítvány	Zsóry tábor költségeire. Kossuth Lajos Ált. Isk. tanulóit a matyó hagyományokkal ismertetnék meg, fürdő és az Egri vár látogatása 60 gyermek és felnőtt részére	400.000-Ft
12. Keresztyén Gyermekek Evangelizáló és Lelkigondozó Misszió, Kegyelem Alapítvány	Tahi baptista tábor szervezése, gyermekek számára tolmácsolják a Biblia lényegét és hozzásegítik őket a kiegyensúlyozott felnőtt életre.	200.000-Ft

13. Szülők, Tanítványok a Kolozsvár úti Iskoláért Alapítvány	Közösségi életre nevelés családi napja megszervezése. Minden korosztály számára kulturális és sport programok, kézműves foglalkozások szervezésével	150.000-Ft
14. Pro Schola Georgius Dózsa Alapítvány	A Dózsa György Gimn. és Táncművészeti Szakközépiskola tánctagozatos tanulói bemutatják egész éves munkájuk gyümölcsét tanáraik koordinálásával egy egész estét betöltő előadás keretében a Pesti Magyar Színházban.	500.000-Ft
15. Korona Oktatási Alapítvány	Korona Családi,- Sport-, és Gyermeknap rendezvényhez sport és szabadidős eszközök bérleti díjának, kézműves foglalkozások anyagszükségletei, sportversenyek győzteseinek és helyezettjeinek tárgyi jutalmazásához, valamint érmek és oklevelek vásárlásához hozzájárulás	300.000-Ft
16. Drogprevenációs Alapítvány	10 éve a XV. Kerületben működő drogambulancia születésnapjának megrendezése és az ismeretterjesztő, egészségfejlesztő, szemléletformáló tevékenység folytatása, amely szervesen kapcsolódik a XV. Kerületi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum célkitűzéseivel. Szakmai fórumok fókuszában: a drog használat megelőzése, kezelése, a rehabilitáció intézményi lehetőségének bemutatása mellett a közösség, a család, az öngyógyító csoportok szerepével, segítségnyújtási lehetőségeivel is foglalkozik	500.000-Ft
Mind összesen:		5.180.000Ft

A XV. kerület **sportéletét** három területre oszthatjuk: **diáksport, szabadidősport, versenysport**. A **diáksport** az intézményi, tanórán kívüli sporttevékenységet öleli fel. A kerület iskoláiban - az önkormányzat támogatásának köszönhetően - 2016-ban is kiegyensúlyozott volt a diáksport működtetése. A tavalyi évben is megvalósították az iskolák a mindennapi testmozgást és a sportfoglalkozásokat.

Több óvodában saját szervezésű sportfoglalkozásokat is szerveztek. Figyelemre méltó, hogy több helyen testtartásjavító, megelőző tornával segítették a kicsik egészséges fejlődését. A kerületi diákolimpia versenyrendszerében is részt vettek: futóversenyt, játékos ügyességi váltóversenyt (óvodás olimpia), focitornát szerveztek.

Az **általános iskolákban és a középiskolákban** tanuló diákok **mindennapos testedzési** lehetőségét valamennyi köznevelési intézmény biztosította. A sportfoglalkozások egy része délután, a kötelező tanórák után valósult meg a sportcsoport foglalkozások keretében. A délutáni órákban tartják a képzett szakemberek a gyógytestnevelési torna és az úszás foglalkozásokat.

Az iskolák diáksport szervezetei az iskolai sportkörök (ISK) és a diáksport egyesületek (DSE). A kerület köznevelési intézményeiben 2016-ban 4 iskolai sportkör és 7 diáksport egyesület működött. A tanulók kötelező tanórán kívüli sporttevékenységét szervezték. Biztosították - az igények felmérése után - a sportesportok működését, házi bajnokságokat, kerületi szintű versenyeket, kirándulásokat, tábort szerveztek.

A diáksport szervezetek alapvetően tömegsport jellegű foglalkozásokat tartottak a mozogni vágyó fiataloknak és a felnőtt korú tagoknak. Ezen kívül sokszínű, széles sportági választékot kínáltak - az igényekhez igazodva - nemcsak a népszerű sportágakból. Felkészítették a sportolókat a felmenő rendszerű diákolimpiai versenyekre, megteremtették a versenyzés lehetőségét, feltételeit. Működésük alapfeltétele a kerületi önkormányzat támogatása. A kerületi **diáksport versenyek** a két nem számára öt korcsoportban, két nemben és 18 sportágban zajlottak: többek között **atlétika, asztalitenisz, úszás, darts, floorball, kézilabda, kispályás labdarúgás, kosárlabda, röplabda és tollaslabda** volt terítéken. A versenyeken (179 óra) összesen **3593 fő** (256 csapat és 1599 egyéni versenyző) vett részt.

Ezen kívül a nevelési – oktatási intézmények, a sportegyesületek, művelődési intézmények és a **civil szervezetek** által szervezett tábort 2016-ban 3203 (2015-ben 4.250) fő táborozhatott. Szinte minden táborozás jelentős önkormányzati támogatással valósult meg. Az előző évek jó gyakorlatának megfelelően a nyári gyermek programok nívós napközi elfoglaltságot biztosítottak az érdeklődő családok számára. 2016-ban többek között az alábbi **napközis jellegű és utazó nyári tábort** talált magának hasznos nyári elfoglaltságot számos gyermek.

Napközis jelleggel szervezett tábort:

- Színjátékos tábor
- „Mesevár” – kézműves tábor
- Akrobatikus rock` and roll edzőtábor
- Számítógépes tábor
- Tánc tábor
- „Tűzoltó legyek, vagy katona...” tábor – hivatás tábor
- Balett tábor
- Fotó- és animációs tábor
- Modellező tábor

Utazós tábor:

- Számítógépes tábor
- Akrobatikus rock` and roll edzőtábor
- Barlangász tábor
- Lovas tábor
- Akrobatikus rock` and roll tanfolyam táborozása

Családi tábor:

- Baba-mama klub tábora.

Szinte minden **közoktatási intézményhez** kapcsolódik valamilyen civil támogató szervezet, alapítvány, amelyek elősegítik az oktató és nevelőmunkát, illetve különféle programokat szerveznek a tanulók számára (például kirándulások, üdülések megszervezése, illetve anyagi támogatása, lovaglás biztosítása, eszközbeszerzések, játékvásárlások, stb.).

A kerületi **GYIÖK** által a gyermekek, a fiatalok közéletben való aktív részvétele helyi szinten válik valósággá, ahol az érintettek személyesen láthatják munkájuk, elkötelezettségük eredményeit. A fiatalok iskoláink diákönkormányzataiban, városrészeink, helyi szervezeteinek mindennapjaiban való aktív részvétele gyakorlati tapasztalatot ad számukra ahhoz, hogy később akár komolyabb közéleti szerepet vállaljanak.

A GYIÖK mindenkori képviselői próbálták megőrizni az előző ciklusokban tevékenykedő testületek által képviselt értékeket, valamint a korábban megszokottnál aktívabb munkával igyekeztek katalizáló, koordináló, közvetítő szerepet vállalni a kerületi nevelési-oktatási intézményekben tanuló diákok érdekében. Ennek érdekében a GYIÖK az intézményekben működő diákönkormányzatokkal aktív kapcsolatot tartott fenn. Ahhoz, hogy a GYIÖK hatékonyan tudjon dolgozni, a fiatalok által megfogalmazott igény szerint bővíteni kell a képviselők számát, a közösség nagyságát, fokozottabb jelenlét szükséges az intézményekben.

Az év során számos hazai és nemzetközi program aktív szereplői voltak.

A 2015. évi a nagy sikerre való tekintettel, 2016 augusztusában a GYIÖK teljes testülettel részt vett a Hargita megyei ifjúsági vezetőképzésen. A fiatalok felnőtt segítőkjünkkel együtt 5 napot töltöttek Gyergyószentmiklóson.

A fiatalok a nyár nagy részét sem otthon töltötték. Számos tábor szerveztek. Július 4-11-ig majd július 25-től - augusztus 01-ig a Bernecebaráti Nemzetközi Képzőművészeti táborának életéből vették ki a részüket. Az esti programok, játékok szervezése az ő feladatuk volt. Napközben a mindennapi dolgokban segédkeztek, és hogy még hasznosabb legyen a számukra, animátori képzést kaptak az új ifjúsági trénerüktől.

2016. szeptember 3-án első ízben megtartották a „Goodbye Nyár – Ififeszt” c. rendezvényüket a kerületben működő egyik ifjúsági szervezettel, a Csomóponttal. A program a kerület ifjúságát szólította meg számukra vonzó, érdekes programelemekkel a Fő téren.

A hatékonyság érdekében ebben az évben, a gyűlések számát is megtöbbszörözték, új szakmai tevékenységeket indítottak el, erősítették az érdekérvényesítést.

A GYIÖK tagjai részt vettek a kerületi ifjúságkutatás lebonyolításában, mely alapul szolgált az ifjúsági stratégiához.

Az érdekérvényesítést képviselve részt vettek:

- Ifjúsági Kerekasztal ülésein – az ifjúsági stratégia előkészítésében,
- Kábítószerügyi Egyeztető Fórumban aktív szereplők – drogellenes stratégia előkészítésében elmondták véleményüket, igényeiket, ötleteiket.

A fiatalok aktív szerepet vállalva a kerület civil életében, több alkalommal részt vettek a Környezetvédelmi Közalapítvány rendezvényein, pl. Föld Napja rendezvényen. Április végén Mezőberénybe utaztak és részt vettek az ÖTHÉT Egyesülettel közösen Magyarország első „PET falujának” felépítésében.

A GYIÖK egyik célja, hogy szorosabbá fűzze a kerület ifjúságával a kapcsolatot, ezért létrehozta a „KÖR-DÖK” nevezetű programját. A fórumsorozat évente három alkalommal kerül megrendezésre (ősz, tél, tavasz) tematikus programokkal. Célja, hogy diákönkormányzatokat, a GYIÖK-öt és az azt segítő pedagógusokat közelebb hozza egymáshoz, elinduljon egyfajta kommunikáció közöttük. A programon lehetőség nyílik

tapasztalatcserére, szakmai konzultációkra, közös programokra, bemutatkozásokra, tematikus előadásokra. A fórum eredményeképpen új tagokkal is bővült a GYIÖK.

Szeptember végén meghívást kapott a kerületi GYIÖK is a Ferencvárosi Ifi Fesztre. Budapest valamennyi gyermek és ifjúsági szervezete részt vett rajta. Kerületünk fiataljai ismét kimagasló sikereket értek el a program során.

November végén a teljes ifi csapat megrendezte tisztségviselő választását egy 3 napos képzés keretében a kerülethez tartozó Budai II. László Stadion épületében. A GYIÖK tisztségviselőit (polgármester, alpolgármesterek, jegyző) aktív tagjaik közül titkos választással egy évre választják meg. Az utolsó napon megtartották a tisztségviselő választást. Sikeresen megválasztottak egy polgármestert, két alpolgármestert, és egy jegyzőt.

A GYIÖK aktívan részt vett a kerületi iskolai, illetve önkormányzati rendezvényeken, melyet az elfogadott munkatervében is rögzített. Ilyen rendezvények például: ÉNO Fesztivál, Táncol a kerület, Május 1-jei rendezvény, Október 23-i futóverseny, díjátadók.

Aktív, együtt gondolkodó, a kerületi rendezvényeken önkéntes segítőként részt vevő csapat alakult ki, akik kiemelt szereplőivé váltak a kerület ifjúságának.

10. A BFKH XV. Kerületi Hivatala Gyámügyi Osztály gyermekvédelmi feladatai és hatósági intézkedéssel elrendelt gyermekvédelmi tevékenysége

A rendelkezésre álló adatok alapján 2016. évben a még szülői gondozásban lévő, de veszélyeztetett gyermekek száma összesen 182 volt. Ez a számadat tartalmazza azoknak a gyermekeknek a számát is, akiknek igazolatlan iskolai hiányzásai elérték a 10 órát, de nem haladták meg az 50 órát.

Tárgyév december 31-én 144 védelembe vett gyermek szerepelt a nyilvántartásban. A leggyakoribb védelembe vételi ok (26) a gyermeknek felróható magatartás volt, valamint az 50 órát meghaladó igazolatlan iskolai hiányzás (30). Környezeti ok miatt 34 gyermek volt védelembe véve, ugyanennyi volt a szülőknek felróható gondatlanság miatti esetek száma is. Szabálysértés miatt 10 esetben került sor védelembe vételre.

2016-ban 29 védelembe vételt szüntettek meg, elsősorban eredményesség, másodsorban illetékességváltozás, nagykorúság, ill. egyéb okok miatt.

A jelzőrendszer különböző tagjaival való kapcsolatuk – az elmúlt évekhez hasonlóan – változatlanul hatékonyan működött. A legtöbb jelzés a Család-és Gyermekjóléti Központtól érkezett, de az iskolák, óvodák, védőnők, házi orvosok, és a rendőrség jelzései is rendszeresek voltak.

A kerületben működő családok átmeneti otthonával is megfelelő a munkakapcsolatuk, általuk is több eljárás indult az ott tartózkodó kisgyermekes családok ügyében.

Rendszeresen érkeznek a lakossági bejelentések is, melyek kivizsgálása során is fokozottan ügyeltek a bejelentő személyi adatainak zártan kezelésére.

Az elektronikus úton érkező jelzések, megkeresések száma ugrásszerűen megnőtt.

2016-ban 41 kiskorút érintett az ideiglenes hatályú elhelyezés, ebből 30 esetben döntöttek a gyermekek családból történő kiemeléséről.

A felülvizsgálati eljárás során a 30 gyermekből 20 került nevelésbe. A többi gyermek visszakerült családjába, vagy a másik szülőnél, ill. harmadik személynél került elhelyezésre.

A tárgyév december 31-én nyilvántartott nevelésbe vett gyermekek száma 58 volt. 2016-ban 26 gyermeket vettek nevelésbe. (Az átmeneti és tartós nevelésbe vétel „fogalma” megszűnt!)

A döntések okaként jellemzően a szülői elhanyagolás dominált. A nevelésbe vételeken belül a nevelőszülőkhöz történő elhelyezések száma volt a meghatározó.

2016-ban 10 esetben rendeltek el utógondozást.

A Család-és Gyermekjóléti Központ családgondozói a jogszabályok előírása szerint látogatták a gyermekeket és családjukat, egy év elteltével valamennyi esetben megszüntethető lett az utógondozás.

Az elmúlt év során 3 esetben rendeltek el utógondozói ellátást, elsősorban gyermekotthonban, másodsorban nevelőszülőknél. A kérelmező fiatalok nagyobb része tanulói jogviszonyban állt közoktatási intézménnyel.

2016. december 31-én 42 olyan gyermeket tartottak nyilván, akik családba fogadással kerültek gyámság alá, melyek esetében a közeli hozzátartozó általi családbafogadás a meghatározó.

Pénzbeli ellátások

Tartásdíj megelőlegezésére tárgyévben 16 esetben került sor. Az év folyamán összesen 67-en részesültek az ellátásban.

Otthonteremtési támogatás iránti kérelmet 4 fiatal felnőtt nyújtott be, melyből 3 esetben került sor megállapításra.

Együttműködés

A jelzőrendszer tagjaival, kiemelten a gyermekjóléti központtal rendszeres, és eredményes az együttműködésük. Kiskorúakkal kapcsolatos döntéseikhez, a feltáró munkában fontos szerepük van, mint ahogy később a reszocializációs folyamatokban is. Nagyon hasznosnak tartják a többszöri konzultációs lehetőségeket, megbeszéléseket. A jó együttműködés egyébként a jelzőrendszer más tagjaira is vonatkozik. A felügyeleti szervekkel is változatlanul korrekt a munkakapcsolatuk. Rendszeresen vesznek részt szakmai értekezleteken, megbeszéléseken.

11. Bűncselekmények elkövetése, pártfogói felügyelet, rendőrségi munka

A XV. kerületi állandó lakóhellyel illetve tartózkodási hellyel rendelkező pártfogoltak esetében a pártfogó felügyeletet a 2016. évben Medveczky Rita pártfogó felügyelő látta el a Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya Fiatalkorú Bűnelkövetők Pártfogó Felügyelői Osztálya munkatársaként.

A pártfogó felügyelő beszámolójában a következőket ismertette:

Annak ellenére, hogy néhány éve a fiatalok ügyében eljáró PKKB fővárosi hegemóniája megszűnt és a kerületi bíróságokon is tárgyalnak fiatalok elkövetők ügyeit, az elkövetéstől az ítélethozatalig továbbra is hosszú idő, sokszor 3-4 év telik el, így mikor az ügy a hivatalhoz érkezik, nagy többségük már felnőtt korú. Az elmúlt évre is jellemző, hogy a pártfogó felügyelet kezdetén fiatalok aránya kb. 10-15%.

2016. év folyamán a BFKH Gyámügyi és Igazságügyi Főosztályán dolgozó fiatalokkal foglalkozó pártfogókhoz fővárosi szinten 1218 új ügy érkezett pártfogó felügyelet végrehajtása ügycsoportban, 2761 ügy volt folyamatban szintén pártfogó felügyelet végrehajtása ügycsoportban, 1375 környezettanulmány megkeresést kaptak, illetve 221 pártfogó felügyelői vélemény elkészítésére kaptak megkeresést.

A fiatalokkal foglalkozó osztályon jelenleg 16 pártfogó dolgozik az osztályvezetővel együtt, aki szintén ellát pártfogói feladatokat.

A 2016. évben a XV. kerületben 105 ügyet látott el, ebből 15 lány és 90 fiú volt az elkövető. Ügycsoportok szerint 29 ügy volt felfüggesztett büntetés mellett elrendelt próbaidő, 15 ügyben próba kiszabására került sor, javítóintézeti nevelésből 2 főt bocsátottak el ideiglenesen és került pártfogó felügyelőhöz, vádemelés elhalasztásra egyéb esetben 15 ügyben került sor, jóvátételi munkavégzést 1 ügyben rendelt el a bíróság, vádemelés elhalasztásra kábítószer visszaélés miatt 43 ügyben került sor, ebből 3 fő volt fiatalok az elkövetéskor. Ebben az ügycsoportban viszonylag magas azok száma, akikkel nem sikerül kapcsolatba lépni, tartózkodási helyük ismeretlen marad. 90%-uk az elterelést elvégzi a vádhalasztás idején. A kerületben a Drogoplex Ambulancia és a Rákos úti Szakrendelő vállal szerepet az elterelés lebonyolításában. Megelőző pártfogás elrendelésére nem került sor.

2008 óta a fiatalok kábítószer visszaélők szinte eltűntek a klienseik közül, bár 2004-2007 között az összes ügyszám 1/3 -át ők tették ki.

Az ügyészi vádhalasztás ügycsoportban külön magatartási szabályt 10 ügyben rendelt el az ügyészség, ezek nagy többsége a hivatalban lebonyolításra került szociális készségfejlesztés egyéni vagy csoportos formában. 1 alkalommal ennek lebonyolításában a kerületi család- és gyermekjóléti központ segítségét kérte. Egyéni konzultációt a fiatal a családsegítő központban bonyolította le.

Az EMMI Rákospalotai Javítóintézet és Speciális Gyermekotthonban elhelyezett fiatalok pártfogó felügyeletét is *Medveczky Rita pártfogó felügyelő* látja el. A tavalyi évben 1 fő volt utógondozott Rákospalotán, 4 fő a speciális otthon lakója volt, 2 fő javítóintézeti nevelt a pártfogoltak közül.

Büntetés-végrehajtási intézetben 6 fő, házi őrizetben 1 fő tartózkodott. Körözés alatt 3 fő állt, a körözés eredményre nem vezetett. 2 fő került bv. intézetbe, jogerős büntetését letöltötte.

Magatartási szabályok megszegése miatt 4 alkalommal jelezte az ügyészség felé, tárgyalás kitűzéséről az éves konferencia idején még nem kapott értesítést.

2016-ban 52 új pártfogó felügyelet végrehajtása kezdődött meg.

2016-ban 76 környezettanulmány megkeresést kapott, ebből 18 ügyben az EMMI Rákospalotai Javítóintézet és Speciális Gyermekotthonban elhelyezett fiatalról volt szó. 2 ügyben volt sikertelen a megkeresés, mert nem vált ismertté a terhelt lakóhelye. Vádemelés elhalasztást megelőzően pártfogói vélemény elkészítésére 8 ügyben kért az ügyészség.

A környezettanulmányi megkereséseknél a bűncselekmény-típusokat tekintve továbbra is a vagyon elleni bűncselekmények vezetnek, holtversenyben a garázda –jellegű cselekményekkel. Kábítószer visszaélés miatt összesen 4 eljárás indult a kerületben lakó fiatalok ellen. A többi bűncselekmény, (csalás, könnyű testi sértés, rongálás, orgazdaság, kifosztás, közfeladatot ellátó személy elleni erőszak, közokirat hamisítás, rablás, jármű

önkéntes elvétele) közül egyik sem mutat kiugró gyakoriságot. A súlyosabb bűncselekmények körében 2 ügyben szexuális erőszak bűntett gyanúja, 1 ügyben emberölés gyanúja miatt indult az eljárás. Ez utóbbiak esetében Rákospalotán előzetes letartóztatásban levő fiatalokról volt szó.

A gyermekvédelmi előzmények beszerzésében illetve több esetben a családdal való kapcsolatfelvétel tekintetében a kerületi család- és gyermekjóléti központ munkatársai vannak a segítségére. Az információáramlás kétoldalú, egymást tájékoztatva járnak el mind a pártfogó felügyelet végrehajtása, mind a környezetanulmány és kockázatértékelés elkészítése során. Megelőző pártfogás ügyében 10 gyermek- és 16 fiatalkorú elkövetőről kaptam végzést a kerületi gyámügyi osztálytól, kockázatértékelés és környezetanulmány elkészítésére. Ebből 3 volt sikertelen. Ebben a körben a vagyon elleni szabálysértés, a lopás valamint a garázdaság a legjellemzőbb.

A bűnmegelőzési kockázatértékelés során 1 esetben magasra-, három ügyben közepesre értékelte a kockázatot ez utóbbiak közül egy esetben javasolta a megelőző pártfogás elrendelését. A kockázatértékelő környezetanulmány során nagyban támaszkodik a gyermekjóléti intézmény előzményeire, a család gondozás tapasztalataira, sok esetben a családlátogatásra az esetmenedzserrel együtt ment ki.

Érdekes volt azt megtapasztalni, hogy az esetek nagy többségében maga a szabálysértés vagy bűnelkövetés önmagában nem indokolta a megelőző pártfogás elrendelését. A bűnismétlés kockázata alacsony volt, a gyerek- vagy fiatalkorú az élet más területein nem mutatott devianciát vagy pre-kriminális jeleket. Tapasztalata szerint az esetek többségében egyszeri, rossz döntés eredményeképpen indul eljárás a gyerek vagy fiatal ellen. Ekkor már maga az eljárási processzus - esetmenedzser, pártfogó látogatása, a gyámhivatali tárgyalás stb - preventív jelentőségű.

A pártfogó felügyelet végrehajtása során több kerületi intézményre támaszkodik, Fióka, MUFTI, KOMA Bázis Közösségi Központ – strukturált szabadidős, tanulássegítő programok, a XV. ker. Rendőrkapitányság Rendészeti Osztálya – a tartózkodási hely ellenőrzésében és a pártfogoltak figyelmeztetésében nyújt segítséget.

A tavalyi év novembere óta a kerületi fogadóórát heti egy délután a Koma Bázison tartja. A lehetőséget ők ajánlották, azzal a szándékkal, hogy így talán könnyebb lesz a pártfogoltakat bevonni a szervezet programjaiba.

A BRFK XV. kerületi Rendőrkapitányságon 2016. évben fiatalkorúak ellen az alábbi bűncselekmények miatt indult eljárás: lopás, rablás, rongálás, garázdaság, súlyos testi sértés, információs rendszer felhasználással elkövetett csalás.

2016. évben kiskorúak sérelmére az alábbi bűncselekményeket követték el: testi sértés, kiskorú veszélyeztetése, lopás, rablás, egyéb nemi erkölcs elleni bűncselekmények.

Kiskorú veszélyeztetés, illetve testi sértés miatt jellemzően a kerületi gyámhatóság tesz feljelentést. Több esetben előfordul, hogy a gyermekvédelmi eljárás párhuzamosan folyik a büntetőeljárással, miközben a szerencsés az lenne, ha a gyermekvédelmi eljárás során feltárt pontos tényállás alapján, a meghallgatások, beszerzett szakvélemények után történné a feljelentést. Ezzel elkerülhető lenne, hogy a gyámhatóság által indított büntetőeljárások többsége ne megszüntetéssel végződjön, és ne rójon aránytalanul nagy terhet a kerületi kapitányság bünyügyi állományára.

A kapitányságon Verdes Edina főörzsőrmester tartott a Budapest XV. kerületében működő intézményekben drogprevenációs előadásokat. 2016-ban a kerületi kapitányság két alkalommal tartott nyílt napot 120 fő általános iskolás diáknak, illetve a rendőrséget - előzetes egyeztetést követően - rendszeresen látogatják meg óvodai csoportok is.

A kapcsolattartás a gyermekvédelmi, gyermekjóléti intézményekkel 2016. évben is az intézkedésekben meghatározottak szerint történt. A folyamatos tájékoztatásra levélben illetve telefonon került sor. A Család-és Gyermekjóléti Központtal a kapitányság harmonikus, kiegyensúlyozott kapcsolatot tart fenn, ugyanígy a kerületi gyámügyi osztály munkatársaival is. Amennyiben a gyámhatóság olyan családhoz kérte a segítséget, ahol várhatóan velük szemben ellenségesen, agresszíven léptek fel, a kapitányság egyenruhás állományát bármikor igénybe vehették, illetve vehetik.

2016-os évben a 2015-ös évhez képest 18 százalékkal kevesebb kiskorú személy esetében kezdeményezett hatóságuk eltűnés miatt eljárást. A gyermekotthonban történő elhelyezés során a csoportos kimenőkről, az engedéllyel eltávozásról jellemzően kitörési szándékkal, kalandvággyal, illetőleg csavargási szándékkal szöktek meg az intézet növendékei. A családokból történt eltűnések gyakorisága jellemzően a korai párválasztás miatt bekövetkezett konfliktushelyzet nyomán következett be.

A családon belüli erőszak megtörténte után hatóságuk minden esetben jelzést küldött a jelzőrendszer tagjainak. Amennyiben a kiskorú veszélyeztetése megalapozottnak, valósnak minősült, azonnali intézkedés történt a gyámhatóság felé. Az értesített fél minden esetben írásban tájékoztatta a kapitányságot az intézkedés módjáról és a lehetőségekről a felmerült problémák megoldására. A nevelőszülőknél elhelyezett kiskorúak esetében a TEGYESZ felé az előzőekben leírtak alapján történik az intézkedés.

12. Az ellenőrzések tapasztalatai

A XV. kerületi Polgármesteri Hivatal Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály Szociális és Egészségügyi Osztály feladatköréhez tartozó gyermekvédelmi intézmények ellenőrzésével kapcsolatos tevékenység 2016-ban is megtörtént.

Az éves tevékenységről szóló beszámolót, a szakmai tervet, a munkatervet az Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály Szociális és Egészségügyi Osztály által készített szakmai ellenőrzésről, törvényes működésről készült összegzéssel együtt - mindkét érintett önkormányzati intézmény (Egyesített Szociális Intézmény, Egyesített Bölcsődék) vonatkozásában az önkormányzat Egészségügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Bizottsága tárgyalta meg és fogadta el a képviselő-testület által átruházott hatáskörében.

Az Egészségügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Bizottság az Egyesített Szociális Intézmény és az Egyesített Bölcsődék 2016. évi szakmai programjainak végrehajtását, szakmai munkájának eredményességét kiválóan, gazdálkodását hatékonyan, szabályszerűnek értékelte, működésüket törvényesnek találta.

13. Megállapítások és a jövőre vonatkozó javaslatok, célok, tennivalók

A XV. kerületben a gyermekvédelmi feladatok ellátása érdekében folyamatos és szoros együttműködés alakult ki a közoktatási intézmények, a gyermekvédelmi-gyermekjóléti intézmények és az egészségügyi és szociális intézmények között.

A XV. kerületi Önkormányzat a 2016. évben is biztosította a **helyi rendeletében meghatározott támogatásokhoz szükséges anyagi erőforrásokat**. E támogatások egy része a Szociális törvényben, és a Gyermekvédelmi törvényben meghatározott, másik részük pedig úgynevezett önként vállalt támogatási forma, amely nagymértékben segítette a kerületi gyerekek, fiatalok életét, szociális helyzetét (például: ösztöndíj, szociális támogatás, gyermekétkeztetéshez, stb.).

A kerületi gyermekekkel, gyermek-és ifjúságvédelemmel foglalkozó szakemberek 2016-ban is több alkalommal találkoztak és beszéltek meg a különböző problémáikat. Ugyanakkor a kölcsönös tájékoztatás még mindig nem elegendő, még több személyes megbeszélésre, továbbképzésre lenne szükség.

A minőségi munka, a gyermekek fokozottabb védelme érdekében, a preventív munkában változatlanul sok tennivaló van, ezért fontos néhány területre kiemelt figyelmet fordítani.

A gyermekvédelmi tevékenységről szóló előző évi értékelésekben taglalt feladatok végrehajtását, megvalósulását figyelemmel kísérve **továbbra is kiemelt feladatként tartjuk számon:**

- Az önkormányzat biztosítja a helyi rendeletében meghatározott támogatásokhoz szükséges anyagi forrásokat. 2017-ben is minél gyakrabban kell szabadidős programokat szervezni a kerületi gyermekek részére - a gyermekintézmények bevonásával - a nyári szünet idején, ezért ehhez biztosítani kell a szükséges forrásokat.
- A jelzőrendszer tagjai közötti intenzív munkakapcsolat fejlesztési lehetőségeinek feltárásával, az együttműködési készségek erősítésével, intenzív munkakapcsolat megerősítésének ösztönzésével, valamint a Pedagógiai Szakszolgálat munkatársainak gyakoribb bevonásával a szakmaközi egyeztető tárgyalásokba törekszünk a minőség megőrzésére.
- 2016. január 1-jétől családsegítés csak gyermekjóléti szolgáltatással integráltan működhet, család- és gyermekjóléti szolgálat vagy család- és gyermekjóléti központ keretében. A hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása kötelezően a járásszékhelyek települési önkormányzataihoz került. A menedékjogról szóló törvényben meghatározott integrációs szerződésbe foglalt társadalmi beilleszkedés elősegítése feladat ellátására kijelölt szervezet az Újpalotai Család-és Gyermekjóléti Központ.

Budapest, 2017. május”

.....
Hajdu László
polgármester

TARTALOMJEGYZÉK

1. A település demográfiai mutatói	2.
2. Pénzbeli ellátások	3.
3. Természetbeni és egyéb támogatások	5.
4. Oktatás-nevelés	11.
5. Személyes gondoskodást nyújtó ellátások	14.
6. A jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai	30.
7. A gyermekek napközbeni ellátása	33.
8. A gyermekek átmeneti gondozása	45.
9. Az önkormányzat és a civil szervezetek együttműködése, szabadidős és sportprogramok	54.
10. A BFKH. XV. Kerületi Hivatala Gyámügyi Osztály gyermekvédelmi feladatai és hatósági intézkedéssel elrendelt gyermekvédelmi tevékenysége	59.
11. Bűncselekmények elkövetése pártfogói felügyelet, rendőrségi munka	60.
12. Az ellenőrzések tapasztalatai	63.
13. Megállapítások és a jövőre vonatkozó javaslatok, célok, tennivalók	64.